GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2026

I. FEJEZET 6

1. Bevezetés 6
1.1. A Pedagógiai program célja 6
1.2. Intézményünk legfontosabb küldetése 6
1.3. A Pedagógiai program tartalmát meghatározó jogszabályok 7
1.3.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM SZEMÉLYI HATÁLYA 8
1.3.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TERÜLETI HATÁLYA 8
1.3.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM Tárgyi HATÁLYA 9
1.3.4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM időbeli HATÁLYA 9
1.4. Intézményünk bemutatása, nevelő-oktató tevékenységünk kiemelt területei 9

2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai **11**
2.1. Pedagógiai alapelveink 11
2.2. Pedagógiai céljaink, feladataink 14
2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 22
2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok 23
2.5. A személyiség– és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységek rendszere, szervezeti formái 24
2.6. A nevelőtestület helyi intézményi feladatai 27
2.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai 29
2.8. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 30
2.9. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 31
2.10. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban 40
2.11. A tanulmányok alatti vizsgák, alkalmassági vizsga szabályai 42
2.12. A felvétel helyi szabályai 45
2.13. Az átvétel (iskolaváltás) helyi szabályai 46
2.14. A szülő, a tanuló, az iskola és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei 46
2.15. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke 49

II. FEJEZET - HELYI TANTERV **49**

1. Gyulai Dürer Albert Általános Iskola helyi tanterve - székhelyintézmény **49**
1.1. A választott kerettanterv megnevezése 49

2. Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézmény helyi tanterve **52**
2. 1. A választott kerettanterv megnevezése 52

3. Kötelező Etika/ Hit- és erkölcstan oktatás **55**

4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 55

5. Mindennapos testnevelés 57
5.1. A mindennapos testnevelés megvalósítása a székhelyintézményben az egyes évfolyamokon 58
5.2. A mindennapos testnevelés megvalósítása a tagintézményben az egyes évfolyamokon 58

6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 58
6.1. Csoportbontás a székhelyintézményben 58
6.2. Egyéb foglalkozások szervezése 59

7. Egész napos iskola 60

8. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei 61

9. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei 62

10. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei 63
10.1. A magatartás értékelésének elvei 63
10.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei 64
10.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei 64

11. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei 67

12. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái 68
12.1. A tanulók teljesítményének értékelése, minősítése 70

13. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai 73

14. A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbségkultúrájának megismerését szolgáló tananyag 74

15. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek 76

16. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése 77

17.Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek 77
17.1. Egészséges életmódra nevelés 77
17.2. A környezeti nevelés intézményi céljai 78

17. 3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink 81

18. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 82

19. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 83
19.1. Az elsősegélynyújtás oktatása 83

III. FEJEZET – KÖNYVTÁR PEDAGÓGIAI PROGRAM 84

1. A KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK OKTATÁSÁNAK HELYE A NAT-BAN 84

2. AZ ISKOLAI KÖNYVTÁR 85

3. A KÖNYVTÁRHASZNÁLATI NEVELÉS ÉS OKTATÁS CÉLKITŰZÉSEI 85

4. A KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA 86

5. TANULÓI TEVÉKENYSÉGTÍPUSOK 86

6. KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK 87
6.1. Az alapfokú nevelés-oktatás 87

IV. FEJEZET – ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 92

1. A Pedagógiai program érvényessége 92

2. A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatalának módja 92

3. A Pedagógiai program módosítása 92

4. A Pedagógiai program felülvizsgálati rendje 92

V. ZÁRADÉK 93

VI. FEJEZET - MELLÉKLETEK 95

1. INTERKULTURÁLIS PEDAGÓGIAI PROGRAM 95
1.1. TÖRVÉNYI ÉS JOGSZABÁLYI HÁTTÉR 95
1.2. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK 97
1.3. A PÁLYÁZATBAN MEGFOGALMAZOTT PEDAGÓGIAI CÉLJAINK 97
1.4. PEDAGÓGIAI FELADATAINK 98
1.5. A MIGRÁNS TANULÓK BELÉPÉSÉT MEGELŐZŐ FELADATOK 102
1.6. ELJÁRÁSOK 103
1.7. ALKALMAZOTT TANULÓI MÓDSZEREK, MUNKAFORMÁK 105
1.8. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 113
1.9. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK RENDSZERE, SZERVEZETI FORMÁI 114
1.10. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉST SEGÍTŐ PROGRAMOK 115
1.11. SZEMÉLYI FELTÉTELEK, HUMÁN ERŐFORRÁS BIZTOSÍTÁSA 116
1.12. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK 117

2. KERETRENDSZER AZ INFORMÁLIS ÉS NEM FORMÁLIS TANULÁSI LEHETŐSÉGEK KIALAKÍTÁSÁHOZ A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN 120
2.1. Bevezetés 120
2.2. Az intézmény és környezete A fenntartó: Gyulai Tankerületi Központ 121
2.3.Az intézmény Pedagógiai Programjában meghatározott, a pályázathoz kapcsolódó célok, feladatok 125
2.4. Fejlesztési feladatok, irányok 127
2.5 Felhasznált irodalom 140

VII. FEJEZET - FÜGGELÉK 142

1. sz. függelék: TANTERVEK 142

2. sz. függelék: Lázár Ervin program 142

3. Sz. függelék: A Légy egészséges! Légy tudatos! Légy egészségtudatos! program 143

4. SZ. Függelék: Darts Matek program a nevelő-oktató munkában 144

5.sz. függelék: A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézménye ILMT alapú tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című EFOP-3.1.5-16-2016-00001 pályázat 145

6. sz. függelék: A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Boldog Iskola programja 151

7. sz. függelék: A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola székhelyintézményének és tagintézményének tehetséggondozó programja 152
1. Intézményi Tehetséggondozás 152
2. Tehetséggondozó programunk céljai, értékei, alapelvei 152
3. Feladataink a tehetséggondozásban 154
4. Eszközök, módszerek 154
5. Dokumentáció 155
6. A nyilvánosság biztosítása 155
7. Kontroll, nyomon követés 156
8. Hálózati együttműködés 156
9. A Bay Zoltán általános iskola tagintézmény természettudományos arculatának programja 156

8. sz. függelék: Kosárpalánta program a gyulai dürer albert általános iskolában 158

9. sz. függelék: A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola tanulmányok alatti vizsgáinak szabályzata 160

I. TÖRVÉNYI HÁTTÉR 160

II. VIZSGAIDŐSZAKOK 160

1. A VIZSGASZABÁLYZAT CÉLJA 160

2. A VIZSGASZABÁLYZAT HATÁLYA 160

3. AZ INTÉZMÉNYBEN SZERVEZETT TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK 161

4. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZERVEZÉSE 162

5. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK DOKUMENTÁLÁSA 164

6. FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT TETT VIZSGA 165

7. EGYÉNI MUNKARENDŰ TANULÓ ESETÉN 165

8. A VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI ÉS KÖVETELMÉNYEI 165

10.SZ. FÜGGELÉK NEMZETI EMLÉKPEDAGÓGIAI PROGRAM 166

11.sz. függelék Fenntartói jóváhagyás 167

12.sz. Eljárásrend – Bántalmazásmegelőzési és – kezelési protokoll 168

I. FEJEZET 170

1. Általános rendelkezések 170
1.1. Az eljárásrend célja: 170
1.2. Az eljárásrend hatálya: 170
1.3. Értelmező rendelkezések: 170
1.4. Jelzés, a jelzést követő esetkezelés menete 172
1.5. Után követés 173

II. FEJEZET 173

I. FEJEZET

1. BEVEZETÉS

Az iskola hivatalos elnevezése: Gyulai Dürer Albert Általános Iskola

Székhelye: 5700 Gyula, Szent István utca 29.

Tagintézmény hivatalos neve: Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézménye

Ügyviteli telephelye: 5711 Gyula, Illyés Gyula utca 1-3.

Tagintézmény telephelye: 5711 Gyula, Illyés Gyula utca 2.

Az iskola típusa: általános iskola

1.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA

A Pedagógiai program az iskola pedagógiai stratégiai terve, amely hosszú, illetve középtávra – az intézményben működő évfolyamok számához kapcsolódva legalább egy képzési ciklusra – határozza meg az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit. A pedagógiai program ebből következően az iskola szakmai önmeghatározásának dokumentuma, egyben szakmai autonómiájának biztosítéka is.

A pedagógiai programban, mint stratégiai tervben foglaltak akkor valósíthatók meg, ha ahhoz kapcsolódva:

- évente meghatározásra kerülnek az aktuális célok,
- és az ehhez kapcsolódó feladatok teljesülnek.

A pedagógiai program megvalósításának meghatározó feltétele az iskola éves, rövid távú pedagógiai célokat és feladatokat is tartalmazó munkatervének elkészítése és végrehajtása.

Intézményünk jelen Pedagógiai programjának készítése során beépítésre kerültek a jogelőd intézmény Pedagógiai programjainak nevelési-oktatási alapelvei, céljai, feladatai, eszközei. A dokumentum egységes részét képezi a Pedagógiai program, az Egészségfejlesztési program és a Helyi tanterv, melyben egységekként jelennek meg a székhelyintézmény és tagintézményének Helyi tantervei, biztosítva az integráción belül az önálló arculatot, az egyediséget.

1.2. INTÉZMÉNYÜNK LEGFONTOSABB KÜLDETÉSE

Olyan magas szintű alapképzést, változatos programokat nyújtani a tanulóknak, melyekből egész életükön át meríthetnek, melyek biztos alapot szolgáltatnak személyiségük kibontakoztatásához, tartalmas felnőtt életük megvalósításához. Feladataik sikeres megoldásához kompetenciákra, azaz

ismeretekre, képességekre és attitűdökre tesznek szert. Ezek megszerzésének alapjai az egyénre alapozott fejlesztés, az integráció, az esélyegyenlőség biztosítása.

Jelen módosított Pedagógiai program tartalmazza az eredeti Pedagógiai program jogszabály szerint továbbra is kötelező elemeit, valamint a hatályos jogi szabályzók által előírt új tartalmi elemeket.

1.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TARTALMÁT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK

- A 2011. évi CXC. tv. A nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. r. a nemzeti köznevelésről szóló tv. végrehajtásáról
- Az 1997. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet iskola-egészségügyi ellátásról
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról 2012. é vi I. törvény a Munka törvénykönyvéről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 1993. évi XCII. törvény a munkavédelemről
- 2023. évi XXV. törvény a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valaminta visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról
- 1995. évi CLXV. törvény a közokiratokról, a közleltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

- 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- 402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet pedagógusok új életpályályáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes köznevelléssel összefüggő kormányrendelet módosításáról
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törtvény végrehajtásáról
- 4019/2024 (XII: 23.) Korm rendelet a pedagógusok továbbképzéséről
- 182/2025. (VI. 30□ Korm. rendelet a 2024/2025. tanévi teljesítményértékelés alapján történő illetmény kifizetéséről és egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről (TÉR rend.)
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve a személyi higiéniás alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről (NM)
- Tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet (Tvr.)
- 16/2023. (VI.9.) BM utasítás a belügyminiszter irányítása, felügyelete alatt álló szervek intézmények részére felajánlott adományok elfogadásának rendjéről szóló szabályzat kiadásáról /Adomány. bmu.)
- Az Oktatási Hivatal által közétett, a köznevelési intézményekre vonatkozó TÉR-dokumentumok a pedagógusok és vezetők teljesítményértékeléséhez (TÉR-dokumentumok)
- Az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ), Házirendje (H), Pedagógiai Programja (PP), Munkaterve (MT)

1.3.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM SZEMÉLYI HATÁLYA

A Pedagógiai program személyi hatálya kiterjed a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola, a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézmény és Telephely

– alkalmazottaira,

– az intézményben működő közösségekre,

– a gyermekek közösségére,

– az intézményben pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

1.3.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TERÜLETI HATÁLYA

A Pedagógiai program területi hatálya kiterjed a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola

– székhelyére, tagintézményére és telephelyére,

– a székhely, tagintézmény és a telephely területén kívül szervezett, az iskolai nevelés-oktatás keretében zajló programokra, eseményekre.

1.3.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÁRGYI HATÁLYA

A Pedagógiai program tárgyi hatálya kiterjed Gyulai Dürer Albert Általános Iskola, a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézmény és Telephely

- az intézmény leltárában rögzített eszközökre, berendezésekre,
- szellemi termékekre.

1.3.4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM IDŐBELI HATÁLYA

A Pedagógiai program időbeli hatálya kiterjed Gyulai Dürer Albert Általános Iskola, a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézmény és Telephelyére. A Pedagógiai Program a Gyulai Tankerületi Központ jóváhagyását követően 2026. szeptember 1-jén lép hatályba, határozatlan időre szól. Hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti az intézmény korábbi Pedagógiai Programja.

1.4. INTÉZMÉNYÜNK BEMUTATÁSA, NEVELŐ-OKTATÓ TEVÉKENYSÉGÜNK KIEMELT TERÜLETEI

1.4.1. SZÉKHELYINTÉZMÉNY

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Gyulán, a Szent István út 29. szám alatt található. A jogelődjének tekinthető II. Számú Általános Iskolát 1948-ban, a katolikus iskola (Petőfi tér) és a református iskola (Árpád út) összevonásából alakították. A Szent István úti 4 tantermes iskolaépületet 1960-ban adták át, majd 1970-ben új emeletes épületrésszel bővítették, 1985-re pedig újabb tantermek és kiszolgáló helyiségek készültek el. Több évtizeden át két épületben működött az iskola: a Petőfi téri régi létesítményben tanultak az alsó tagozatosok, a Szent István úton a felsősök. 1992-ben a Petőfi téri ingatlant a katolikus egyháznak visszaadták, azóta a Szent István úti iskolaépületben tanulnak diákjaink. 1994. szeptember 1-jétől iskolánk neve Dürer Albert Általános Iskola. Albrecht Dürer édesapja Gyuláról, Ajtósfalváról származott. Dürer a reformáció Németországának egyik legnagyobb művésze, festő, grafikus, könyvkiadó és művészetelméleti író, a német reneszánsz nagy mestere. Nevelő-oktató munkánk célját jól példázzák Albrecht Dürer gondolatai: „Gondolom gyújtok én itt egy

kicsinyke lángot, s ha ti mindannyian élesztgetitek, s tápláljátok, meglehet, akkora tűz keletkezik belőle, hogy az egész világot bejárja fénye."
Intézményünk rendelkezik tornateremmel, ebédlővel, tankonyhával, könyvtárral.
2007-től intézményünk a Gyulai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolához tartozott, mely különválással három önálló intézményre bomlott 2014. szeptember 1-jei hatállyal.
Intézményünkben általános iskolai nevelés, oktatás folyik az 1-8. évfolyamon.

A képzés speciális vonásai

- Speciális úszásoktatás lehetősége 1-4. évfolyamon a Gyulai Várfürdő Kft.-vel a fenntartó által kötött megállapodás alapján. Az úszóosztályok heti 2 óra testnevelés óra keretében kötelező úszásoktatásban részesülnek 1-4. évfolyamig.
- Nem úszó osztályokban 1-2. évfolyamon néptánc és kosárpalánta oktatás.
- Idegen nyelv oktatása első évfolyamtól.
- A magyar nyelv és irodalom, tantárgy magasabb óraszámban történő oktatása 1-4. évfolyamon, a magyar nyelv és irodalom, matematika, tantárgyak magasabb óraszámban történő oktatása 5-8. évfolyamon.
- A néptánc és úszó osztályok közt, a foglalkozások megtartása tekintetében az alsó évfolyamokon 2025/2026-os tanévtől átjárhatóságot vezettünk be

1.4.2. BAY ZOLTÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA TAGINTÉZMÉNY

Iskolánk Gyulaváriban, az 1977 óta közigazgatásilag Gyulához tartozó településrészen található. Az intézmény központi épülete 1895-ben épült, két részből állt. Az egyik egyházi, a másik állami iskola volt. Az államosítás után 8 tantermes iskola lett. Az egyházi részben, a Gyulavári Református Felekezeti Fiúiskolában végezte elemi iskolai tanulmányait (1906-1910) iskolánk névadója, a világhírű fizikus, BAY ZOLTÁN, akinek munkássága előtt tisztelegve 1994-ben vettük fel a nevét.
Az oktató-nevelő munka jelenleg két épületben folyik: központi épület: alsó és felső tagozat (Illyés Gyula u. 1-3.), szaktantermek (számítástechnika, technika terem, könyvtár) (Illyés Gyula u. 2.). A mindennapos testnevelést az alapvető sporteszközökkel felszerelt tornacsarnokunk, egy műfüves futballpálya és egy tornaszoba biztosítja.
Iskolai könyvtárunk folyamatosan bővülő állománnyal segíti a tanórai munkát és az önművelést.
Tanulóink étkeztetésével kapcsolatos feladataink ellátását melegítőkonyha, ebédlő biztosítja.
A Bay Zoltán Általános Iskola hosszú múltra tekint vissza, s ezalatt, sikerült kialakítani arculatát, hagyományait. Iskolánk körzeti feladatokat ellátó, zöldövezeti iskola. Nevelésünk alapja az emberi

értékek megbecsülése, a tanulók személyiségének ápolása, az egyéni adottságok kibontakoztatása és jó közösségi élet kialakítása. Célunk, hogy a felnövekvő nemzedéknek legyen erkölcsi tartása, és fel legyen vértezve az őket körülvevő negatív hatásokkal szemben.

A tanórai és tanórán kívüli iskolai tevékenység alapja a személyiségfejlesztő, tudatos, tervszerű, következetes gyermekközpontú nevelő-oktató munka.

Nevelő-oktató tevékenységünk kiemelt területei:

- Matematika oktatása a szorobán eszköz használatával már 1. évfolyamtól kezdve.
- Az angol nyelv oktatása szintén első osztályban kezdődik.
- A magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyak magasabb óraszámban történő oktatása 1-4. évfolyamon, illetve 5-8. évfolyamon.
- Alsó tagozatban heti egy óra néptánc oktatás, órarendbe beépítve.
- Leendő elsőseinknek Iskolakóstoló címmel közös foglalkozásokat tartunk annak érdekében, hogy enyhítsük az iskolába lépő tanulók esetleges szorongását.
- Úszásoktatáson vesz részt minden tanuló 1-3. évfolyamon órarendbe beépítve, évente 10 alkalommal.

2. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

2.1. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

2.1.1. AZ ISKOLA NEVELŐTESTÜLETÉNEK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA, EMBERESZMÉNYE

Az intézmény vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége azt vallja, hogy az **alapvető emberi értékek** (becsületesség, igazságosság, empátia, önbecsülés, továbbá az élet, az emberi méltóság, az emberi teljesítmény és munka tisztelete), a **társadalmi értékek** (szabadság, demokrácia; a család mint közösség; az anyanyelv és a nemzeti kultúra; a nemzeti hagyományok és identitás ápolása; a társadalmat alkotó csoportok nyelve, kultúrája, identitása; a kulturális tolerancia, a szolidaritás, a felelősségvállalás és az emberi jogok) és a **környezeti fenntarthatóság** az egyén integritásának és a közösség kohéziójának alapját alkotják. Intézményünk nevelése egyenlő mértékben támogatja minden tanuló értelmi, szocio-emocionális, erkölcsi és fizikai fejlődését. **Alapvető feladatunk**, hogy megteremtsük a fejlődés megfelelő feltételeit minden tanuló számára, hogy olyan értékrend kialakításához járuljunk hozzá, amely megalapozza, hogy az egyén személyes boldogsága mellett

értékesnek tekintse a társadalmi együttéléshez szükséges kötelezettségek teljesítését és a különböző társadalmi szerepek betöltését. **Célunk és feladatunk** az, hogy támogassuk a fejlődő-kibontakozó egyént a harmonikus egyensúly megtalálásában az alábbi területeken:

- önmaga és mások elfogadása;
- autonómia megélése és közösségi felelősségvállalás;
- újító kezdeményezésre való nyitottság és bevált megoldások belátásra épülő alkalmazása;
- reflektív mérlegelés és aktív, cselekvő részvétel a különböző tevékenységekben.

Az értékek széles spektrumát befogadó, ugyanakkor kritikus gondolkodású gyermekek és fiatalok úgy integrálódjanak sikeresen a társadalomba, hogy újraértékelő és egyben értékteremtő egyénként hozzájáruljanak társadalmi közösségük fenntartható kulturális és gazdasági fejlődéséhez. A megfogalmazott nevelési célok irányt mutassanak a változásokat megvalósító cselekvési programok kidolgozásához a következő alapelvek figyelembevételével:

- a méltányosság elvének érvényesítése;
- a kiválóságra törekvés támogatása;
- a sikeres, autonóm tanulói szerep ösztönzése;
- a személyes integritás és kreativitás kibontakoztatása;
- a társadalomban szerepet vállaló aktív és tájékozott magatartás kialakulásának ösztönzése.

2.1.2. EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS, MÓDSZERTANI ALAPELVEK

A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

Segítjük a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása.

A nevelőtestület együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Témaheteink, táboraink:

- Természettudományi témahét
- Fenntarthatósági témahét

- Idegen nyelvi témahét
- Erdei iskolák, kirándulások
- Táborok
- Bay témahét

2.1.3. AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSE – TANULÁSI KÖRNYEZET

A tanulás közvetlen helyszíneként használt osztálytermek úgy vannak kialakítva, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók, illeszkednek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtenek valamennyi tanuló számára. Minden tanteremben rendelkezésre áll a foglalkozásokon IKT és digitális eszköz (tanulói tablet, interaktív tábla), internetkapcsolat és prezentációs eszköz. Iskolánkban minden tanuló számára hozzáférhető az iskolai könyvtár.

A tanulók értékelésénél figyelembe vesszük egyéni fejlődésüket. Sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartjuk, emberi méltóságukat tiszteletben tartjuk.

A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertetjük mind a tanulókkal, mind a szülőkkel.

2.1.4. AZ EGYÉNRE SZABOTT TANULÁSI LEHETŐSÉGEK

Iskolánk támogatja az egyénre szabott, képességeknek megfelelő tanulási lehetőségeket. Az iskola biztosítja a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhíti a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhoz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében biztosítjuk.

2.1.5. KÉPESSÉG-KIBONTAKOZTATÁS TÁMOGATÁSA

A tehetséges tanulók tekintetében a tanulási fókuszt és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. Iskolánk fontos feladatai közé tartozik a tehetséggondozás. A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáiknak meghatározásában. Az értékelés során figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel.

2.1.6. HÁTRÁNYKOMPENZÁCIÓ ÉS AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése (a mindenkor érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása szempontjából nélkülözhetetlen elem az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége. Pedagógusaink ezen eszközök széles skáláját ismerik és alkalmazzák.

2.2. PEDAGÓGIAI CÉLJAINK, FELADATAINK

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulók életkori sajátosságaira, a tanulócsoportok heterogén összetételére, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés

folyamatában. A tanítási folyamatban a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly, ami a kompetencia alapú oktatás módszereinek alkalmazását jelenti.

I. EGÉSZSÉGES SZELLEM TERÉN:

A) Értelmi nevelés:

***Cél*: a tanuló értelmi képességeinek és egész személyiségének folyamatos fejlesztése, az önálló ismeretszerzés, önművelés képességének és igényének kialakítása, módszereinek megismerése, a hatékony tanulás technikáinak elsajátítása. A nevelő-oktató munka tartalmi gazdagítása a Nemzeti Alaptantervben meghatározott fejlesztési területeken nemzeti kultúránk, az egyetemes kultúra értékeire építve.**

Fejlesztési területek:

— Az erkölcsi nevelés
— A nemzeti öntudatra, hazafiasságra nevelés
— Állampolgárságra, demokráciára nevelés
— Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
— Családi életre nevelés
— Testi és lelki egészségre nevelés
— Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
— Fenntarthatóság, környezettudatosság
— Pályaorientáció
— Gazdasági és pénzügyi nevelés
— Médiatudatosságra nevelés
— A tanulás tanítása.

Az iskolai műveltség fontos tartalmi elemei a kulcskompetenciák, amelyeknek birtoklása alkalmassá teszi gyermekeinket a változásokkal átszőtt világhoz való alkalmazkodásra és az azt formáló aktív szerepvállalásra egyaránt. A **kulcskompetenciák** azok a kompetenciák, amelyekre mindenkinek szüksége van a személyes boldoguláshoz és az aktív állampolgári léthez.

Ezek a következők:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Sikerkritérium: továbbtanulási mutatók, országos kompetenciamérés országos átlagot elérő vagy azt meghaladó eredményei.

Eszközök, eljárásrendek: annak érdekében, hogy a fent említett céljainkat megvalósíthassuk, a helyi tantervünkben biztosított a kulcskompetenciák elsajátítása.

B) Kommunikációs nevelés

a) anyanyelvi nevelés

***Cél*: a kulturált és tudatos nyelvi magatartás kialakítása különböző kommunikációs közegben.** Tudjanak dönteni helyes és helytelen megnyilatkozásaik között, ismerve a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét. Pozitív attitűdjük magában foglalja a kritikus és építő párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének igényét.

Sikerkritérium: tudnak hatékonyan kommunikálni, fejlett vitakultúrával rendelkeznek.

Feladatok: nyomatékos hangsúlyt helyezünk a művelt, választékos nyelvhasználat kialakítására, a kommunikáció elfogadott normáinak betartására. Arra ösztönözzük tanítványainkat, – nyelvészeti ismeretanyaggal, a mindennapi életből vett szituációkkal, példaadással – hogy gondolataikat kulturáltan, igényesen közöljék.

b) idegen nyelvi nevelés

***Cél*: az idegen nyelven történő kommunikációs képesség kifejlesztése; a több nyelven, írásban és szóban kommunikálni képes ember képzése.**

Fontosnak tartjuk a társadalom ez irányú elvárásait, ezért a nyelvoktatás fokozott figyelmet kap mind az óraszámot, mind pedig csoportbontást illetően. Az idegen nyelvek oktatása kommunikációközpontú, játékos, kreatív, így a gyerekeknek alkalmuk van számos helyzetben – tanítási órák, versenyek, rendezvények, ünnepségek, fakultációk – gyakorolni. Fontos a társadalmi hagyományok és kulturális vonatkozások ismerete, a sokféleség tisztelete, a más iránti érdeklődés, nyitottság.

Sikerkritériumok: a tanult nyelvet idegen nyelvi közegben is tudják hasznosítani.

Mérhetőség: nyelvi versenyeken elért eredmények, idegen nyelvi mérés eredményei.

Eszközök, eljárások: folyamatos módszertani megújulás, külföldi kapcsolatok kialakítása, meglévő kapcsolatok ápolása, közös programokon való részvétel.

II. EGÉSZSÉGES LÉLEK TERÉN:

A) Erkölcsi nevelés:

***Cél*: fogékonyság az emberi kapcsolatokra, mások szokásainak tiszteletben tartása, készség az emberi konfliktushelyzetek kezelésére.**

Az erkölcsről alkotott pedagógiai hitvallásunk mottója lehetne Szókratész híres mondása: „Akik ismerik a jót, jóvá is válnak". Nevelő munkánk során ezt igyekszünk érvényesíteni, az iskola teljes tevékenységkörét az erkölcsi érzékenység fejlesztésének szolgálatába állítani. A tanórák anyaga, az iskolai programok, közösségi összejövetelek mind lehetőségek arra, hogy tanulóinkban fogékonyságot alakítsunk ki az erkölcsi konfliktusok helyes megítélésére, pozitív morális döntésekre, részvétre, jó és rossz elkülönítésére. Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy minden tett morális választás, s a választást mérlegelés előzi meg. A mérlegelés az a nehézségi erő, amely az ember felelősségérzetének alapja, a belső fegyelmezettség, a morális biztonság záloga.

Sikerkritérium: az iskolai és az iskolán kívüli életben való eredményes és sikeres részvétel.

B) A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:

***Cél*: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.**

Sikerkritérium: esztétikai érzékenység kialakulása.

III. EGÉSZSÉGES TEST ÉS ÉLETMÓD TERÉN

A) Testi nevelés

***Cél*: a testmozgás iránti igény kialakítása.**

Hangsúlyosan érvényesítjük a gyermekek testi szükségleteit, tanórákon, tömegsport foglalkozásokon biztosítjuk a mozgáskészség differenciált fejlesztését. Hitvallásunk alapján célunk testileg edzett, egészséges, megfelelő teherbírású tanulóifjúság nevelése, akik felismerik, hogy a harmonikus élet érték. Ennek tudatában hozzák meg döntéseiket, oldják meg konfliktusaikat, mutatnak elfogadó és segítő magatartást, figyelnek a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére és kezelésére.

Sikerkritérium: a testi épség iránt való felelősség kiépülése. Aktív részvétel a tanórán kívüli sportrendezvényeken, megmozdulásokon.

B) A tanulók munkára nevelése

***Cél*: az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. Átfogó kép kialakítása a munka világáról.**

A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. Tevékenységek biztosítása képességeik kipróbálására, érdeklődésük elmélyítésére. A rugalmasságot, együttműködési készséget, a bizonytalanság kezelésének képességét állandóan fejlesztve mindezek segítik a sikeres pályaorientációt is.

Sikerkritérium: kitartó, rendszeres munkavégzés iránti igény megtapasztalása. Alkalmazásképes tudás megszerzése, alkotás öröme.

C) Családi életre nevelés

***Cél*: az önismeret igényének kifejlesztése, felelősségvállalás saját sorsának alakulásáért; a család, szülők, hozzátartozók tisztelete.**

Vállaljuk egészségügyi előadások megszervezését, osztályfőnöki órákon ezzel kapcsolatos nevelési témák feldolgozását. Törekszünk arra, hogy a tanulók reális énképpel, önismerettel rendelkezzenek. A családi életre nevelés egyik legnehezebb és legkritikusabb csomópontja a serdülő- és ifjúkor. Ezért különösen fontos, hogy segítsük őket a belülről fakadó igények és a külső elvárások integrálásában, mely feltételezi a felnőtté válás és felnőtt szerep elsajátítását.

A felnőtt szerepek, amit a fiatalnak el kell sajátítania:

- A szülőktől való leválás igénye.
- Párválasztás.
- Pályaválasztás.
- A társadalom elvárásainak való megfelelés.
- Önálló életvitel kialakításának igénye.
- A felelősség növekedése.
- Emberi értékek felvállalása, állásfoglalás.
- Fennálló nehézségek megoldása és jó döntéshozás.
- Önmagával való szembenézés, önelfogadás, önmegvalósítás.

Olyan mentálhigiénés ismereteket kell elsajátíttatnunk, hogy a jelen és a későbbi megpróbáltatásai, stresszhelyzetek, az életben előforduló akadályok vételének technikájára felkészüljenek. Külső mintákat átélve saját magukat fejlesszék. Ezért rendkívül fontos a felnőtt szerep és a családi életre nevelés területén a felnőttek példaadása, viselkedéskultúrája, attitűdje és életfelfogása.

Sikerkritérium: a mindennapi életben való sikeres részvétel.

Eszközök, eljárások: beszélgető kör, szerepjátékok, drámapedagógiai módszerek stb..

D) Egészséges életmódra nevelés

***Cél*: testileg, lelkileg és szociálisan egészséges tanulók nevelése.**

Feladatunk olyan ismeretek nyújtása – tanórán és tanítási órán kívül – és olyan technikák megtanítása, melyek segítségével képesek lesznek tanulóink a betegségek és balesetek elkerülésére. Pozitív beállítottságukkal, viselkedésükkel, magatartásukkal és szokásaikkal egészséges életvitelt alakítanak ki felnőtt korukra. Tudatosan hozzák meg döntéseiket, felelősen élik meg emberi kapcsolataikat, értékként tisztelik a testileg és lelkileg harmonikus életet. Az egészségnevelés, egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának rendszeres és átfogó feladata.

Sikerkritérium: az ismeretek belső motiváltságának kialakulása, egészségtudatos magatartás követése az iskolai és az iskolán kívüli életben.

Mérhetőség: a pozitív viselkedési normák erősödése, a negatív hatások kiküszöbölése.

Feladat: a prevenciók kiszélesítése (tanulók, szülők körében).

Eszközök, eljárások: kiemelt figyelmet fordítunk a tantárgyi lehetőségeken túl az egészséges életmóddal kapcsolatos programokra, pályázatokra. Bekapcsolódunk a DADA, Minta-menza programba, stb..

IV. KÖRNYEZETI NEVELÉS TERÉN

A) Környezeti nevelés

***Cél*: a tanuló részt vegyen közösségi környezeti célú cselekvésekben, életvitelét felelősség, környezetkímélő – takarékos, tudatos magatartás jellemezze. Érezzen belső késztetést és meggyőződést, hogy szükséges az ő személyes hozzájárulása a környezet jobbítása, az értékek megőrzése, megtartása, a károk megelőzése céljából.**

A környezeti nevelés átfogja a személyiség fejlesztésének egészét. Fontos annak tudatosítása, hogy a környezet megóvása a társadalmak fenntartható fejlődésének a feltétele. Ehhez olyan kreatív és tájékozott, tevékeny és felelős állampolgárok nevelése szükséges, akik tisztában vannak azzal, hogy ennek eszköze az egész életen át tartó tanulás is. Alakítja az érzelmi viszonyulásokat; értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt. Az embert együttműködésre és életvitelének

tudatos formálására teszi képessé, - beleértve az önkorlátozást is. Felismerteti az élet különleges jelentőségét, a személyes felelősséget a természet és a környezet fenntarthatósága szempontjából. A környezeti nevelés nem önmagában szól a környezetről, hanem az ember és környezet harmonikus kapcsolatát szorgalmazza.

Sikerkritérium: a környezetből és a természetből megismerhető értékek tudatosítása. Felelősségteljes környezetvédővé nevelés.

Sikerkritériumaink megvalósulását folyamatosan mérjük pedagógiai értékelésben használatos eszközökkel (előadások, tesztek, felmérések), statisztikai adatok elemzésével, empirikus tapasztalatok rögzítésével.

2.2.1. A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSÉBŐL ADÓDÓAN AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ- OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ELJÁRÁSAI

Alapelvek:

- Tevékenységközpontúság – problémaközpontúság – felfedeztető tanítási-tanulási gyakorlat.
- Módszertani sokszínűség – változatos munkaformák alkalmazása – koordináló, segítő, támogató tanári attitűd.
- Differenciálás – egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében (tehetséggondozás - hátránykompenzálás párhuzama).
- Életszerű, életközeli ismeretek közvetítése.
- Fokozatosság – folyamatosság elve (a fenntarthatóság érdekében is).
- A digitális pedagógia módszerei alkalmazásának elterjesztése tanórán és tanórán kívül.
- A pedagógusok önképzésének, a horizontális tanulás fontosságának elismerése, támogatása.

Célok:

- A tanulók kompetenciáinak fejlesztése az élethosszig tartó tanulás megalapozása érdekében.
- A tanulók tanulási motivációjának kialakítása, fenntartása.
- A felelősségvállalás, felelősségérzet megalapozása, fejlesztése.
- A tanulók kreativitásának, problémamegoldó gondolkodásának fejlesztése.
- Használható, eszközszintű tudás elsajátítása.
- Az egyéni képességek optimális fejlesztése.

Feladatok:

- A tanulók bevonása saját tanulási folyamataikba.
- A tanulók aktivitását biztosító munkaformák, tanulási szituációk alkalmazása.
- A tanulói tevékenységre építő, a tapasztalati tanulást biztosító tanulási környezet létrehozása.
- Fejlesztő értékelés alkalmazása.
- Ön- és társértékelés lehetőségének biztosítása.
- Sokféle óraszervezés: tanóra, projekt stb.
- A kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű alkalmazása.
- Az iskola pedagógiai kultúrájának fejlesztése.
- A digitális pedagógia elterjesztése, arányának növelése.
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével történő tevékenységszervezés, módszerválasztás.
- A gyermeki személyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, a képességek egyéni kibontakoztatása.
- Eredményes és hatékony tanulási módszerek és technikák elsajátíttatása.
- Az IKT technikák elsajátíttatása.

Alkalmazott módszerek, eljárások:

- Kooperatív tanulásszervezés – kooperatív módszerek alkalmazása.
- Differenciált rétegmunka - egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban.
- Hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása.
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés.
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása.
- A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a HH/HHH tanulók esetén.
- Digitális eszközök, módszerek tanórai és tanórán kívüli használata.
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása.
- Az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében.

2.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; illetve annak, hogy a gyerekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

2.3.1. TANULÓINK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

- Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának kell folynia - változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységkínálatnak kell lennie, amiken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.
- Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.
- Figyelmet kell fordítani:
  - a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítására,
  - az önismeret fejlesztésére (osztályfőnöki órákon, iskolán kívüli lehetőségek formájában),
  - az egészséges, edzett személyiség kialakítására,
  - az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatására, az egészségmegőrzés igényének felkeltésére, az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzésére.
- Hozzá kell járulni az életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulások fokozatos kialakításához.
- A környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítására.
- A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetésére, emlékeinek tiszteletére, ápolására, megbecsülésére.
- Az alapvető állampolgári jogok megismertetésére.

2.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskolai közösségek kialakítását nevelőmunkánk keretének tekintjük, amely biztosítja a tanulók tartalmas együttlétét, lehetőséget teremt az alapvető erkölcsi szokások kialakítására, gyakorlására; közvetlenül felkészít a társadalmi beilleszkedésre. Szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése. Ki kell alakítani egy szociális motívumrendszert, amely a segítéssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmintákat tartalmazza. Elsődleges iskolai közösségnek az osztálycsoportokat tekintjük. Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

2.4.1. A NEVELŐTESTÜLET FELADATA A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSBEN

- korszerű ismeretátadás (kooperatív technikákkal),
- nevelés – egyéni példaadással is,
- a tanulók személyiségfejlődési, magatartási zavarainak felismerése, felmérése, korrigálása,
- a családi és társadalmi nevelés nem kívánt negatív hatásainak tompítása, illetve a családi nevelés esetleges hiányosságainak lehetőségek szerinti pótlása,
- a különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása,
- a tanulói közösségek tevékenységének megszervezése,
- az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

2.4.2. A SZÜLŐI SZERVEZETEK SZEREPE, FELADATAI A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSBEN

Az iskolai közösségfejlesztő munkában legfontosabb segítőtársunk, szövetségesünk a szülő. Kiemelt feladatunk, hogy a szülőket érzelmileg is megnyerjük az iskola és nevelés ügyének. A családok életvitelében, a nevelésben betöltött funkció változása következtében új nevelési problémák jelentek meg, melyek megoldása közös feladattá vált, mind az iskola, mind a szülői ház számára. A szülők feladata:

- segítsék az iskola Pedagógiai programjának megvalósulását,
- aktívan vegyenek részt az iskola által szervezett közösségi programokon, rendezvényeken.

Feladataink:

- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni, őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét,
- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba,
- a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel, az érintettek neveléssel kapcsolatos kérdések megvitatásának folyamatába való minél szélesebb körű bevonásával.

2.4.3. A DÖK FELADATA A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSBEN

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére a székhelyintézményben és tagintézményében diákönkormányzati közösségek (DÖK) szerveződnek. A helyi DÖK-ök munkáját a 4–8. osztályokban megválasztott, két–két küldöttből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. Tevékenységét az igazgató által megbízott nevelők segítik; biztosítják a tanulói szervezet rendeltetésszerű és folyamatos működését; véleménynyilvánítási és döntési helyzeteket teremtenek.

Célok:

- közösségi programok szervezése,
- az önkormányzás képességének kialakítása.

2.5. A SZEMÉLYISÉG- ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE, SZERVEZETI FORMÁI

2.5.1. TANÍTÁSI ÓRÁK

A tanulói személyiség fejlesztésének, valamint a közösségfejlesztésnek is legfontosabb színtere a tanítási óra. Az esélyegyenlőség megteremtése, a tehetséggondozás, a hátránykompenzálás, a tudás és képességfejlesztés helyes arányának megtalálása, a motiválás, a tanulói aktivitás, a tanulás tanulása a tanulási folyamat során kiemelten fontos tényezők. E cél elérését a kötelező tanítási órában differenciált tanulásszervezéssel segítjük, amellyel előmozdíthatók a tanulás belső motivációi, kibontakoztatható az optimális aktivitás, feltárhatóak az előzetes ismeretek. Előtérbe kerülnek azok a módszerek, munkaformák, amelyekkel a tanulók élményszerű helyzetekben tapasztalatokat szerezhetnek, maguk vethetik fel a problémákat, fedezhetnek fel összefüggéseket, ezekből

következtetéseket vonhatnak le, ezeket megvitathatják, kialakíthatják egyéni és csoportos véleményüket.

2.5.2. A TANÓRÁN KÍVÜLI EGYÉB FOGLALKOZÁSOK, TEVÉKENYSÉGEK KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI SZÍNTEREI

Egyéb foglalkozásnak minősül a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja:

- **Szakkörök/fakultációk:** a nem kötelező tanítási órák keretében a tehetséggondozást és felzárkóztatást e foglalkozások segítségével biztosítjuk.
- **Könyvtár:** a tanulók ismeretszerzését, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtárak biztosítják.
- **Iskolai sportköri foglalkozások, tömegsport**
- **Egész napos iskola, egyéb foglalkozások** (napközis foglalkozás, tanulószoba): egész napos iskolai oktatást az 1-4. évfolyamon biztosítunk, ahol délelőtt és délután egyenletesen vannak elosztva a tanórák és a másnapra történő felkészülési órák. Az 5-8. évfolyamon napközis csoportot vagy (igény szerint) tanulószobát működtetünk.

Alkalmanként szervezett foglalkozások:

- **Hagyományőrzés, ünnepeink:** a hagyományok általában ünnepekhez kapcsolódnak, vagy általuk válnak ünnepivé a hétköznapok. Erőforrást, érzelmi táplálékot jelentenek az egyén és közösség számára. Arra törekszünk, hogy az ünneplést készülődés, ráhangolás előzze meg, így aktivizálva az érzelmeket. Fontos, hogy diákjaink megfelelő szellemben, méltóan ünnepeljenek lélekben és külsőségekben egyaránt. Célunk, hogy a jól szervezett ünneplés örömteli eseménnyé váljon, összekovácsolja az iskola közösségét.

Osztálykeretek között: klubdélután, adventi készülődés, Mikulás, karácsonyi rendezvények, farsang.

Az intézményben megtartott ünnepeink, megemlékezéseink, rendezvényeink:

- 1849. október 6.
- 1956. október 23.
- Adventi időszak ünnepköre – Mikulás – karácsony
- Farsang
- A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja

- 1848. március 15.
- Megemlékezés a holokauszt magyarországi áldozatairól
- Költészet napja – április
- Megemlékezés a nemzeti összetartozás napjáról
- Bankett
- Ballagás
- Tanévnyitó, tanévzáró ünnepség

A székhelyintézmény további rendezvényei:

- Aszfaltrajz névadónk tiszteletére,
- Dürer-nap,
- Sárgulási bál,
- egészségnap,
- adventi projekthét
- Dürer-színpad
- családi nap
- Alapítványi bál
- Dürer tábor (leendő 1. évfolyamos tanulók számára)

A tagintézmény további rendezvényei, Programok a településrészen, illetve a településrész intézményeivel:

- Bay - hét
- Zöldfülűek Zenés Zendülése (1. és 5. osztályosok „érettségi vizsgája")
- családi nap
- Alapítványi bál
- Közös ünneplés a Gyulavári Óvodával és a Gyulavári Idősek Klubjával: karácsony, farsang, március 15.
- Az Idősek Világnapja /okt.1./ alkalmából műsorral köszöntjük az Idősek Klubja tagjait.
- A településrészen az október 6-i, és október 23-ai emlékműsor rendezése.
- Nyusziparádé
- Bay tábor (leendő 1. évfolyamos tanulók számára)

További egyéb foglalkozások:

- **Versenyek, bemutatók:** a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatását segítik a különféle versenyek, vetélkedők, művészeti bemutatók: tanulmányi versenyek, kulturális és sportbemutatók.
- **Tanulmányi/osztálykirándulások:** az intézmény támogatja a szülői szervezet (SZMK) által kezdeményezett és szervezett tanulmányi kirándulásokat – a szülők igénye alapján.
- **Határon túli kirándulások:** az általános iskola az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat alapján szervezi meg a határon túli kirándulásokat.
- **Szabadidős foglalkozások:** a szabadidős foglalkozások során a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a tantestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez. Pl.: túrák, kirándulások, táborok, mozi- színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények, farsang, városunk nevezetességeinek megismerése, ünnepi ételek készítése, stb.
- **Tábor:** a tábor célja a gyermekek nyári szünidős tevékenységének bővítése, az életmód-, életminőség-, egészségnevelés érdekében. A tábor hozzájárul a gyermekek személyiségének a fejlődéséhez, elősegíti a közösségi szellem megteremtését, valamint az önállóság és öntevékenység fejlődését. A tábor ideje alatt a különböző programok, előadások nyújtanak olyan ismereteket, amelyek a kultúra, a rekreáció, a természeti környezet és annak védelmével kapcsolatosak. Ezen ismereteket a gyakorlati foglalkozások alkalmával begyakorolják, így fejlesztve kreativitásukat, sokoldalúságukat. A leendő elsős tanulóink számára lehetőség nyílik arra, hogy az elsős tanítónők vezetésével részt vegyen egy kellemes, jó hangulatú szabadidős táborban. A tábor kiváló lehetőséget biztosít az egymással, az iskolával, a pedagógusokkal való ismerkedésre, egyben előkészítheti és megkönnyítheti a szeptemberi tanévkezdést.

2.6. A NEVELŐTESTÜLET HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

A székhelyintézményben/tagintézményben köznevelési foglalkoztatotti jogviszony, munkaviszony keretében pedagógus-munkakörben, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak közössége. A székhelyintézmény/tagintézmény nevelőtestülete a székhelyintézmény/tagintézmény döntéshozó-tanácskozó szerve, a székhelyintézményt/tagintézményt érintő nevelési-oktatási kérdésekben döntési jogköre van, egyebekben véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik

A nevelőtestület az alábbi döntési jogkörökkel rendelkezik:

– a székhelyintézmény/tagintézmény éves munkatervének elkészítése

– a székhelyintézmény/tagintézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadása

– a nevelőtestület képviseletében eljáró pedagógus kiválasztása

– a tanulók magasabb évfolyamba lépésének megállapítása

– a tanulók fegyelmi ügyeiben való döntés,

– a tanulók osztályozóvizsgára bocsátása,

– jogszabályban meghatározott más ügyek.

A nevelőtestület véleményt nyilváníthat, vagy javaslatot tehet az iskola működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Szóbeli véleménynyilvánítás formái: szakmai konzultáció, értekezlet, egyéb megbeszélések. Írásbeli észrevételek lehetséges formái: félévente történő beszámolók, problémák, javaslatok írásban történő egyedi megfogalmazása, esetleges megoldási javaslatokkal. Ki kell kérni a nevelőtestület véleményét a tantárgyfelosztás készítésével kapcsolatban.

Egy tanév során a nevelőtestület az alábbi értekezleteket tartja:

– tanévnyitó értekezlet,

– félévi értekezlet,

– tanévzáró értekezlet,

– félévi és év végi osztályozó értekezlet,

– 2 alkalommal nevelési értekezlet,

– aktualitástól függően munkaértekezletek.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezletet kell összehívni, ha a nevelőtestület tagjainak egyharmada kéri, illetve ha a székhelyintézmény/tagintézmény igazgatója vagy vezetősége ezt indokoltnak tartja. A magasabb jogszabályokban megfogalmazottak szerint:

– A nevelőtestületi értekezlet akkor határozatképes, ha azon tagjainak több mint 50 %-a jelen van.

– A nevelőtestület döntéseit - ha erről magasabb jogszabály, ill. az SZMSZ másként nem rendelkezik - nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza.

– A nevelőtestület személyi kérdésekben - az érintett személy, vagy a nevelőtestület többségének kérésére - titkos szavazással is dönthet.

– Titkos szavazás esetén szavazatszámláló bizottságot kell kijelölni a nevelőtestület tagjai közül. A szavazatok egyenlősége esetén a tagintézmény-vezető/intézményegység igazgatója dönt.

– A nevelőtestületi értekezletről tartalmi jegyzőkönyvet kell vezetni. A jegyzőkönyvet a székhelyintézmény/tagintézmény igazgató, a jegyzőkönyvvezető és a nevelőtestület jelenlévő tagjai

közül két hitelesítő írja alá. A döntések az intézmény iktatott iratanyagába kerülnek, határozati formában.

- A székhelyintézmény/tagintézmény igazgatója szükség szerint munkatársi megbeszélést tart a nevelőtestület részére. A megbeszélés témája az előző hónap munkájának értékelése, az aktuális feladatok.

A székhelyintézményi/tagintézményi nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek átruházása

Átruházott jogkörök	A jogkör gyakorlója
A pedagógiai program helyi tantervének kidolgozása	Szakmai munkaközösségek
Taneszközök, tankönyvek kiválasztása	Szakmai munkaközösségek
Továbbképzésre átképzésre való javaslattétel	Szakmai munkaközösségek
Jutalmazásra, kitüntetésre való javaslattétel	Szakmai munkaközösségek
A határozott időre kinevezett pedagógusok véleményezése	Szakmai munkaközösségek
A szakmai munkaközösség vezető munkájának véleményezése	Szakmai munkaközösségek
Pedagógusok külön megbízásai elosztásának véleményezése	Szakmai munkaközösségek
Osztályközösségek nevelőtestületi megítélése (tanulmányi munka, magatartás, szorgalom)	Az érintett közösséggel közvetlenül foglalkozó pedagógusok
Fegyelmi ügyek	Fegyelmi bizottság

Az átruházott jogkör gyakorlói, azok képviselői beszámolási kötelezettséggel tartoznak a nevelőtestületnek a munkatervben rögzített félévi vagy év végi értekezlet időpontjában. A beszámolásra kötelezett pedagógus/munkaközösség/munkacsoport a feladat átruházásakor kerül megnevezésre. A feladat elvégzése után írásbeli beszámolót készít és terjeszt a nevelőtestület elé, a munkatervben vagy az átruházó megbízásban meghatározott határidőig.

2.7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

A pedagógusnak, mint modellközvetítőnek, a személyiségformálás egyik legfontosabb eszközének kell lennie.

A pedagógus fő feladatai:

- A pedagógus rendelkezik a korszerű általános műveltséggel, társadalmi érzékenységgel.
- Tevékenysége során kifejezésre juttatja egyéni és közösségi felelősségérzetét.
- Közösségi feladatokat vállal.
- Együttműködik a szülőkkel a tanulók személyiségének fejlesztésében és képességeik kibontakoztatásában.
- Gondoskodik a tanulók köznevelési törvényben foglalt jogainak biztosításáról, a szülők jogainak biztosításáról.
- Végzi a tanulók nevelését, fejleszti készségüket és képességeiket.
- A tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó fejlesztési módszereket alkalmaz.

- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket, a szöveges értékelést beírni az elektronikus naplóba.
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát.
- Végzi a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializációjú, kultúrájú gyermekek együttes nevelését. Ehhez kapcsolódóan a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készíti fel a továbbtanulásra.
- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Segíti a tanulókban a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosulását, és ezek ápolására neveli őket.
- A tanulót testi és lelki fejlettségének figyelembe vételével harmonikusan fejleszti.
- Oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti.
- Felkészíti a tanulókat a tanulmányi versenyekre, differenciált képességfejlesztő foglalkozásokat tart (korrepetálás, tehetséggondozás).
- Elősegíti a tanulók szocializációs folyamatait.
- Segíti a DÖK működését, tudatosan építi a közösségi életet.
- Megtartja az egyenlő bánásmód követelményét a tanulókkal kapcsolatos döntései meghozatalakor.
- Személyesen felelős a felügyeletére bízott tanulók testi, érzelmi és morális épségéért, a Pedagógiai programban és Házirendben foglaltak megvalósításáért.

2.8. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök feladata egy olyan közösségi szellem és értékrend kialakítása, amelyben az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai különösen:

- Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan közösségi szellem és értékrend kialakítása, amelyben az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.
- Megtervezi és tudatosan alakítja a közösségi programokat. Tanórákon kívüli együttléteket is szervez, így egyre több lehetőséget teremt a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakozására.
- Megismerve a tanulók családi és szociális hátterét, folyamatosan arra törekszik, hogy a szülőkkel együttműködve, az osztályban tanító tanárokkal összhangban végezze nevelő munkáját. Ennek érdekében a gyerekekkel egyénileg, differenciáltan is foglalkozik, szükség esetén felveszi a kapcsolatot az pszichológussal.
- A hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetén együttműködik a gyermekvédelmi szervekkel.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és rendkívüli teljesítményeit. Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről és az azokban elért eredményekről.
- A szaktanárokkal együttműködve orientálja a tanulók fakultációválasztásait, a tehetséggondozást és a továbbtanulás irányait.

2.9. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Legfontosabb teendő a tanuló személyiségének és a probléma hátterében meghúzódó ok-okozati összefüggések mielőbbi feltárása – szükség esetén szakemberek bevonásával, majd az optimálisnak tűnő eljárás, foglalkoztatás megtervezése, biztosítása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,

ac) kiemelten tehetséges, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

2.9.1. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ (SNI) TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a módszerek, módszerkombinációk megválasztásában alkalmazkodunk a sajátos nevelési igény típusához.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A pedagógusok az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkeznek:
  - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
  - a mindenkor érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
  - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során folyamatosan értékelnek, a tanulói teljesítmények elemzése alapján, szükség esetén megváltoztatják az eljárásokat;
  - rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoznak létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;
  - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;

- együttműködnek különböző szakemberekkel, gyógypedagógusokkal, a konduktor iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalják a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

Sajátos nevelési igényű tanuló

— Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

— A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével - habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben - egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Tevékenységrendszere

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. Az SNI esetleges szükségességének felismerése	Képességek felismerése, iskolánkba lépéskor prevenció (minimális kompetencia mérése DIFER, első osztályos szűrés)	Pedagógus, fejlesztőpedagógus, pszichológus	Tanév eleje
	Megfigyelés	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Folyamatos
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
	Beszélgetés gyerekkel, szülővel	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
2. Az SNI tanulók ellátása (iskolán belül)	Egyéni képességek fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik, a mindenkor érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően.	Pedagógus	Folyamatos
	Differenciált foglalkozású tananyagtervezés és vezetés	Minden pedagógus	Folyamatos
	Korrepetálás	Érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	Folyamatos
	Napközi, tanulószoba	Napközis nevelő	Folyamatos
	Előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése)	Tanító, gyógypedagógus	Tanév vége

	Mentesítés bizonyos tantárgyak, tantárgyrészek, illetve értékelési módok alól	Igazgató, szaktanár, tanító (Szakértői Bizottság véleménye alapján)	Tanév eleje, illetve folyamatos
	Tanulásmódszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök, szaktanár, pszichológus	Tanév eleje, illetve folyamatos
	Rehabilitációs célú foglalkozás	Gyógypedagógus	Folyamatos
	Tréning: tanulástechnika, pályaválasztási érettség	Pszichológus	Folyamatos
	Kontrollvizsgálatra történő küldés a Szakértői Bizottsághoz pedagógiai jellemzéssel	Tanítók, osztályfőnök, érintett szakos tanárok, gyógypedagógus, gyermekvédelmi felelős	Június 30-ig
3. Az SNI tanulók ellátása (iskolán kívül)	Rehabilitációs célú foglalkozás: Ayres terápia, logopédia, pszichoterápia	Gyógypedagógus, logopédus, pszichológus	Folyamatos

2.9.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ (BTMN) TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján fejlesztő foglalkoztatásban, továbbá jogszabályban meghatározott kedvezményekben részesülnek.

Tevékenységrendszere

Tevékenység	Módszer, feladat	Felelős	Határidő
A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség felismerése	Képességek felismerése, iskolánkba lépéskor prevenció (minimális kompetencia mérése DIFER, első osztályos szűrés)	Pedagógus, fejlesztőpedagógus Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa	Tanév eleje

	Megfigyelés	Tanító, szaktanár, osztályfőnök,	Folyamatos
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
	Beszélgetés gyerekkel, szülővel	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
	A tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, szóbeli megkérdezéssel) Egyéni tanulási stílus meghatározása (kérdőívvel)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus pszichológus	Tanév eleje, folyamatos
BTMN-es tanulók ellátása - iskolán belül	Egyéni képességek fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik, a mindenkor érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően.	Pedagógus	Folyamatos
	Differenciált foglalkozású tananyagtervezés és vezetés	Minden pedagógus	Folyamatos
	Korrepetálás	Érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	Folyamatos
	Napközi, tanulószoba	Napközis nevelő	Folyamatos
	Előkészítő évfolyam (első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése)	Tanító, fejlesztő pedagógus,	Tanév vége
	Mentesítés bizonyos tantárgyak, tantárgyrészek, illetve értékelési módok alól	igazgató, szaktanár, tanító (Szakértői Bizottság, véleménye alapján)	Tanév eleje illetve folyamatos
	Tanulásmódszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök, szaktanár, pszichológus	Tanév eleje, illetve folyamatos
	Képességfejlesztés	Fejlesztő pedagógus, pedagógus	Folyamatos
	Tréning: tanulástechnika, pályaválasztási érettség	Pszichológus	Folyamatos
	A gyermek irányítása a számára meghatározott ellátásra	Tanítók, osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős	Folyamatos
	Kontrollvizsgálatra történő küldés a Pedagógiai Szakszolgálathoz pedagógiai véleménnyel	Tanítók, osztályfőnök, érintett szakos tanárok, gyermekvédelmi felelős	Június 30-ig

	Szakemberhez történő irányítás (Nevelési Tanácsadó, gyermekpszichiátria)	Igazgatóhelyettes, tagintézmény-igazgató, tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztőpedagógus pedagógus, gyermekvédelmi felelős	Folyamatos
BTMN-es tanulók ellátása - iskolán kívül	Képességfejlesztés, rehabilitációs foglalkozás	Pedagógiai Szakszolgálat: gyógypedagógus	Folyamatos
	Beszédproblémák korrekciója	Pedagógiai Szakszolgálat: logopédus	Folyamatos
	Egyéni pszichológiai segítségnyújtás	Pedagógiai Szakszolgálat: pszichológus	Folyamatos
	Tréning (énerősítés, kapcsolatépítés, önismeret)	Pedagógiai Szakszolgálat: pszichológus	Folyamatos
	Pályaválasztási tanácsadás	Pedagógiai Szakszolgálat: pszichológus	Folyamatos

2.9.3. KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az iskolai tevékenységek sokszínűen és változatos formában biztosítják. A tantervileg előírt tananyag elsajátítása minden tanuló számára kötelező feladat, de korántsem jelent azonos nehézséget. A fiatalkori tehetségek kibontakoztatását, fejlesztését intézményünkben kiemelt feladatként tartjuk számon.

A tehetséggondozás hármas egysége:

- tehetségfelismerés,
- tehetségfejlesztés,
- tehetségkibontakoztatás.

A tehetséggondozás folyamata

A tanítási órák egyéni ütemhez igazodó, differenciált szervezésével indul a tehetséggondozás. Az első osztálytól megkezdődik a tanulók városi tanulmányi versenyekre való felkészítése, mely a további évfolyamokon bővül a megyei, országos tanulmányi és sportversenyeken, valamint egyéb

pályázatokon, vetélkedőkön részvétellel. Érdeklődési körök, középiskolai előkészítő foglalkozások kínálatából választhatnak az érdeklődő és tehetséges tanulók. A tantárgyi, művészeti, sport- és egyéb versenyeken tanulóink hagyományosan kiemelkedően szép eredményeket érnek el. A tehetséges és eredményes tanulók elismerése szorosan hozzátartozik tehetséggondozó munkánkhoz. A székhelyintézmény regisztrált Tehetségpont.

A tehetséggondozás színterei, formái

Tanítási órákon:

- differenciált foglalkoztatás
- egyéni foglalkoztatás
- kooperatív csoportmunka
- egyéni kutatómunka
- kiselőadások
- sikerélmény biztosítása
- csoportbontás

Tanítási órán kívül:

- érdeklődési körök
- tömegsport foglalkozások, könyvtárhasználatok
- tehetséggondozó foglalkozások
- felkészítés tanulmányi versenyre (egyéni és kiscsoportos)
- önálló otthoni kutatómunka
- pályaválasztási tanácsadás
- tömegsport, mindennapos testnevelés (úszásoktatás)
- diákönkormányzati programok, vetélkedők, rendezvények
- szabadidős programok: mozi-, színház-, múzeumlátogatás

2.9.4. HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓ

Alapelvek

— A gyermek- és ifjúságvédelmi munka minden pedagógus kötelessége, melyet az ifjúságvédelmi felelős koordinációjával látnak el.

— Olyan pedagógiai tevékenységrendszert és iskolai légkört alakítunk ki, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik tanulónk bőrszíne, neme, vallása, nemzeti és etnikai hovatartozása miatt kitaszított helyzetbe kerüljön.

— Tevékenységünk évenkénti értékelésével, a prevenciós munka folyamatos vállalásával enyhítjük a veszélyeztetett gyermekek élethelyzetéből adódó negatív tendenciákat.

A hátrányos helyzet, illetve veszélyeztetettség feltárását, megszüntetését az alábbi tevékenységek segítik

- tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- differenciált oktatás és képességfejlesztés
- a pályaválasztás segítése (pályaorientációs foglalkozások)
- egészségvédő és mentálhigiénés programok
- szabadidős tevékenységek szervezése, ajánlása
- a szülőkkel való együttműködés
- tájékoztatás a gyermekjóléti, családsegítő szolgáltatásokról.

Kapcsolatrendszerünk a HH, HHH és veszélyeztetett tanulók hátrányainak enyhítésére

- Az igazgató/tagintézmény-igazgató és az osztálytanító, osztályfőnök is állandó kapcsolatot tart a családokkal, szülővel. E kapcsolattartás alapja a kölcsönös őszinteség és a bizalom.
- Az osztálytanító, osztályfőnök szükség szerint családlátogatást tesz, illetve megbeszélésre kéri a szülőket. A pedagógus törekszik a tanuló több helyzetben való viselkedésének megismerésére a fejlesztés érdekében.
- A fejlődési folyamat biztosításának érdekében az óvodákkal való együttműködésre törekszünk.
- Az eredményesebb feladatellátás érdekében kapcsolatot tartunk:
  - Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
  - Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal,
  - a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység

kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek-és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére.

Az intézményben, a tagintézményben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását az osztályfőnökök és a feladattal megbízott pedagógus végzi.

Alapvető feladataik

- a többi, az adott osztályban tanító pedagógus segítse az osztályfőnök gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját, az osztályfőnök pedig nyújtson megfelelő tájékoztatást számukra,
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a Pedagógiai Szakszolgálattal, valamint a Családsegítő Központ Gyermekjóléti Szolgálattal, továbbá a Gyámhatósággal, az iskolaorvossal és a védőnői szolgálattal,
- tájékoztatást nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról,
- igazolatlan mulasztások, hosszantartó távollét, rendhagyó reakciók és viselkedési szokások, külső elváltozások, bántalmazások nyoma, rosszul tápláltság, legyengült fizikum, elhanyagolt külső és ruházat megfigyelése esetén megfelelő intézkedések kezdeményezése, a tanulókkal kapcsolatban felmerült bármely olyan esetben, amikor további intézkedés szükséges, egyeztetési és cselekvési tervet kell készíteni az igazgató/tagintézmény-igazgató jóváhagyásával.

A gyermekvédelmi tevékenység további feladatai:

- A gyermek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) figyelemmel kísérése.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskolafogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.

- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Tevékenységek a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítása érdekében:

- indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- felzárkóztató foglalkozások,
- iskolai étkezés lehetősége,
- tanulószobai és napközis foglalkozás,
- egészségügyi szűrővizsgálat (indokolt esetben pl. tetvesség, konkrét vizsgálat és szűrés)
- szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése, kockázatbecslés,
- egészségvédő és mentálhigiéniás programok szervezése a védőnői szolgálattal együtt,
- a családi életre való nevelés, osztályfőnöki, biológia-egészségtan, valamint etika órákon,
- személyes és egyéni tanácsadás,
- szülőkkel való együttműködés,
- szülők tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások).

2.10. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATOKBAN

Az iskola segíti és lehetőséget biztosít a tanulók véleménynyilvánítási jogának gyakorlásához.

2.10.1. A TANULÓK KÖZÖSSÉGEI: A DIÁKÖNKORMÁNYZAT (DÖK)

Intézményünkben és a tagintézményben Diákönkormányzati közösségek szerveződnek. A diákönkormányzatot az iskola vezetőségével, a nevelőtestülettel, az intézményi diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői, valamint a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus képviseli. A diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. Ezeket, valamint a diákönkormányzat működését az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

A gyermekvédelem alapját a gyermekvédelmi eljárásrend határozza meg, melynek jogi alapját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezései képezik.

2.10.2. A DÖK FELADATA

Az intézmény tanulói mind a székhelyintézményben, mind a tagintézményében diákképviselettel alakítanak. A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.

A Diákönkormányzat önálló szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik, aktívan részt vesz az egész iskolát érintő közös programok szervezésében. A DÖK éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során közreműködik a színvonalas kulturális és sportélet megszervezésében és a tanulóközösség érdekképviseletében, gyakorolja a tanulóközösség és saját jogosítványait. A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van az iskolavezetés és nevelőtestület felé. A diákközgyűléseken feltett kérdéseivel, előforduló problémák felvetésével és a diákok kéréseinek továbbításával segíti az iskola vezetésének munkáját. A diákönkormányzat működése gyakorlóterepe a közügyekben való hatékony együttműködésnek, így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.

2.10.3. A DÖK SZERVEZETE

Tisztségviselők

- **gyermekvezetők**
- osztályonkénti Dök-képviselő(k) 4. osztálytól
- az önkormányzat gyermekvezetője, aki a városi diákönkormányzatban képviseli az intézmény diákközösségét
- **felnőtt segítők, vezetők**
- önkormányzat vezetője
- segítő, támogató nevelők

2.11. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK, ALKALMASSÁGI VIZSGA SZABÁLYAI

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve (pl.: egyéni munkarend),
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben
- vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát,
- a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát.

Amennyiben a tanuló mulasztásainak száma az első félév végére meghaladja a megengedett mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie. Az osztályozó vizsgát a félév zárása hetében a zárást megelőzően, illetve az adott tanév utolsó tanítási napjáig kell megszervezni.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsgát az igazgató által meghatározott időpontban, augusztus 15. és augusztus 31. között kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Amennyiben mulasztások miatt kell osztályozó vizsgát tenni, a vizsga időpontjáról a tájékoztatást legkésőbb a vizsga napja előtt 8 nappal meg kell adni a szülőnek.

Különbözeti vizsgát abban az esetben kell tennie a második-nyolcadik évfolyamra jelentkező tanulónak, amennyiben előző iskolájában nem tanult olyan tantárgyat, amely szerepel az iskola helyi tantervében.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezése

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt is le lehet tenni. A tanulmányok alatti vizsgák követelményei megegyeznek az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelményekkel. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A vizsgákat háromtagú bizottság előtt kell letenni, melyben két olyan pedagógusnak kell részt venni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. Az intézmény igazgatója/tagintézmény-igazgatója felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása megteremtéséért. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga jogszerűségéért és szakszerűségéért.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

Alsó tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Idegen nyelv	x (4. évfolyamon)	x	
Matematika	x		
Etika/Hit- és erkölcstan		x	
Környezetismeret (3-4. évfolyam)	x		
Ének-zene		x	x
Vizuális kultúra			x
Technika és tervezés			x
Testnevelés			x
Digitális kultúra (3-4. évfolyam)		x	x

Felső tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Idegen nyelv	x	x	
Matematika	x	x	
Történelem	x	x	
Etika/Hit- és erkölcstan		x	
Természetismeret	x	x	
Biológia	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Földrajz	x	x	
Ének-zene	x	x	x
Vizuális kultúra			x
Dráma és színház			x
Hon és népismeret	x	x	
Digitális kultúra		x	x
Technika és tervezés	x		
Testnevelés			x

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vagy gyakorlati vizsgát tehet. Az írásbeli feladatok megválaszolásához tantárgyanként maximálisan hatvan perc vehető igénybe. A szóbeli vizsgánál tantárgyanként harminc perc felkészülési idő áll a vizsgázó rendelkezésére.

Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára a szakvéleményben foglaltak alapján az igazgató/tagintézmény-igazgató engedélyével:

- az írásbeli feladatok megválaszolására szánt időt legfeljebb harminc perccel lehet megnövelni,
- a szóbeli felkészülési idő legfeljebb tíz perccel növelhető,
- az iskolai tanulmányok alatt megengedett segédeszközök használatát lehetővé kell tenni,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vagy szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga tehető.

A mulasztó tanulók és egyéni munkarenddel rendelkező esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-2. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika

3-4. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret

5-6. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, természetismeret

7-8. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz.

Idegen nyelvből való vizsgáztatásról a nevelőtestület egyéni döntést hoz.

A helyi tantervben nem szabályozott esetekben a köznevelési törvény és a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló rendelet előírásait kell alkalmazni.

2.12. A FELVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Intézményünkben a felvételi eljárás rendjét az Nktv. 50.§ (1), (3), (6)-10), 51.§ alapján, valamint a tanév rendjében meghatározottak alapján szervezzük.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. Az igazgató a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során az egyenlő bánásmód követelményei, valamint az Nktv. hivatkozott paragrafusai szerint jár el.

A felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételek, átvételek során a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét kell először teljesíteni. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni.

Sorsolás nélkül felvehető a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy

b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy

c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy

d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

2.13. AZ ÁTVÉTEL (ISKOLAVÁLTÁS) HELYI SZABÁLYAI

a) Váltás az Intézmény és tagintézménye között

Az intézmény és tagintézménye közötti iskolaváltást az intézmény igazgatója engedélyezi a szülőkkel és a tagintézmény-igazgatóval történt egyeztetés után. Az intézmény Pedagógiai programja és helyi tanterve lehetővé teszi, hogy tanulóink különbözeti vizsga nélkül változtathassanak.

b) Másik intézményből érkező tanulók esetén

Az érkező tanulót az előző iskolában elsajátított ismereteiről az illetékes szaktanárok/osztálytanítók felmérik. A felméréseket a tanuló osztályfőnöke koordinálja. Amennyiben a tanuló ismeretei valamely tantárgy/tantárgyak, terület esetén elmaradnak a székhely- illetve a tagintézmény követelményi szintjeitől, a szaktanárok/tanítók és az osztályfőnök az igazgatóval, tagintézmény-igazgatóval történt egyeztetés után dönthetnek különbözeti vizsga, egyéni segítségnyújtás, türelmi idő biztosítása, évfolyamismétlés lehetőségének alkalmazásáról.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak –az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult.

c) Külföldről érkező tanulók átvétele

A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt. Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönteni, beszerzi a tankerület igazgatójának véleményét.

Az átvétel a szorgalmi félévek elején, illetve lezárt félévi, vagy év végi tantárgyi osztályzatokkal lehetséges.

Az eljárás tekintetében az Nkt. 88. § (4. bekezdés) a 91.§ (2) bekezdés és a 213/2025. (VII. 22.) kormányrendeletben leírtak az irányadók.

2.14. A SZÜLŐ, A TANULÓ, AZ ISKOLA ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Az eredményes oktató-nevelő tevékenység szülői segítség nélkül elképzelhetetlen. Kölcsönösen kell, hogy segítsék egymást e cél érdekében. Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola Pedagógiai programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-

oktató munka alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait határozza meg. Ez adhatja meg a tartalmát az együttműködésnek.

A pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amit csak a szülő közölhet, és a szülőknek is szükségük van arra, hogy folyamatában lássák az iskola működését. A nyitott iskolához megfelelő fórumokat kell teremteni.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az igazgató és tagintézmény-igazgató, a diákönkormányzatot segítő pedagógus és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az igazgató / tagintézmény-igazgató legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, a nevelőkkel, a tantestülettel.

A szülőket az intézmény, illetve a tagintézmény egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az intézmény igazgatója/tagintézmény-igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az intézmény igazgatója/tagintézmény-igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség ülésén, vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az intézmény igazgatója legalább évente egyszer az SZMK-választmány ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein, fogadóórákon.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak

a) Családlátogatás

Feladata: a gyerekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlődésének érdekében – szükség esetén.

b) Szülői értekezlet

Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatója/tagintézmény-igazgatója felé,
- előadások szervezése szakemberek bevonásával.

c) Fogadóóra

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetség gondozása, továbbtanulás, esetenként a gyermek tanulmányi előmenetele, iskolai magatartása, stb.).

d) Nyílt tanítási nap/nyílt tanítási hét

Feladata: a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, közvetlenül tájékozódjon gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és nyílt tanítási napok/hetek időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai, vagy osztályszintű programokról.

Formái: tanulói tájékoztató füzet, üzenő füzet, elektronikus napló, félévi értesítő, év végén digitális és papíralapú bizonyítvány, iskolai internetes honlapok.

f) A kapcsolattartás további alkalmazható formái:

- meghívás az adott kérdés megbeszélésére
- telefonon történő tájékoztatás
- spontán találkozások

- családi napok
- közös rendezvények
- iskolarádió
- faliújság.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával/tagintézmény-igazgatójával, nevelőtestületével.
Intézményünk oktató-nevelő feladatait aktívan segítik intézményeink mellett szerveződött alapítványok, melyek elsődleges célja a pedagógiai munka támogatása.

2.15. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A Szakmai alapdokumentumban meghatározott tevékenységhez szükséges kötelező (minimális) eszköz- és felszerelésjegyzéket „A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzéket" a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete részletezi.

II. FEJEZET - HELYI TANTERV

1. GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE - SZÉKHELYINTÉZMÉNY

1.1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE

Helyi tanterv (2020)

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján módosított helyi tanterv első alkalommal a 2020/2021. tanévben az iskola első, és ötödik évfolyamán lép életbe, majd ezt követően felmenő rendszerben.
Az iskola által választott kerettanterv:

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára (2020)
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára (2020)

A helyi tanterv tartalmi jellemzői:

- A helyi tanterv az alábbi kulcskompetenciák fejlesztését állítja középpontba:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák"

- A helyi tanterv nem tartalmaz a kerettantervben kötelezően előírtakon kívül más tantárgyat.
- A helyi tanterv tantárgyi struktúráját, a kötelező tantárgyak óraszámainak arányait, a szabadon tervezhető, a kötött célú órák felhasználási módját a tantervi ajánlások és a pedagógiai program cél- és feladatrendszerével összhangban alakítottuk ki.

A kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

a, Tantárgyi rendszer és óraterv az 1-4. évfolyamon a 2020/2021-es tanévtől

Általános tanterv szerint

Tantárgyak műveltségi terület szerinti bontásban	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Irodalom	3	3	108	3	3	108	2	2	72	2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36
Élő idegen nyelv										2	2	72
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180

Kötelező alapóraszám	**22**	**22**	**792**	**22**	**22**	**792**	**22**	**22**	**792**	**23**	**23**	**828**
Szabadon tervezhető órák												
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Magyar nyelv												
Irodalom	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Maximális órakeret	***24***	***24***	***864***	***24***	***24***	***864***	***24***	***24***	***864***	***25***	***25***	***900***

Az 1-4. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgyak óraszámát növeltük meg, hogy kellő alapot biztosítsunk az alapműveletek elsajátítására. Az idegen nyelv óraszámának növelése segíti a nyelvi kompetenciák kialakítását.

b, Tantárgyi rendszer és óraterv az 5-8. évfolyamon a 2020/2021-es tanévtől

Általános tanterv szerint

Tantárgy	**5. évfolyam**			**6. évfolyam**			**7. évfolyam**			**8. évfolyam**		
	1. félévi óraszám	**2. félévi óraszám**	**Éves óraszám**	**1. félévi óraszám**	**2. félévi óraszám**	**Éves óraszám**	**1. félévi óraszám**	**2. félévi óraszám**	**Éves óraszám**	**1. félévi óraszám**	**2. félévi óraszám**	**Éves óraszám**
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Irodalom	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36
Matematika	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Történelem	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Állampolgári ismeretek										1	1	36
Hon- és népismeret	1	1	36									
Etika	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természet-tudomány	2	2	72	2	2	72						
Kémia							1	2	54	2	1	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Biológia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							2	1	54	1	2	54
Élő idegen nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Ének-zene	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és színház				1	1	36						
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Digitális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180

Osztályfőnöki óra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező alapóraszám	**28**	**28**	**1008**	**27**	**27**	**972**	**28**	**28**	**1008**	**28**	**28**	**1008**
Szabadon tervezhető órák												
Magyar nyelv				1		36						
Irodalom					1	36	1	1	36	1	1	36
Matematika							1	1	36	1	1	36
Maximális órakeret	***28***	***28***	***1008***	***28***	***28***	***1008***	***30***	***30***	***1080***	***30***	***30***	***1080***

Az 5-8. évfolyamon a szabadon felhasználható órakeretet a magyar nyelv és irodalom, és matematika tantárgyakra használtuk fel, ezzel is elősegítve diákjaink sikeres beiskolázását.

Iskolánkban a Hon és népismeret tantárgyat az 5. évfolyamon, a Dráma és színház tarágyat a 6. évfolyamon oktatjuk.

A természettudomány tantárgyat diszciplináris bontásban tanítjuk.

A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei külön mellékletben találhatók.

2. GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA BAY ZOLTÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA TAGINTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

2. 1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE

Helyi tanterv (2020)

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján módosított helyi tanterv első alkalommal a 2020/2021. tanévben az iskola első, és ötödik évfolyamán lép életbe, majd ezt követően felmenő rendszerben.

Az iskola által választott kerettanterv:

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára (2020)
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára (2020)

1. Óratervek

a, Tantárgyi rendszer és óraterv az 1-4. évfolyamon a 2020/2021-es tanévtől Általános tanterv szerint

Tantárgyak műveltségi terület szerinti bontásban	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Irodalom	3	3	108	3	3	108	2	2	72	2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36
Idegen nyelv										2	2	72
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Kötelező alapóraszám	**22**	**22**	**792**	**22**	**22**	**792**	**22**	**22**	**792**	**23**	**23**	**828**
Szabadon tervezhető órák												
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Irodalom	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Matematika										1	1	36
Maximális órakeret	***24***	***24***	***864***	***24***	***24***	***864***	***24***	***24***	***864***	***25***	***25***	***900***

Az 1-4. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyak óraszámát növeltük meg, hogy kellő alapot biztosítsunk az alapműveletek elsajátítására. Az idegen nyelv óraszámának növelése segíti a nyelvi kompetenciák kialakítását.

Az oktatási miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák száma:

- az 1-4. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyainak óraszámait növeltük meg azzal a céllal, hogy ezekből a tantárgyakból az alapkészségek fejlesztésére, az egyéni képességekhez igazodó fejlesztésre, gyakorlásra több idő jusson. Felső tagozatban megfelelő alapot kapjanak tanulóink a központi írásbeli felvételihez.

b, Tantárgyi rendszer és óraterv az 5-8. évfolyamon a 2020/2021-es tanévtől

Általános tanterv szerint

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszá	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Irodalom	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36
Matematika	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Történelem	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Állampolgári ismeretek										1	1	36
Hon- és népismeret	1	1	36									
Etika	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természet-tudomány	2	2	72	2	2	72						
Kémia							1	2	54	2	1	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Biológia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							2	1	54	1	2	54
Élő idegen nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Ének-zene	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és színház				1	1	36						
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Digitális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki óra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező alapóraszám	**28**	**28**	**1008**	**27**	**27**	**972**	**28**	**28**	**1008**	**28**	**28**	**1008**
Szabadon tervezhető órák												
Irodalom							1	1	36	1	1	36
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Maximális órakeret	***28***	***28***	***1008***	***28***	***28***	***1008***	***30***	***30***	***1080***	***30***	***30***	***1080***

Az 5-8. évfolyamon a szabadon felhasználható órakeretet a magyar nyelv és irodalom, és matematika tantárgyakra használtuk fel, ezzel is elősegítve diákjaink sikeres beiskolázását.

Iskolánkban a Hon és népismeret tantárgyat az 5. évfolyamon, a Dráma és színház tarágyat a 6.

évfolyamon oktatjuk.

A természettudomány tantárgyat diszciplináris bontásban tanítjuk.

A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei külön mellékletben találhatók.

3. KÖTELEZŐ ETIKA/ HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁS

Az Nkt. 35.§ (1) és (4) bekezdése alapján az állami általános iskolában az etika óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része. A hit- és erkölcstan oktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcstan oktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata.

Az etika/hit- és erkölcstan tantárgy értékelése és minősítése (az egyházakkal kötött közös megegyezés alapján) az Nkt. 54.§ (2)-(3) bekezdésében meghatározottak szerint történik:

1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szöveges értékelést alkalmazunk mind a székhelyintézményben, mind a tagintézményben.

A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelése érdemjegyekkel történik.

Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcstan" megnevezést használja.

4. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola NAT ajánlása alapján készítette el helyi tantervét. Az intézményben 1-8. évfolyamon folyik oktatás.

A helyi tanterv az alábbi kulcskompetenciák fejlesztését állítja középpontba:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az 1-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot, fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe,
- fogékonnyá tesszük tanulóinkat saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt,
- teret adunk a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segítjük természetes fejlődését, érését, a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejlesztjük az alapvető képességeket és alapkészségeket,
- közvetítjük az elemi ismereteket, szokásokat alakítunk ki,
- fejlesztjük a gyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk a reális önértékelést,
- magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez,
- megerősítjük a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegítjük a személyiség érését,
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát,
- törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális, kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak,
- a fejlesztést az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgáljuk,
- építünk a tanulói tevékenységre az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztése során a tananyag tervezésekor, a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekintjük irányadónak.

Az 5-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- szervesen építünk az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkájára,

- a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban,
- figyelembe vesszük, hogy az oktatás és nevelés színtere az iskolán kívül a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere is,
- az 5–6. évfolyamon továbbra is az alapkészségek fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt,
- az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztést folytatjuk, tudva, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz,
- a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése,
- továbbra is együtt neveljük a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat,
- érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészítjük őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést,
- fejlesztjük a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket,
- kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére,
- feladatnak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését,
- előnyben részesítjük az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

5. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása a nemzeti köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint történik.

Ötödik évfolyamtól a heti öt testnevelés óra keretéből legfeljebb heti két óra kiváltható

- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,

- egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

5.1. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA A SZÉKHELYINTÉZMÉNYBEN AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON

Alsó tagozaton

Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Székhelyintézményében:

Néptánc osztályban:

1-2. évfolyamon 3 órarendi testnevelés + 1 órarendi néptánc + 1 órarendi kosárpalánta,

3-4. évfolyamon 5 órarendi testnevelés óra.

Úszóosztályban:

Az úszóosztályban heti 3 órarendi testnevelés + 2 órarendi úszásoktatás óra.

Az úszóosztályok a Gyulai Várfürdő Kft.-vel a fenntartó által kötött megállapodás alapján heti 2 óra testnevelés óra terhére kötelező úszásoktatásban részesülnek 1-4. évfolyamig.

- A néptánc és úszó osztályok közt, a foglalkozások megtartása tekintetében az alsó évfolyamokon 2025/2026-os tanévtől átjárhatóságot vezettünk be

Felső tagozaton

- 5-8. évfolyamon: heti 5 testnevelés óra

Az 5 testnevelés órát 3 kötelező délelőtti és 2 délutáni tanórai foglalkozáson szervezzük meg.

5.2. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA A TAGINTÉZMÉNYBEN AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON

1-4. évfolyam általános tanterv szerint: heti 4 testnevelés óra + heti 1 órarendi néptánc óra

5-8. évfolyam általános tanterv szerint: heti 5 testnevelés óra.

6. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

6.1. CSOPORTBONTÁS A SZÉKHELYINTÉZMÉNYBEN

1-4. évfolyamon idegen nyelvi csoportbontás angol és német nyelv

5-8. évfolyamon képesség szerinti csoportbontás, alap és emelt csoport. Alapelvei negyedik év végi eredmény, szintfelmérő eredménye. A csoportok közt átjárhatóság biztosítható tanévenként.

3-8. évfolyam:

- digitális kultúra
- technika és tervezés

6.2. EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSE

Az egyéb foglalkozásokat, szakköröket, tehetséggondozó köröket minden tanévben előzetes felmérés alapján, a tanulók érdeklődésének megfelelően határozzuk meg az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, a fenntartó által biztosított lehetőségek függvényében.

Megszervezésüknél a jelentkezők számát (minimum 14 fő/csoport) úgy határozzuk meg, hogy az biztosítani tudja a foglalkozás jellegétől függően feladatként hozzá rendelt tehetséggondozás, felzárkóztatás, hátránykompenzálás keretét. Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve is.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve az igazgató/tagintézmény-igazgató dönt, és a munkaterv tartalmazza aktuális feltételrendszerüket.

a, Választható tanórán kívüli rendszeres foglalkozások:

- tanév elején meghirdetett sport és egyéb szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások, korrepetálások

b, Szabadidős foglalkozások:

- tömegsport: 1-8. évfolyamon
- kirándulások, táborok, színház-, múzeumlátogatás, könyvtári órák 1-8. évfolyamon

c, Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság, valamint szakorvos javaslata alapján kötelező foglalkozások:

- 1-8. évfolyam: fejlesztő foglalkozás, gyógytestnevelés

Választható tantárgyak, foglalkozások választásának szabályai:

- A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulói jelentkezés a c, pontban meghatározottak kivételével önkéntes. A jelentkezés a tanév elején a tantestület, illetve törvényi szabályozás által meghatározott módon és időpontig történik, egész tanévre szól.
- A felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokra a tanulókat a Szakértői Bizottság, a Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a pedagógusok jelölik ki képességeik, tanulmányi eredményeik alapján. Ezeken az órákon a tanulók részvétele kötelező.
- A felsorolt foglalkozások megtartásához igénybe lehet venni az iskola tantermeit, könyvtárát, tornatermét, tankonyháját.
- A tanuló (szülő) joga, hogy válasszon az iskola által felajánlott tanórán kívüli foglalkozásokból, melyekről az osztályfőnöktől, szaktanároktól kapnak tájékoztatást, javaslatot.
- A választást a szülőnek írásban kell jeleznie.
- A tanuló kötelessége, hogy az általa/ szülő által választott, illetve a c,. pontban felsorolt tanórán kívüli foglalkozásokon részt vegyen, rendszeres munkával, fegyelmezett magatartással eleget tegyen tanulmányi kötelezettségének. Ennek érdekében a tanórákon hiánytalan, rendezett felszereléssel kell megjelennie. A szükséges eszközöket a foglalkozást/tanórát tartó pedagógus határozza meg.
- A foglalkozásról való hiányzást a tanulónak igazolnia kell.

A pedagógusválasztás lehetősége korlátozott, a mindenkori tantárgyfelosztás függvénye.

7. EGÉSZ NAPOS ISKOLA

Az egész napos iskola olyan iskolaszervezési forma, amelyben a tanórai és egyéb foglalkozásokat az iskola délelőtt és délután, egyenletesen szétosztva 16 óráig szervezi meg a tanulók egyenletes terhelése érdekében.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítanunk kell:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítésében,
- a tananyag megértéséhez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatást,
- a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

1-4. évfolyamon az egész napos tanulásszervezéssel megkönnyítjük tanulóinknak az óvodából az iskolába való átmenetet, megerősítjük az alapkészségeiket, megteremtjük az egyéni differenciálás, a felzárkóztatás és tehetséggondozás lehetőségeit az iskola keretein belül.

Mindezt speciális órarenddel tudjuk megvalósítani, melyben a tanítási órák, önálló tanulási tevékenységek, szabadidős programok váltják egymást.

Az új ismeretszerzés, tanulás-gyakorlás folyamata végig az iskolában zajlik, ezért az egész napos oktatásban résztvevő tanulóinknak nem adunk írásbeli házi feladatot sem szorgalmi időben, sem szünetekben.

Nevelési célunk:

- A tanórákon szerzett ismeretek elmélyítése, játékos gyakorlása.
- A tanórákon szerzett ismeretek felhasználása, kapcsolása szabadon választott tevékenységhez.
- A szabadidővel való tudatos gazdálkodás képességének elsajátíttatása.

8. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök tartalmi követelményei:

- tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.

További elvek:

- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.
- A tantárgyi munkaközösségek a tankönyvjegyzék alapján évente döntenek a felmenőrendszer és az iskolai könyvtár állományának figyelembe vételével a kiválasztásról. A munkaközösségek javaslatát az iskolavezetés, az iskolai szülői szervezet együttesen hagyja jóvá.
- Nyelvoktatás esetében előnyben részesítjük azokat a tankönyvrendszereket, ahol rendelkezésre áll (beszerezhető) az egységes nyelvkönyv-, munkafüzet-, hang- és képanyagrendszer.

- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt szülői értekezleteken tájékoztatjuk.
- A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

9. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a tanév során oktatott valamennyi tantárgy esetében elérte a továbbhaladáshoz szükséges elégséges teljesítmény szintjét, illetve legalább megfelelően teljesített minősítést kapott.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló előírt is követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei, értékelései alapján bírálják el, a sajátos nevelési igényű tanulók és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében az önmagához mért fejlődését is figyelembe véve.

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként folytatja,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát,

- a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát.

10. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI

A magatartás és a szorgalom értékelése havonta történik az osztályfőnök által. A félévi és év végi értékelést az osztályfőnök végzi el az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével. Az osztályfőnök az osztályközösség előtt értékel. A félévi és év végi magatartás- és szorgalomjegyeket a nevelőtestület osztályozó értekezleten hagyja jóvá. A kitűnő tanulmányi eredménybe ezek a jegyek is beszámítanak.

10.1. A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK ELVEI

	Minősítés	Magatartás			
		példás	**jó**	**változó**	**rossz**
1.	A tanuló fegyelmezettsége	Példamutató, másokra is pozitívan ható.	Általában fegyelmezett.	Másokat zavaró, kifogásolható, de igyekszik javulni.	Erősen kifogásolható, másokat erősen zavaró, negatív.
2.	A tanuló viselkedéskultúrája, hangneme	Kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, kezdeményező.	Kevés kivetnivaló van a viselkedésében.	Udvariatlan, nyegle, időnként csúnyán beszél.	Durva, romboló, közönséges, goromba.
3.	Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	Segítőkész, jóindulatú, kezdeményező.	Részt vesz a közösségi életben, de befolyást nem gyakorol arra, jóindulatú.	Nem árt, ingadozó, közömbös.	Negatív, goromba, durva, tiszteletlen, megfélemlítő, ártó.
4.	Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz.	Néha hibázik.	Részben tartja be.	Sokat vét ellene.
5.	Felelősségérzete	Nagyfokú.	Időnként feledékeny.	Ingadozó.	Felelőtlen, megbízhatatlan.

10.2. A SZORGALOMJEGYEK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK ELVEI

	Minősítés	Szorgalom			
		példás	jó	változó	hanyag
1.	Tanulmányi munkája	Céltudatosan igényes.	Figyel az órán.	Ingadozó.	Hanyag, másokat is akadályozó, elégtelen osztályzat esetén.
2.	Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, önálló.	Rendszeresen, többnyire önálló.	Rendszertelen, önállótlan.	Megbízhatatlan, a szorgalom teljes hiánya jellemzi.
3.	Kötelességtudata	Jó, precíz.	Megfelelő, néha ösztönzésre szorul.	Felkészültsége gyakran hiányos.	Felszerelése, felkészültsége többnyire hiányos, szinte nincs.
4.	Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	Rendszeres, érdeklődő.	Ösztönzésre dolgozik.	Ritkán végez.	Egyáltalán nem végez.
5.	Felszerelése	Tiszta, rendezett és hiánytalan.	Tiszta, rendezett, esetenként hiányos.	Gyakran hiányos.	Többnyire hiányos, szinte nincs. Munkája áttekinthetetlen.

10.3. A JUTALMAZÁS, FEGYELMEZÉS ISKOLAI ELVEI

10.3.1. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI

Az a tanuló, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartás tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, az iskola dicséretben részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái a ballagó nyolcadik évfolyamos tanulók számára

Tanulmányi és tehetséggondozó versenyeken elért eredményekért:

- Szaktanári dicséret: a tanítási órákon folyamatosan tanúsított aktivitásáért és egyéb plusz teljesítményért, iskolai szintű versenyen elért 1-3. helyezésért.
- Osztályfőnöki dicséret: az osztályban végzett közösségi munkáért, az iskolai, városi előadásokon, bemutatókon, ünnepségeken való szereplésért, kiemelkedően jó, egyenletesen

végzett tanulmányi munkáért, példamutató magatartásért, városi, járási, szintű versenyen elért 1-3. helyezésért és különdíjért.

- Igazgatói dicséret/tagintézmény-igazgatói dicséret: vármegyei, körzeti szintű versenyen elért 1-6. helyezésért, országos szintű, nemzetközi versenyen 1-20. helyezésért

Sportversenyeken elért eredményekért:

- Szaktanári dicséret: a tanítási órákon folyamatosan tanúsított aktivitásáért és egyéb plusz teljesítményért, iskolai szintű versenyen elért 1-3. helyezésért
- Osztályfőnöki dicséret: az osztályban végzett közösségi munkáért, az iskolai, városi előadásokon, bemutatókon, ünnepségeken való szereplésért, városi szintű 1-5., valamint körzeti szintű 1-8. helyezésért
- Igazgatói dicséret/tagintézmény-igazgatói dicséret: vármegyei 1-6., regionális/országos elődöntő 1-8. és országos döntő 1-20. helyezésért

Nevelőtestületi dicséret:

- az a tanuló, akinek tanulmányi eredménye jeles és három tantárgyi dicséretben részesült, de magatartása jó, kitűnő tanulmányi munkájáért nevelőtestületi dicséretben részesül
- az a tanuló, akinek a szorgalma és magatartása is példás, minden tantárgyból jeles és három tantárgyi dicséretet is kap, kitűnő tanulmányi munkájáért és példamutató magatartásáért nevelőtestületi dicséretben részesül.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanuló általános nevelőtestületi dicséretéről év végén (az osztályfőnök javaslatára) a nevelőtestület dönt.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni. A nevelőtestületi dicséretet a bizonyítványba és a törzslapra is be kell vezetni.

Nyolcadik év végén a következő díjazásban részesíthetjük tanulóinkat a székhelyintézményben:

- Nyolc éven át tartó kiemelkedő tanulmányi (közösségi munkájáért) és sportteljesítményéért
- Kiváló tanulmányi munkájáért díj,
- Jó tanuló – jó sportoló díj,
- Dürer közösségéért díj,
- Dürer-díj.

Iskolai hagyományként a következő díjak kerülnek átadásra a tanévzáró ünnepségen, a tanév során elért eredményekért 1-8. évfolyamon kerámia nyakbavaló plakett formájában:

- Kiváló tanulmányi eredményért
- Kiváló sporteredményért
- Kiváló művészeti eredményért

Iskolai hagyományként a következő díjakat, kitüntetéseket adjuk át tanulóinknak az év végén a tagintézményben:

- Bay-plakett,
- Excussum-díj,
- Aranyláncot kap a 8 éven át kitűnő tanuló,
- Jó tanuló, jó sportoló-díj.

Az iskola, az alapítvány, az intézményi szülői szervezet – anyagi lehetőségei alapján – egyes tanévek végén tárgyi elismerésekkel is jutalmazhatja a tanulók teljesítményét.

Tanév végi jutalmazás formái:

1. osztályban

Oklevél kitűnő tanulmányi eredmény, példás magatartás, szorgalom

2-8. osztályban

Oklevél kitűnő tanulmányi eredmény, példás magatartás, szorgalom

Kitűnő tanulmányi munkájáért nevelőtestületi dicséretben részesülő tanuló: akinek tanulmányi eredménye kitűnő és három tantárgyi dicsérete van, de magatartása jó – könyvjutalomban részesül (oklevelet nem kap, a könyvbe írjuk)

Kitűnő tanulmányi munkájáért és példamutató magatartásáért nevelőtestületi dicséretben részesül az a tanuló, aki kitűnő (minden tárgyból jeles + magatartás, szorgalom példás) és van három tantárgyi dicsérete – könyvjutalom (oklevelet nem kap, a könyvbe írjuk)

8. év végén a következő díjazásban részesíthetjük tanulóinkat:

1. Nyolc éven át tartó kiemelkedő tanulmányi munkájáért (kitűnő, magatartás, szorgalom példás) – könyvjutalom, oklevél

2. Nyolc éven át kiemelkedő közösségi munkájáért – könyvjutalom, oklevél
3. Nyolc éven át tartó kiemelkedő sportteljesítményéért – könyvjutalom, oklevél
4. Tanulói pályázatok alapján:
   - Kiváló tanulmányi munkáért: feltétel: felsőben kitűnő, példás magatartás, versenyeredmények (Alapítványi díj – plakett díszdobozban)
   - Jó tanuló - jó sportoló: feltétel: felsőben minden évfolyamon négy egész vagy annál magasabb tanulmányi átlag, példás vagy jó magatartás, Országos Diákolimpiai versenyrendszerben, szakági versenyeken, esetleg nemzetközi versenyeken több éven keresztül kimagasló eredményeket ért el (Alapítványi díj – plakett díszdobozban)
   - Dürer közösségéért díj: feltétel: DÖK szervezetében hosszabb időn keresztül végzett kimagasló szervezői és közösségi munka (DÖK-díj – kerámia plakett díszdobozban)
   - Dürer-díj: feltétel: iskolánk díjai közül egyszerre többre is jogosult, az iskola tanulója legalább 4 éve, magatartás, szorgalma példamutató, 8 évig kitűnő, tanulmányi és egyéb versenyeken kiváló eredményeket ért el (iskolai: 1-3., városi: 1-3.; kerületi: 1-3.; vármegyei: 1-6.; országos: 1-10); (Alapítványi díj – plakett díszdobozban)

11. A FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK FORMÁI ÉS ALKALMAZÁSÁNAK ELVEI

Az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, rendszeresen késik a tanítási órákról, igazolatlanul mulaszt, vagy bármilyen más módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben részesül.

Az intézkedések formái:

- szaktanári/tanítói figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés
- tagintézmény-igazgatói figyelmeztetés, igazgatói figyelmeztetés
- tagintézmény-igazgatói intés, igazgatói intés
- nevelőtestületi figyelmeztetés

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

A felsorolt büntetések kiszabására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A büntetés adásáról az erre jogosult pedagógus, illetve a nevelőtestület dönt. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni, valamint az osztálynaplóba kell bejegyezni.
Az iskola házirendje részletesen szabályozza a jutalmazás, büntetés iskolában alkalmazott formáit, az igazolatlan mulasztások és késések következményeit.

12. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Ennek fő céljai:

- a tanuló teljesítményének, egyéni fejlődésének visszaigazolása, az önértékelés, önfejlesztés, egyéni stratégiák fejlesztése,
- a pedagógus számára információ biztosítása a tanítás-tanulás tervezéséhez az új módszerek (pl. kooperatív csoportmunka) felhasználásával,
- az oktatási rendszer működéséről, az oktatási célok megvalósulásáról való folyamatos visszajelzés.

Ennek alapvetően kétféle módja lehetséges:

- belső, formatív a tanulót önmagához mérő, saját fejlődési folyamatában visszajelzést adó, visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a tananyagon belül a megoldási módok kialakítása szempontjából.
- és külső, formatív mérés.

A pedagógiai értékelés funkciói:

Diagnosztikus értékelés:

- Célja, hogy a pedagógiai folyamatot eredményessé tegye, feltárja a tanulócsoport előismereteit, hiányosságait.
- Elsősorban új évfolyamra, iskolafokozatra belépésnél, új témakör anyagának tanítása előtt alkalmazzák.
- A tanítási-tanulási folyamat eredményességéről a tanárnak ad visszajelzést.

Formatív értékelés:

- Célja, hogy a tanulók eredményes tanulását segítse.
- Nem ítéli meg az eddigi tudását, azokra a lehetőségekre mutat rá, melyekkel a

tanulási folyamat eredményesebbé válhat.

- A tanulási hibák, nehézségek differenciált feltárásával segíteni, fejleszteni tudja a tanulót, a tanulási folyamatot, a javítási lehetőségeket veszi számba.
- Személyre szabott, egyértelmű tanulási célok jelölhetők ki, az ezek elérésében való előrehaladásról, elérésükről visszajelzést ad.
- Elsősorban a tanuló számára nyújt visszajelzést erősségeiről, hiányosságairól, fejlődésének lehetőségeiről.

Szummatív értékelés:

- Egy előre megadott, kívánatos (tantervekben előírt) szinthez viszonyított értékelés.
- A teljesítmény minőségét az alacsonyabb korosztályokban szöveges értékeléssel, később általában osztályzattal fejezik ki.
- Elsősorban a tanuló, szülő számára nyújt visszajelzést.

A személyre szabott fejlesztést az egymást kiegészítő, változatos értékelési funkciók biztosítják.
Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az életkorhoz illeszkedően kiemelten az alábbiakat értékelhetjük:

- fogalomhasználatot,
- lényegkiemelést,
- frontális kérdésekre adandó rövid, szakmailag pontos választ,
- szempontok alapján történő beszámolót,
- egy-egy téma összefüggő szabatos kifejtését,
- ábra, kép leírását,
- grafikonok, diagramok elemzését, értékelését,
- információk értelmezését és felhasználását,
- kiselőadás tartását (könyv- és lexikonhasználat),
- szóbeli magyarázat fűzését képanyagokhoz,
- vázlat, feleletterv készítését,
- logikai okfejtést, érvelést, stb.

Az ellenőrzés lehetséges módozatai:

- tesztlap

- szóbeli felelet
- írásbeli felelet
- röpdolgozat
- dolgozat
- témazáró dolgozat
- csoportmunka
- projektmunka
- egyszerű kísérlet
- gyakorlat
- otthoni munka (megfigyelés, gyűjtőmunka, házi feladatok)
- verseny, vetélkedő szervezése, illetve azokon való részvétel

Elvek:

- a szóbeli felelettel egyenértékű írásbeli számonkérés bármelyik tanítási órán, előzetes bejelentés nélkül alkalmazható,
- a témazáró dolgozat időpontjáról a tanulót előzetesen tájékoztatjuk,
- 1-4. osztályban napi egy, 5-8. osztályban napi két témazárónál több nem íratható,
- az öt munkanapot meghaladó szünet utáni első napon témazáró dolgozatot nem lehet íratni, kivéve a heti 1 órás tantárgyakból,
- az azonos évfolyamon tanulókat a követelményrendszernek megfelelően összeállított témazárókkal, azonos szempont szerint értékeljük,
- a dolgozat írása alóli felmentést csak az kaphat, aki aznap jött először iskolába,
- az év eleji és az év végi felmérés csak akkor osztályozható, ha a pedagógus az adott feladattípusokat begyakoroltatta, egyébként csak %-osan értékelhető,
- évente 4-5 témazáró felmérés szükséges a főbb tantárgyak ismeretanyagából. A témazárók alapvetően meghatározzák a félévi és az év végi osztályzatokat.
- A tantárgyi osztályzatban nem jelenhet meg a tanulók tanárral szembeni magatartása, órai magatartása, az órai fegyelmezetlenség.

12.1. A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE

A Nkt 54. § (1)- (6) bekezdésének értelmében: iskolánk pedagógusai, pedagógus munkaközösségei a tanulók teljesítményét, előmenetelét a következők szerint végzik:

- Az első évfolyamon és a második évfolyam félévkor a tanuló előmenetelét, teljesítményét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a következő lehet:
  a, Kiválóan teljesített
  b, Jól teljesített
  c, Megfelelően teljesített
  d, Felzárkóztatásra szorul
- Másik intézményből érkező tanuló esetén a szöveges minősítés átváltása érdemjegyre az alábbiak alapján történik:
  a, Kiválóan teljesített - Jeles (5)
  b, Jól teljesített – Jó (4)
  c, Megfelelően teljesített – Közepes (3)
  d, Felzárkóztatásra szorul – Elégséges (2)

A szöveges értékelés elvei:

- legyen összhangban a tantervi fejlesztési feltételekkel,
- fejlesztőközpontúság jellemezze,
- feleljen meg a tanuló életkori sajátosságainak,
- a megerősítés és fejlesztés szándéka jellemezze,
- személyre szóló, tárgyszerű legyen,
- következetesség, rendszeresség, folyamatosság jellemezze,
- legyen összhangban a helyi tanterv tantárgystruktúrájával,
- a felzárkóztatásra szoruló gyermek esetében a szülővel történő megbeszélés kötelező.

A második évfolyam év végén, valamint a harmadik- nyolcadik évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló előmenetelét, teljesítményét osztályzattal minősítjük.

Tantárgyi érdemjegy, osztályzat	**Az értékelés, minősítés tartalma**
Jeles (5)	A tanuló kifogástalanul eleget tesz a tantervi követelményeknek. Ismeri, érti, tudja a tanagyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.
Jó (4)	A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói betanultak.

Közepes (3)	A tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz eleget, többször rászorul a nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre).
Elégséges (2)	A tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.
Elégtelen (1)	A tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. Nem teljesíti a továbbhaladás kerettantervi feltételeit.

Etika/Hit- és erkölcstan tantárgyból 1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szöveges értékelést alkalmazunk mind a székhelyintézményben, mind a tagintézményben.
A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók év végi, félévi, témazáró írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre, szöveges értékelésre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők. Az ettől való eltérés ± 10 %-ban a pedagógus döntési joga.

Szöveges értékelés esetén:

Teljesítmény:	Szöveges értékelés
0-49 %:	felzárkóztatásra szorul
50-75 %:	megfelelően teljesített
76-89 %:	jól teljesített
90-100 %:	kiválóan teljesített

Érdemjeggyel történő osztályzás esetén:

Teljesítmény:	Érdemjegy:
0-40 %:	elégtelen (1)
41-60 %:	elégséges (2)
61-75 %:	közepes (3)
76-89 %:	jó (4)
90-100%:	jeles (5)

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest. A tanulói teljesítmények értékelésének formái között egyre nagyobb teret kap az önértékelés és a társak értékelése is.
A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása

hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Ez alól kivételt képeznek azok a tantárgyak, amelyeknek oktatása egy tanítási cikluson belül csak egy órában történik. E tantárgyakból kéthavonta kell legalább egy érdemjeggyel értékelni a tanulókat.

13. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A nappali rendszerű oktatás része a napközis foglalkozás. Amennyiben a szülő igényli, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakra az 5-8. évfolyamon napközi otthonos csoport működhet, minimum tíz fő jelentkező esetén.

1. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok célja, hogy alakuljon ki a feladattudat a tanulókban az otthoni önálló munka elvégzésére. Mindez pontosságra, rendszerességre, előrelátásra, lelkiismeretességre nevel. Fejleszti a tanuló kötelességtudatát és felelősségérzetét. A házi feladat kijelölése a tananyag feldolgozását szolgálja, motiválja a tanulót, és felkelti érdeklődését a téma iránt.

2. Az írásbeli házi feladatokkal kapcsolatban különös tekintettel kell figyelembe venni a következőket:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, az új anyag előkészítése.
- A feladatadás legyen változatos, vegye figyelembe a tanulók személyiségét, egyéni képességeit, életkori sajátosságait.
- A tanulókat meg kell ismertetni a tanulási módszerekkel (szövegtanulás, írásbeli, rajzos gyakorlati feladatok, gyűjtőmunka, kutatómunka, stb).
- Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatokat következetesen és rendszeresen ellenőrizni és értékelni kell.
- A házi feladat érdemjeggyel történő minősítése nem elfogadható, de kiemelkedő munka, pl. önálló gyűjtőmunka, szaktanári dicsérettel jutalmazható.
- A hiányzó házi feladat pótlólagos elvégzését szükségesnek gondoljuk, többszöri hiány esetén szaktanári figyelmeztetést adhatunk.

3. Fontosnak tartjuk, hogy a napközis és otthoni felkészülés mellett a gyerekeknek maradjon idejük életkori sajátosságuknak, gyermeki személyiségüknek megfelelő tevékenységekre; pihenésre, regenerálódásra, mozgásra, játékra.

4. Szaktanítók és szaktanárok a házi feladatok feladásakor figyelembe veszik a tanulók egyéni képességeit, életkori sajátosságait, aktuális állapotát és ezekből kiindulva differenciált formában adnak feladatokat az otthoni és napközis felkészüléshez.

5. Emellett folyamatos konzultációt folytatnak a napközis nevelővel, akik visszajelzésekkel tájékoztatják a délelőttös nevelőket a házi feladatokkal kapcsolatos tapasztalataikról.

6. A szaktanároknak a házi feladatok meghatározásakor figyelembe kell venniük az iskolai rendezvényeket.

7. Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

8. Házi dolgozat, kiselőadás készítéséhez 1-2 hetet biztosítunk, amelybe beleeshetnek az évközi szünetek napjai.

9. Alsó tagozaton, az egész napos oktatás szabályainak megfelelően, a tanulók felkészítése a tanítási órákra a délutáni foglalkozásokon történik a tanító segítségével, így a gyerekek otthoni házi feladatot nem kapnak.

10. A felső tagozat 5-6. évfolyama az általános iskola alapozó szakasza. Mivel sok új tantárgy van, így mennyiségi és minőségi növekedés keletkezik a házi feladatoknál is. Ezért itt a tanárok összehangolt, átgondolt munkájára van szükség. Arra törekszünk, hogy fejlesszük a lényegkiemelő képességet.

A 7-8. évfolyamon a legfőbb cél a középiskolára felkészítés, és a két iskolatípus közötti átmenet előkészítése, megkönnyítése.

A memoritereket, a kötelező és az ajánlott olvasmányokat a szaktanár tanévkezdéskor meghatározza.

14. A NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉGKULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Lakóhelyünk, Gyula többnemzetiségű város, ahol a különböző anyanyelvű emberek évszázadok óta békésen élnek egymás mellett, egymást segítik. Jelenlétükre a róluk elnevezett városrészek is utalnak.(Románváros, Németváros)

A településünkön működő német és román kisebbségi önkormányzat különböző rendezvényekkel segíti a szokások feleleventését és ápolását. Iskolánk fontosnak tartja e közösségek kultúrájának, hagyományainak, szokásrendjének megismerését a magyar nyelv és irodalom, a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, az ének, a vizuális nevelés és a dráma és tánc tantárgyak keretein belül. Arra törekszünk, hogy valamennyi nemzetiség irodalmát, művészetét bemutató ismeretanyag rendelkezésre álljon intézményünk könyvtárában.

Magyar nyelv és irodalom

5-6. évfolyam:

A környékünkön élő kisebbségi népcsoportok népköltészeti alkotásainak jellegzetes elemei, életmódjukra, szokásaikra utaló jelek, fordulatok a népmesék, népballadák, népmondák szövegében.

Pl.: A feltámadt lány – cigány népmese

Petrika meg a medve – román népmese

7. évfolyam

Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője, valamint Jókai Mór: A kőszívű ember fiai című regények feldolgozása során foglalkozunk a hazánkban élő nemzetiségek szokásaival, kultúrájával és történelmi szerepével.

8. évfolyam

József Attila: A Dunánál című verse kapcsán beszélünk a Magyarországon (illetve a Duna mentén) élő nemzetiségek történelmi hányattatásairól.

A magyar nyelvtörténet során megemlítjük, hogy a magyar nyelv milyen mértékben gazdagodott a német és a török jövevényszavak által.

Német nyelv és irodalom

Alsó tagozatban 1-4. osztályig német mondókákat, dalokat sajátítanak el a gyerekek.

Az 5. és 6. évfolyamban megismerkednek a tanulók a német nyelvterület szokásaival, ünnepeivel, mint a Márton nap, karácsony, húsvét és a pünkösd.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

Magyarország történelme kapcsán részletesen feldolgozzuk hazánk történetének török kiűzése utáni eseménysorozatát. Megvilágítjuk tanulóinknak hogyan népesült be az ország a XVIII-XIX században. Hogyan váltunk soknemzetiségű országgá, hogyan alakult át hazánk népessége. A gyerekek a tananyag feldolgozásával megismerik a hazánkban élő nemzetiségek életmódját, szokásait. Beszélünk szerepükről az 1848/49-es forradalom és szabadságharc kapcsán Békés megye helyi eseményeihez kapcsolva tudatosítjuk Harruckern János Györgynek a betelepítésben vállalt szerepéről. Térképhasználat során tanulmányozzuk Gyula városrészeit.

Ének-zene

Minden évfolyamon, három területen is megismerhetik a tanulók a velünk, illetve környékünkön élő nemzetiségek zenéjét, kultúráját.

1. Bartók és Kodály által szlovák, román, német nyelvterületen gyűjtött népdalokból minden évfolyamon megismerhetnek néhányat a diákok.
2. Ezen népdalok, népballadák közül néhány feldolgozása is szerepel a tananyagokban: énekkari, ill. hangszeres művekben.
3. Zenetörténetből német, osztrák, cseh zeneszerzők életével, munkásságával, műveivel megismerkedhetnek.

15. AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

- Interkulturális pedagógiai program alkalmazása (A TÁMOP- 3.4.1. Migráns hátterű tanulók nevelésének és oktatásának segítése című pályázathoz kapcsolódó Interkulturális pedagógiai programot az 1. sz. Melléklet tartalmazza.)
- Projektoktatás: a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projektoktatást lehetőségei:

- Témanap, témahét: az adott tárgykört a diákok egy/három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. (pl. Fenntarthatósági témahét)
- Tanórán kívüli, élménypedagógiai módszerekkel támogatott tanulási alkalmak, melyek középpontjában a problémamegoldó gondolkodás és a kreatív készségek fejlesztése áll (pl. szakkör, témanap, témahét, múzeumlátogatás).

- Interaktív, illetve virtuális térben megvalósított - életpálya-építéshez kapcsolódó - versenyek, vetélkedők szervezése.

16. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK ÉS EDZETTSÉGÉNEK (FIZIKAI FITTSÉGÉNEK) MÉRÉSE

Minden évben mérjük a tanulók fizikai állapotát a NETFIT tesztek segítségével. A mérés célja, hogy minden fiatal - képesség szerinti differenciált terheléssel - úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy az egészséges létezéshez szükséges fizikai szint megkívánt értékét elérje és megtartsa. A testnevelési órákon alkalmazott mérések ezeket a szinteket mérik. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők a kondicionális képességek területén mutatkozó hiányosságok. Ezek kiindulási alapul szolgálnak a felzárkóztató programok tervezéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszűntetéséhez, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztéséhez, a szükséges szint eléréséhez és megtartásához.

17.EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

17.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Cél: testileg, lelkileg és szociálisan egészséges tanulók nevelése.

Feladatunk olyan ismeretek és technikák nyújtása, megtanítása a tanórán és tanítási órán kívül, melyek segítségével képesek lesznek tanulóink a betegségek és balesetek elkerülésére. Pozitív beállítottságukkal, viselkedésükkel, magatartásukkal és szokásaikkal egészséges életvitelt alakítsanak ki felnőtt korukra.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának rendszeres és átfogó feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

Tanítási órákon:

A testnevelés és sport, a környezetismeret, a biológia-egészségtan, a földrajz, a kémia, a természetismeret tantárgyak, valamint az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.

Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: tanórán kívüli sportrendezvények, hulladékgyűjtés, családi nap, sportnap, tanulmányi kirándulások.

Az iskolai egészségügyi szolgálattal való közös együttműködés: védőnői felvilágosító előadások, szűrővizsgálatokon való részvétel igénybevétele.

Részvétel a rendőrség különböző prevenciós programjaiban: DADA program
Gyermekétkeztetés területén: „Minta- menza" program

17.2. A KÖRNYEZETI NEVELÉS INTÉZMÉNYI CÉLJAI

Átfogó célunk, hogy megalapozzuk a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárokká nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet, a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.
- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- A természet szeretetére nevelés.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Sikerkritériumok

- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.
- Magatartásukban alakuljon ki és erősödjön meg a személyes biztonságra való törekvés.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki és szociális fejlődést.

A céljaink eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- kreativitás,
- kommunikáció, médiahasználat,
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia, segítő életmód,
- vitakészség, véleményalkotás,
- konfliktuskezelés és megoldás,
- szintetizálás és analizálás,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

A környezeti nevelést szolgáló módszereink:

- játékok (szituáció, drámajáték, memóriafejlesztő),
- projektek,
- riportok,
- terepgyakorlati módszerek (térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok),
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, szelektív hulladékgyűjtés, pályázatok, versenyek és kiállítások szervezése, kutatómunka),
- művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység fejlesztése),
- hagyományok ápolása (pl.: a város nevezetességeinek feltérképezése, az intézmény hírességeinek kutatása stb.),

- a közvetlen életterek élővé tétele (parkosítás, növények ültetése, zöld területek növelése, a belső terek zöld növényekkel való díszítése stb.).
- megemlékezések a különböző világnapokról

A környezeti nevelés színterei

Tanórák keretében

A környezeti nevelés hagyományos színterei a természettudományos tantárgyak órái. A természetismeret, környezetismeret, biológia-egészségtan, földrajz, fizika és kémia keretében a tanulók megismerkednek a világ természeti értékeivel, a környezetszennyezés okaival, következményeivel és a természet-, illetve környezetvédelem lehetőségeivel.

A rajz és vizuális kultúra témája a természet mellett az ember által alkotott környezet. A vizuális művészeti alkotásokon kívül az irodalom és a zene is felmutathatja az ember és környezet együttélésének harmonikus példáit.

Fontos színtérnek tekintünk minden olyan szaktárgyi órát, ahol van idő a tanulókkal való beszélgetésre. Az élő idegen nyelvek viszonylagos tanórabősége kínálja a lehetőséget a célzottan kiválasztott szövegek elemzésére, a társalgási témák feldolgozására.

Beszélgetési lehetőségek terén, élen áll az osztályfőnöki óra, amelyen az osztályfőnöknek lehetősége nyílik kamatoztatni az osztályával ápolt bizalmas kapcsolatait, de vendégeket is hívhat (igazgató, tagintézmény-igazgató, más tanárok, külső előadók).

Ember és környezet viszonyának etikai kérdéseiről is szól az etika tantárgy, a történeti vonatkozásokról a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.

Az informatika órán (és minden más alkalommal, amikor az internetet használjuk információk gyűjtésére) szintén előtérbe kerülhetnek a célzottan keresett környezeti anyagok.

Tanórán kívüli foglalkozások

- könyvtári foglalkozások,
- versenyek, vetélkedők,
- szakkörök,
- tanulói pályázatok,
- tanulmányi kirándulások, séták,
- táborok,
- múzeumok, kiállítások látogatása,
- hulladékgyűjtési akciók,

- szelektív hulladékgyűjtés.

17.3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATAINK

Elvek

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amelynek során az emberek fokozódó kontrollt nyernek saját életük, következésképpen pedig saját egészségi állapotuk felett, annak érdekében, hogy egészségük jobb legyen. Az egészség alatt a testi-lelki-szociális jólét állapotát értjük. Az egészségfejlesztés része a komplex személyiségfejlesztésnek. Úgy kell tekinteni rá, mint mindennapi életünk erőforrására, amelynek elérése nem egy végső cél, hanem egy eszköz a boldoguláshoz.

Feladatok:

- Az egészségfejlesztés minden tanítási órán fontos feladat, melyre a szaktanároknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk.
- A nevelők - különösen az osztályfőnökök, akiknek koordinációs szerepe itt is érvényesül – figyelemmel kísérik és kihasználják a tanítás során adódó egyéb lehetőségeket is: a helyes testtartásra, az írásbeli munkánál a kellő szemmagasságra, a tanterem és a tábla megfelelő megvilágítására, a termek szellőztetésére, tisztántartására, esztétikumára és a kellő higiéniára stb. való odafigyelést.
- Minden tanév elején azok a tanárok, akik gyakorlati – kísérleti órákat tartanak, munkavédelmi és biztonságtechnikai oktatást végeznek. A balesetvédelmi szabályokról, elsősegély nyújtási ismeretekről számot is kell adniuk a tanulók részére.
- A kerettantervre épülő helyi tanterv - a személyiségfejlesztés komplex feladataival összhangban - biztosítsa azon feladatok összehangolását, amelyek erősítik az egészség, mint érték gondolatot, segítik annak megőrzését, fejlesztését. Kiemelt lehetőségeket kínálnak a környezetismeret, természetismeret, biológia-egészségtan, a testnevelés és sport, a technika, életvitel és gyakorlat, osztályfőnöki óra tantervei.
- Nem egészégnevelés-tartalmú, de beépíthetőek az ismeretek az alábbi tanórákba:
    - informatika, kémia, fizika, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, rajz, ének-zene.
- **Tanórán kívüli tevékenységek:**
    - **Délutáni szabadidős foglalkozások:** sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- **Egészségnap, iskolai projekt:** az iskola egészét átfogó, előre tervezett programok.

- **Hétvégi iskolai program:** sportrendezvények, kulturális programok.
- **Kirándulások, táborok, túrák, sportprogramok**

18. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk célja, hogy iskolánkban érvényesüljön:

- a diszkriminációmentesség,
- a szegregációmentesség,
- az integráció biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékossága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

A székhelyintézmény mindkét bejárata akadálymentesített. Akadálymentesített mellékhelyiséggel rendelkezünk. Az emeleti tantermeink mozgásukban korlátozottak számára lift használatával megközelíthetőek.

A tagintézmény felsős épületének (Illyés Gyula u. 1-3.) egyik bejárata, és a tornacsarnok akadálymentesített. A tornacsarnok rendelkezik akadálymentesített mellékhelyiséggel.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása:

- Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.
- Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

Nevelőtestületünk a következő irányelveket tartja alapvetőnek:

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés eseteit.
- A felvételi eljárás, tanév alatti értékelés, vizsga során az adott tárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Befogadó, diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.
- A tanulók emberi értékeinek, méltóságának, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.
- Különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

Az esélyegyenlőséget biztosító intézkedések:

- Alsó tagozat egész napos oktatás
- Felső tagozat napközi
- Iskolai étkezés biztosítása
- Egyéni munkarenddel rendelkező tanuló foglalkoztatása
- Tanulók személyiségét kibontakoztató tehetséggondozást elősegítő foglalkozások megszervezése
- Továbbtanulás, pályaválasztás
- Osztálykirándulások
- Pályázatokon való részvétel

19. AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

19.1. AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS OKTATÁSA

Az alapszintű elsősegélynyújtás célja:

- az elméleti és gyakorlati ismereteken túl, élettani és egészségvédelmi ismeretek közvetítése,

- kapcsolatok létrehozása a helyi mentőszervezetekkel,
- egészségtudatos magatartás kialakítása,
- felelősségteljes gondolkodásmód,
- érzékenység embertársaink iránt,
- holisztikus szemlélet,
- szociális képességek fejlesztése,
- tudatos internethasználat.

Az alapszintű elsősegélynyújtás feladata

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Sikerkritériumok

- Kevesebb tanulói baleset az iskolában, a tanuló környezetében.
- Biztonságos iskolahasználat.
- Tudatos, balesetmegelőző, felelős életmód.
- Fegyelmezett, szabálykövető viselkedéskultúra kialakulása.
- Az elsajátított elsősegély-nyújtási ismeretek alkalmazása esetleges baleset, sérülés bekövetkezése esetén.

Intézményünk elsősorban a kötelező tanórai foglalkozások keretében biztosítja – az életkori sajátosságok figyelembe vételével – az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását különösen

- a környezetismeret, a biológia és egészségtan, a testnevelés és sport helyi tantervén keresztül,
- a tanév eleji balesetvédelmi oktatásokon belül.

III. FEJEZET – KÖNYVTÁR PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. A KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK OKTATÁSÁNAK HELYE A NAT-BAN

A könyvtárhasználat tanításának alapvető célja, hogy oktatásának során a tanulók olyan eszköztudást sajátítsanak el, melyet a teljes tanulási folyamatban és azon túl is bármely ismeretszerző és feldolgozó tevékenységük során alkalmazni tudnak. Az iskola feladata felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerzési, tárolási, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertetni velük az

információkezelés jogi és etikai szabályait. Ennek leghatékonyabb módja a több éven keresztül tanult informatika tantárgy.

A könyvtárhasználattan a kerettanterv egészét átszövi. A forrásalapú ismeretszerzésre vonatkozó ismeretek megjelennek a közös követelményekben, az informatika és a szaktárgyak alapvető követelményrendszerébe építve. A könyvtárhasználat tanítása tantárgyközi feladat, megvalósul benne a kommunikációs kultúra fejlesztése és a tanulás tanítása egyaránt.

2. AZ ISKOLAI KÖNYVTÁR

- Korszerű forrásközpont.
- Közösségi tér.
- Biztosítja az esélyegyenlőséget, a művelődéshez való jogot.

3. A KÖNYVTÁRHASZNÁLATI NEVELÉS ÉS OKTATÁS CÉLKITŰZÉSEI

- Felkészítés az információs társadalom kihívásainak fogadására, kritikus szelekciójára, feldolgozására.
- A könyvtárra is alapozott önművelés képességének kialakítása.
- A könyvtárhasználati tudás eszközjellegű beépítése a tanulók tárgyi képzésébe.
- A számítógépes munka szabályainak, a forráshasználat etikai szabályainak megismerése.
- Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása:
- Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai vagy más könyvtárak állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a gyűjteményben. Gyakorolja az önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkultúráját, műveltségét rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal.
- Vegye igénybe a tömegmédiumok adta lehetőségeket.
- Dokumentumismeret és –használat:

  Ismerje és használja a tanuló az adott műveltségterület alapdokumentumait és a modern ismerethordozókat. Ismerjen felnőtt és gyermek folyóiratokat. Tudja használni a dokumentumok tájékoztató apparátusát (tartalom, előszó, mutatók). Ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat. Tájékozódjon új könyvajánlatokról.
- A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata
- Ismerje a kézikönyvtárat. Gyakorolja a kézikönyvek használatát. Gyakorolja az anyaggyűjtést.
- Önművelés, a szellemi munka technikája.

- Iskolai feladataihoz tudjon önállóan választani a könyvtár állományából. Legyen képes információt szerezni, a forrásokat megjelölni.
- Eszköztudás.
- Az elsajátított tudás alkalmazását teszi lehetővé; ilyen a könyvtárhasználati ismeret is, mely magában foglalja a következőket:
  - általános könyvtárhasználati ismeretek,
  - a könyvtár rendje, használata, a könyvtári rendszer,
  - dokumentumismeret,
  - a könyvtári tájékoztató eszközök használata,
  - a szellemi munka technikája.
- Az iskolai könyvtár gyűjteménye a helyi Pedagógiai programnak megfelelően, a tanulók és a pedagógusok igényeinek figyelembevételével kerül fejlesztésre.

4. A KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA

- A könyvtár „forrásközpontként" való felhasználásával meg kell alapozni az önműveléshez szükséges képességeket, tanulási technikákat.
- Felébreszteni a szellemi munka iránti tiszteletet, a régi korok értékeinek megbecsülését, az önművelés iránti igényt.
- Felkészíteni a tanulókat az önálló könyvtárhasználatra, ismeretszerzésre.
- A tanuló joga az információhoz való hozzáférés; képes legyen azokat feldolgozni, alkalmazni.
- Ismerjék meg a tanulók az alapvető információhordozókat.
- A könyvtár - és állománytípusok megismertetése.
- Az önálló gondolkodás, a kreativitás fejlesztése.
- Segítse elő a könyv és az olvasás szeretetét, az értő olvasás fejlesztését.
- Járuljon hozzá a tanulók személyiségfejlesztéséhez.
- Felkészülés az élethosszig tartó tanulásra, az információs műveltség megszerzésére.
- A forráshasználat etikai szabályainak megismertetése.

5. TANULÓI TEVÉKENYSÉGTÍPUSOK

- Szaktárgyi tematikus gyűjtőmunka – egyéni és csoportos.
- Irodalom-, illetve forrásjegyzék összeállítása megadott témához.
- Kiselőadás tartása vagy írásbeli beszámoló készítése egy-egy komplex, több tantárgyat érintő problémáról.

- Egy-egy neves kutató, író, művész életútjának feldolgozása.
- Felkészülés versenyre.
- Műsorok összeállításában való közreműködés.

6. KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK

6.1. AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS-OKTATÁS

1–4. évfolyam

Befogadó tárgy: Magyar nyelv és irodalom

Belépő tevékenységformák	Tartalom	A továbbhaladás feltételei
1. évfolyam		
• Látogatás az iskolai könyvtárban • Válogatás a korosztálynak készült könyvekből: leporellók, képeskönyvek, mesekönyvek • A könyvtárban elvárt viselkedési szabályok tanulása • Szavak magyarázata gyermeklexikon használatával	• A könyvtár terei, szolgáltatásai. A könyvkölcsönzés módja • Olvasási szokások alakítása a könyvtárban • Gyermeklexikon használata	
2. évfolyam		
• Gyermekkönyvek válogatása megadott témához, egyéni érdeklődés szerint. Kölcsönzés • Eligazodás a könyvekben tartalomjegyzék alapján • Tájékozódás a gyermeklexikon betűrendjében • Ismerkedés gyermeklapokkal • Gyermekkönyv tartalmának megállapítása a kép és a szöveg együttes értelmezésével	• A könyvtárhasználat szabályai • A könyv tartalmi és formai elemei, főbb adatai • Gyermeklexikon szerkezete, használata • Gyermeklapok	• Felismeri a könyv főbb formai és tartalmi elemeit, meg tudja állapítani szerzőjét és címét • Gyermekkönyv témájának megállapítása a cím és az illusztrációk segítségével • Segítséggel keresni tud a gyermeklexikon betűrendjében
3. évfolyam		
• Könyvek keresése a szabad-polcon szerző és cím szerint • Szépirodalmi és ismeret-terjesztő művek témájának megállapítása (cím és tartalomjegyzék alapján) és csoportosításuk a főbb állományrészek szerint • Ismeretlen szavak értelmezése gyermeklexikon és értelmező szótár segítségével. A magyar helyesírási szótár használata	• A könyvtár terei és állományrészei • A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom • A szótárak szerkezeti jellemzői, használata • Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módja	• Eligazodás a könyvtár tereiben és a gyermekkönyvek között • A könyv témájának megállapítása a főbb tartalmi és formai elemek segítségével • Az ismeretterjesztő és szépirodalom megkülönböztetése • Címszavak keresése a gyermeklexikon és szótár betűrendjében

4. évfolyam		
• Látogatás a lakóhelyi gyermekkönyvtárban. Mesegyűjtemények, gyermekek részére készült verseskötetek válogatása a szabadpolcon • Megadott szempontok alapjá a könyvtár megfigyelése, a tapasztalatok feljegyzése • Az iskolai és gyermekkönyvtárról szerzett tapasztalatok összehasonlítása, hasonlóság, különbség rögzítése írásban, rajzban • Ismeretlen fogalmak, szavak keresése lexikonban, szótár betűrendjében • Fogalmak, nevek, témakörök • Azonos fogalmak keresése a alapvető segédkönyvtípusokban; hasonlóságának és különbségének megállapítása • Tények és adatok gyűjtése segédkönyvekből tantárgyi témához. A szerzett ismeretekről jegyzet, vázlat segítségével beszámoló.	• A lakóhelyi gyermekkönyvtár (terek, állományrészek, szolgáltatásol • Gyermekek részére készült gyermeklapok, gyermekrovat • Az enciklopédia jellemzői, gyermekenciklopédiák • A nem nyomtatott dokumentumok alaptípusai • Szaktárgyi feladatok dokumentumokkal megoldása a megismert dokumentumokkal	• Könyvek tartalmi és formai elemeinek (pl. tartalomjegyzék, fülszöveg) felhasználása a tartalom megállapításához • Tájékozódás szótárakban, gyermeklexikonokban, segítséggel enciklopédiában • Gyűjtőmunka megadott segédkönyvből segítséggel, beszámoló a megtalált információról

5–8. évfolyam

5. évfolyam

Befogadó tárgy: Magyar nyelv és irodalom

Belépő tevékenységformák	Tartalom	A továbbhaladás feltételei
• A könyvtár tereinek és állományrészeinek megkülönböztetése • Szöveges és képi információk értelmezése • Könyvek tartalmának megállapítása és ismertetése formai és tartalmi elemeik felhasználásával • Könyvek keresése különböző tantárgyak megadott témáihoz	• A könyvtár raktári rendje • Dokumentumtípusok: könyv időszaki kiadvány, sajtótermék, évkönyv • Segédkönyvek: szótár, lexikon, enciklopédia	• Könyvtári gyűjtőmunka különféle tantárgyak megadott témáihoz • Szótárak, gyermek - lexikonok használata

• Segédkönyvek használata ismeretlen fogalmak, kifejezések, eseményekhez, személyekhez kapcsolódó adatok kereséséhez, nyelvhelyességi önellenőrzéshez • A felhasznált források azonosítása a dokumentumok főbb adatainak megnevezésével		

6. évfolyam

Befogadó tárgy: magyar nyelv és irodalom

Belépő tevékenységformák	**Tartalom**	**A továbbhaladás feltételei**
• Megadott művek keresése és tematikus gyűjtőmunka a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével • Különböző típusú és témájú dokumentumok formai, tartalmi és használati jellemzőinek megállapítása • Azonos művek keresése különböző ismerethordozókon • A katalóguscédula értelmezése Tájékozódás dokumentumokról a szerző, cím és egyéb szempontok szerint a betűrendes leíró katalógus segítségével	• Raktári rend, raktári jelzet • Szépirodalom: betűrend • Ismeretközlő irodalom: szakrend • Dokumentumtípusok - nyomtatott (könyv, sajtótermékek) - nem nyomtatott (audiovizuális és számítógéppel olvasható) • Betűrendes leíró katalógus szerkezete, használata	• Tudjon eligazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában • Legyen képes megkülönböztetni a főbb dokumentumtípusokat • Tudjon szerző és cím szerint keresni a betűrendes leíró katalógusban

• Különböző sajtótermékek megismerése • Tematikus gyűjtőmunka folyóiratokból • A gyűjtött anyag feldolgozása (jegyzetkészítés, rendszerezés, vázlatkészítés, felhasználás) • Segédkönyvek használata különböző szövegtípusok feldolgozásában • Segédkönyvek csoportosítása. Azonos fogalmak keresése és értelmezése szótárban, lexikonban és enciklopédiában • Nem szöveges információk (képek, ábrák, jelek)	• Sajtótermékek jellemzői: - formai - tartalmi • Nyomtatott dokumentumok ismeretei - szövegtípusok - illusztráció • Az adatfeldolgozás alapvető információi	• Anyaggyűjtés segédkönyvekből, sajtótermékekből • Jegyzet és vázlat készítése • Vizuális információk szerepének megértése

7. évfolyam

Befogadó tárgy: magyar nyelv és irodalom

Belépő tevékenységformák	**Tartalom**	**A továbbhaladás feltételei**
• A kézikönyvtár összetételének és tájékozódásban betöltött szerepének megismerése • A kézikönyvtár jellemző könyvtípusainak használata szaktárgyi feladatok megoldásában • Különböző típusú könyvtárak megismerése könyvtárlátogatással, ill. közvetett forrásokból	• Kézikönyvtár: könyvtípusok, használati jellemzőik • Könyvtártípusok: nemzeti könyvtár, szak-, köz- és iskolai könyvtár	• Tudja, hogy milyen könyvtípusok tartoznak a kézikönyvtárhoz • Tudjon információt keresni segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) • Szerezzen tapasztalatokat a lakóhelyi közművelődési könyvtárban • Tudja, hogy hazánk nemzeti könyvtára az Országos Széchényi Könyvtár
• Önálló tájékozódás a könyvtárban • Anyaggyűjtés különböző tantárgyak témáihoz • Egyszerűbb témák önálló feldolgozása a könyvtár dokumentumainak (segéd - könyv, kézikönyv, ismeret-terjesztő könyv, folyóirat stb.) felhasználásával • A forrásfeldolgozás lépéseinek alkalmazása: a téma pontos megfogalmazása, problémafelvetés, forrásválasztás és - feldolgozás	• A könyvtár dokumentumainak felhasználása különféle témák feldolgozásában	• A kézikönyvtár funkciójának ismerete • Gyűjtőmunka segédkönyvekből • Jegyzet és vázlat készítése • Beszámoló megadott forrásból

segítséggel (jegyzetelés, rendszerezés, vázlatkészítés), beszámoló (szóban vagy írásban), hivatkozás a forrásra		

8. évfolyam

Befogadó tárgy: magyar nyelv és irodalom

Belépő tevékenységformák	**Tartalom**	**A továbbhaladás feltételei**
• Források keresése szaktárgyi feladatokhoz tárgyi katalógusok segítségével • A keresett téma kifejezése tárgyszóval, ill. szakjelzettel • A tematikus keresés lépéseinek felismerése, gyakorlása	• Tárgyi katalógusok: szakkatalógus, tárgyszó katalógus	• Tudja, hogy a tárgyszó, ill. szakjelzet a könyv tartalmát fejezi ki • Tudjon a szakjelzet alapján a szabadpolcon ismeretterjesztő műveket keresni • Legyen képes – segítséggel – egyszerű keresési feladatokat megoldani a tárgyi katalógus felhasználásával
• Forráskeresés tantárgyi vagy közhasznú problémák megoldásához • A kiválasztott források lényegének rögzítése • Szóbeli vagy írásbeli beszámoló készítése többféle forrás felhasználásával	• Katalógus • Forrásjegyzék • Cédulázás	• A könyvtár tájékoztató eszközeinek használata (kézikönyvtár, katalógusok) • Keresés segítséggel a könyvtár katalógusában • Témafeldolgozás egy-két forrással

IV. FEJEZET – ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGE

Jelen Pedagógiai program 2026. szeptember 1. napján lép hatályba. Jelen Pedagógiai program a fenntartói jóváhagyás napjától érvényes.

2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK MÓDJA

A Pedagógiai program megtekinthető és megismerhető az iskola honlapján, az iskola könyvtárában, irattárában, az iskola vezetésénél, KIR intézménytörzs felületen.

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA

A Pedagógiai program módosítására történhet

- törvényi előírás következtében,
- fenntartói rendelet következtében,
- intézményi belső kezdeményezésre.

A Pedagógiai Program módosítását kezdeményezheti:

- pedagógus a saját munkaközösségének támogatásával,
- magasabb vezető,
- fenntartó

A módosításra a javaslatot mindenkor a tanév végén kell a tantestület elé terjeszteni.

A módosítás igazgatói jóváhagyás után válik érvényessé.

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATI RENDJE

A Pedagógiai Programot, ha törvényi előírás vagy fenntartói rendelet másképpen nem rendelkezik, évente össze kell vetni a törvényi változások módosító hatásával, és meg kell tenni a szükséges korrekciókat, határidő minden év augusztus 31.

V. ZÁRADÉK

Jelen Pedagógiai program módosítása 2026. szeptember 1-től az első évfolyamon, azután felmenő rendszerben lép életbe.

Az intézmény Pedagógiai programját

Készítette

- a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola igazgatója a nevelőtestület közreműködésével

Véleményezte

- a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola szakmai munkaközösségei.

.....
alsós munkaközösség

.....
intézményi felsős humán munkaközösség

.....
intézményi felsős reál munkaközösség

.....
intézményi osztályfőnöki munkaközösség

- a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézmény szakmai munkaközösségei

.....
alsós munkaközösség

.....
intézményi tehetséggondozó munkaközösség

- a Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Intézményi tanácsa.

.....

elnök

Gyula, 2026. június 30.

Igazgatói nyilatkozat

Jelen Pedagógiai programmal kapcsolatban *A nemzeti köznevelésről* szóló 2011. CXC. törvény 25. § (4) bekezdése alapján a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések nem szerepelnek.

Gyula, 2026. június 30.

.....

Török Balázs

igazgató

VI. FEJEZET - MELLÉKLETEK

1. melléklet

1. INTERKULTURÁLIS PEDAGÓGIAI PROGRAM

1.1. TÖRVÉNYI ÉS JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

1.1.1. DEFINÍCIÓ ÉS TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Az 1997. évi CXXXIX. törvény a menedékjogról és a 2001. évi bevándorlási törvény nem határozza meg a bevándorló kifejezés pontos jelentését. Ezek a törvények a magyarországi tartózkodási jogcíme alapján definiálják a külföldi állampolgárokat. Ezen meghatározások megtalálhatók a nemrég módosított közoktatási törvényben is. Ezen törvény 110. cikkének értelmében a következő állampolgárok esnek a tankötelezettség hatálya alá és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevételére: Menekültek, Menedékjogot kérők, Átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek, (menedékesek) Nemzetiségtől függetlenül minden bevándorló, aki rendelkezik legalább egy évre szóló engedéllyel vagy ún. humanitárius tartózkodási engedéllyel, illetve ha a tartózkodási ideje kevesebb, mint egy év, de meghaladja a 6 hónapot, a jogosítványt szülői kérelemre megadják.

1.1.2. A TANKÖTELEZETTSÉGGEL KAPCSOLATOS TÖRVÉNYEK

A tankötelezettséget a közoktatásról szóló 2011 CXC Törvény szabályozza.

„A Magyar Köztársaságban – az e törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek tanköteles."

A közoktatási törvény szerint a nem magyar állampolgár kiskorú akkor válik óvodai ellátásra jogosulttá, illetve akkor tanköteles Magyarországon, ha

a) menedékjogot kérő, menekült, menedékes,

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarország gyakorolja,

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény

hatálya alá tartozik, és bevándorolt vagy letelepedett jogállású, illetve a Magyar Köztársaság területén tartózkodására jogosító engedéllyel rendelkezik. Ezen feltételek meglétét a tanuló nevelési-oktatási intézményekbe való felvételnél igazolni kell.

Ha a Magyar Köztársaság területén tartózkodás ideje az egy évet nem haladja meg, a szülő kérdésre, ha meghaladja, a közoktatásról szóló törvény erejénél fogva válik a gyermek tankötelessé.

A tankötelezettség magába foglalja:

- a tanulói jogviszony létesítését,
- az iskolalátogatást,
- az iskolai követelmények teljesítését,
- a normatíva igénylését és felhasználását,
- a tanulók adatainak kezelését,
- a szülők szankcionálási lehetőségét, ha a tankötelezettségnek a gyerek nem tesz eleget,
- az iskolalátogatást érintő támogatási jogosultság érdekében a tanulói jogviszony igazolását.

Az iskolákba felvett tanulókat – a közoktatási törvényben foglaltak szerint – a magyar állampolgárokkal azonos bánásmód illeti meg. Ennél fogva a közoktatásban tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozó bőrszíne, neme, vallása, nemzetiségi, etikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egy helyzete miatt. „A közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében feladatainak végrehajtásában közreműködők a gyermekkel, tanulóval kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor, az egyenlő bánásmód követelményeit kötelesek megtartani."

1.1.3. BEVÁNDORLÁSI ADATOK

A Magyarországra bevándorlók legjelentősebb csoportját a szomszédos országokból érkező kisebbségi magyarok alkotják. Zömük munkavállalás és/vagy letelepedés céljából érkezik az országba. A bevándorlók második jelentős csoportját a Nyugat-Ázsiából vagy a Közel-Keletről érkezettek alkotják. Ezek a bevándorlók Magyarországot csupán tranzit országnak tekintik Nyugat Európa felé. (Ez alól kivételt képeznek a kínai bevándorlók, akik vállalkozóként szeretnének tevékenykedni az országban). A bevándorlók fenti, második csoportjában nagy számban vannak a politikai menedékjogot kérők.

1.2. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

1.2.1. AZ INTERKULTURÁLIS OKTATÁS, MINT EGYETEMES PEDAGÓGIAI ELV

Az interkulturális oktatás, nevelés elveit, módszereit a modern, demokratikus és nyitott világban egyetemesen alkalmazni kell az oktatás minden szintjén és minden közegben (akkor is ha kizárólag többségi tanulói környezetben tanítunk).

Az interkulturális oktatásnak megkülönböztetett szerepe és fontossága van a migráns hátterű tanulók nevelésében és oktatásában, ez társadalmi, kulturális és nyelvi beilleszkedésünk és befogadásunk előfeltétele.

1.2.2. AZ INTERKULTURÁLIS PEDAGÓGIAI „HÁRMAS SZABÁLYA"

- Tiszteletben tartja a tanulók kulturális identitását és az oktató-nevelőmunkában épít rá.
- Biztosítja minden tanuló számára a társadalomban való aktív részvételhez szükséges ismereteket, készségeket, kompetenciákat.
- Lehetővé teszi, hogy valamennyi tanuló megszerezze azokat az ismereteket, készségeket, kompetenciákat, szemléletet, amelyek révén az egyén tevőlegesen képes hozzájárulni a különböző beállítottságú egyének, etnikai, társadalmi, vallási és kulturális csoportok kölcsönös tiszteletéhez, megértéséhez és szolidaritásához.

1.3. A PÁLYÁZATBAN MEGFOGALMAZOTT PEDAGÓGIAI CÉLJAINK

„Célunk az interkulturális nevelés-oktatás megalapozása, bevezetése, a spontán integráció tudatossá, tervszerűvé fejlesztése.

Célunk a célcsoport speciális igényei szerint kialakított foglalkozásokon a magyar mint idegen nyelvi, kulturális, történelmi és társadalomismereti ismereteinek bővítése, a szövegérték, szövegalkotás, a párbeszédképesség, a szociális kompetenciák fejlesztése. A tanulók felzárkóztatása, lemorzsolódásuk és a korai iskolaelhagyás megelőzése, esélyük megteremtése a képességeinknek megfelelő szintű továbbtanulásra, beilleszkedésre a magyar iskolarendszerbe és társadalomba, elhelyezkedés a munka világában, önálló életvitel folytatására.

Célunk a migránsok és a befogadók közös programjaival egymás kultúráinak megismertetése, együttes élményszerzés, érzékenyítés.

Célunk olyan interkulturális közeg kialakítása, ahol mindenki szabadon élheti meg

identitását, értékként kezeli a kulturális sokféleséget, elfogadja és tiszteli a másságot, rendelkezik a harmonikus együttéléshez szükséges kompetenciákkal.

Célunk a partnerség megteremtése, a szülői értekezleteken az életvezetési, nevelési kompetenciák fejlesztése, szaktanácsadás.

Célunk, hogy a pedagógus továbbképzések segítségével, szakmai nap, tanulmányút szervezésével, interkulturális pedagógiában jártas intézményekkel való együttműködéssel, „jó gyakorlatok" adaptációjával, saját „jó gyakorlatok", interkulturális pedagógiai program és tréning kidolgozásával hatékony interkulturális pedagógiai rendszert építsünk ki.

A projektmenedzsment irányításával, interkulturális munkacsoport működtetésével, szakmai tanácsadó közreműködésével olyan iskolai klíma kialakítása, amely nemcsak a projekt eredményes megvalósításának feltételit teremti meg, hanem záloga lesz interkulturális rendszerünk hosszú távú hatékony működtetésének."

(Migráns hátterű tanulók nevelésének és oktatásának segítése)

1.4. PEDAGÓGIAI FELADATAINK

- a kognitív kompetenciák fejlesztése: mint motiváció, tanulási képesség,
- eszközjellegű kompetenciák fejlesztése: mint a nyelvi és kommunikációs képességek:
- az értelem és az értelem fejlesztése elsősorban a migrációs traumák hatásainak
    - kezelésére, az én tudat, a jövőképek gondozására.

1.4.1. AZ ERKÖLCSI NEVELÉS TERÉN

A migráns gyermekek családi és egzisztenciális problémák miatt fokozottan ki vannak téve az áldozattá válás veszélyének, könnyen válnak bűncselekmény tárgyává vagy keverednek jogsértő helyzetekbe.

Kiemelt feladat erkölcsi érzékük fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatok elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Segítségnyújtás esetleges erkölcsi és életvezetési problémáik megoldására.

1.4.2. NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS TERÉN

A magyar nyelvtudás hiánya vagy alacsony szintje, Magyarországgal, a magyar kultúrával kapcsolatos ismeretek hiánya, valamint a kulturális tájékozatlanság miatt feladatunknak tekintjük olyan foglalkozások, élethelyzetek megteremtését, melynek során a tanulók történelmi és

társadalmi ismereteik bővülnek-, megismerhetik nemzetük jelentős történelmi eseményeit, kimagasló alakjait, tudósait, feltalálóit.

1.4.3. ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS TERÉN

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Feladatunk olyan demokratikus közeg kialakítása, ahol a tanulók – társas és nagyközösségi szinten is – az együttélés szabályainak betartásával, a kulturális sokszínűség elfogadásával megélhetik a kreativitás, az önálló cselekvés, a kritikai gondolkodás, a tevékeny részvétel élményét.

1.4.4. AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE TERÉN

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja.
Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék értelme hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadására. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

1.4.5. A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

Nehézségekkel kell számolni akkor, ha a sajátos (családi) szocializációs hatások jelentősen eltérnek a Magyarországon megszokottól.
A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézménynek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvételre. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésben bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi

életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a társadalmi nemekhez kötődő sztereotípiák és előítéletek, valamint a szexuális kultúra kérdéseivel is.

1.4.6. A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

Az érzelem és az értelem fejlesztése elsősorban a migrációs traumák hatásainak kezelésére, az én tudat, a jövőképek gondozására irányul.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok készítsék fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

1.4.7. FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSÉG

A NAT ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, amelynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja, a helyi tanterv külön figyelmet szentel minden tanuló képességbeli és társadalmi különbözőségének. A nevelési-oktatási intézmény alakítsa ki a gyerekekben, fiatalokban a beteg, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulókban a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és – megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

1.4.8. FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

A felnövekedő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a

természet szeretetén és a környezet ismertén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, különös tekintettel a migrációt kiváltó és erősítő folyamatokra, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megismerésébe, megértésébe, megőrzésébe és gyarapításába.

1.4.9. PÁLYAORIENTÁCIÓ

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtani a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésünknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglakozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és a lehetséges konfliktusok kezelését.
A külföldi, migráns hátterű tanuló számára kiemelten fontos, hogy megismerhesse a magyar munkaerőpiac jellegzetességeit, hogy ki tudja választani a számára leginkább megfelelő tovább-tanulási utat. Az intézménynek biztosítania kell, hogy a tudás megszerzésére és a továbbtanulásra ne legyenek kisebb esélyei, mint amilyenek magyar társainak vannak.

1.4.10. GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és a közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

1.4.11. MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

A médiatudatosságra nevelés lehetősé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős részvevői legyenek, értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenységbeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

1.4.12. A TANULÁS TANÍTÁSA

A származási és befogadó ország eltérő tantárgyi rendszere, követelményei, a kialakított/kialakult tanulási szokások közötti különbségek miatt kiemelt feladat a segítségnyújtás a tananyag elsajátítását illetően. Az egyénre szabott tanulási módszerek biztosítása, az információhordozók hozzáférhetősége, az érdeklődés felkeltése, a hozott tudás feltérképezése, beépítése a tananyagba valamennyi pedagógus teendője.

1.5. A MIGRÁNS TANULÓK BELÉPÉSÉT MEGELŐZŐ FELADATOK

1.5.1. A PEDAGÓGUSOK FELKÉSZÜLÉSE

A pedagógusok felkészülése a szülőkkel és a gyerekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik, de előbb-utóbb a gyerek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjteniük, szükség esetén utána kell olvasniuk, és törekedniük arra, hogy a szerzett információkat kollégáikkal is megosszák.

Ezek az információk hozzásegítenek ahhoz, hogy jobban megérthessék a gyerek viselkedését, tanulási múltját, meghatározhassák a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Tanácsos ezeknek az információknak egy részét a fogadó osztállyal, a gyerekkel foglalkozó tanárokkal is megismertetni.

A gyerek korábbi tanulmányai sokszor az adott ország iskolarendszerének, az oktatásnak, az iskolának, a társadalmi helyzetének az ismeretében nyer értelmet.

Ehhez kapcsolható az egyénre szabott felzárkóztató terv, fejlesztési program, ennek része lehet annak a tudástöbbletnek a bemutatása is, amellyel a tanuló minden bizonnyal rendelkezik.

A migráns gyerekekkel foglalkozó pedagógusok tapasztalata szerint a következők fontosak az

iskolakezdést megelőző időszakban:

A felkészülés első lépéseként – ha van közös nyelv vagy tolmácsolási lehetőség – a szülők jelenlétében beszélgessünk a gyermekkel.

Alakítsuk ki az első benyomást a személyiségéről, múltjáról, életkörülményeiről. Vigyázzunk a közismert elsőbbségi hatás, holdudvarhatás jelenségeire!

Legyünk képesek időről időre felülvizsgálni első benyomásainkat, hiszen a tanuló talán a friss migrációs élmény (negatív) hatása alatt van, talán magatartásán a szorongást keltő ismeretlen helyzet, új iskola, új pedagógusok érezhetők.

Legalább a kezdeti időszakban igyekezzünk tolmácsot alkalmazni. A mostani gyakorlat – általában a pénzhiány miatt – az, hogy a nyelveket beszélő tanárok egy harmadik idegen nyelv segítségével próbálnak kommunikálni.

Ez nem mindig hatékony. Aggályos olyan tanítványt segítségül hívni, aki az új tanuló anyanyelvét és a magyar nyelvet is ismeri, mert a kis tolmács szerepzavarba kerülhet. A tanuló tantárgyi tudásának felmérése rendszerint hosszadalmasabb és a szaktanárok kompetenciája.

A magyar nyelvtudást egyszerű témákról, a tanuló érdeklődésébe vágó beszélgetéssel próbáljuk felmérni, kezdeményezhetjük képek alapján. Fontos megkülönböztetnünk a migráns tanuló hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó nyelvtudását az iskola nyelvében való jártasságtól. A nyelvi ismeretek felmérésekor e két terület külön-külön vizsgálatára kell törekedni.

1.6. ELJÁRÁSOK

1.6.1. A TANULÓ FELVÉTELE

Külföldi állampolgár tanuló iskolai felvételéhez be kell nyújtani:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és annak hiteles magyar nyelvű fordítását;
- a szülő, gondviselő magyarországi tartózkodási jogcímét igazoló iratot; lakcím/tartózkodási hely igazolását;
- korábbi tanulmányait, illetve befejezett iskolai tanulmányait igazoló bizonyítványát, és annak hiteles magyar fordítását;
- más magyarországi iskolai tanulmányok iskolai dokumentumait.

1.6.2. ÉVFOLYAMBA HELYEZÉS

Az egyik leggyakoribb probléma a tanuló évfolyamba és osztályba sorolása. Az interkulturális

program alapján működő iskola nem veti alá a külföldi állampolgár tanulót szelekciós célú felvételi vizsgának, és lehetőség szerint kerüli a már befejezett tanévek ismételtetését. Ezek az eljárások károsak a tanuló személyiségfejlődésére, rontják önértékelését, s a legtöbbször nem adnak valódi megoldást azokra a problémákra, amelyeket indoklásként fel szoktak hozni. Az, hogy a tanuló – például nyelvi hiányosságok miatt – megismételje korábban már sikeresen elvégzett évfolyamát, minden életkorban kerülendő, de kisebb életkorban, például az általános iskola alsó tagozatán különösen. Felső tagozaton is arra kell törekedni, hogy ne veszítsen évet a tanuló.

A menekültek oktatásának megszervezésekor különleges bánásmód szükséges, ha nem rendelkeznek hitelt érdemlő bizonyítékokkal, iratokkal iskolai tanulmányaikról. Ha a tanuló tankötelezettsége fennáll, akkor abba az évfolyamba tanácsos elhelyezni, amelyre jogosult a szülő bemondása alapján. Iskolai dokumentumok hiányában – például menekültek esetében – a tanuló, szülőbemondása alapján kell az osztályba sorolást elvégezni.

Tanköteles gyermek esetében nem lehet várni addig, amíg a származási országban a körülmények rendeződnek.

1.6.3. ÉVFOLYAM ISMÉTLÉSE

Ha a tanuló – magyar nyelvi hiányosságai miatt – az első évfolyamon nem tud tanulási kötelezettségeinek eleget tenni, akkor a közoktatási törvény 70.§ (7)-(8) bekezdése szerint a tanév előkészítő évnek minősülhet, a tanuló évismétlés nélkül ugyanazon az évfolyamon folytathatja tanulmányait.

Súlyos, negatív következménnyel jár minden tanulóra, de különösen a migráns tanulókra nézve az, ha nem tud a felmenő rendszerben folyamatosan haladni. Az országok között vándorló családok gyermekei így tartósan lemaradnak, túlkorosként egyre kisebb eséllyel tanulnak. Ez a helyzet a magyar közoktatásra is hátrányos, így a tanév megismétlését csak, mint legutolsó megoldást tanácsos alkalmazni.

Természetes, a tanuló érdeke, hogy a követelményeket teljesítse, tudásra tegyen szert.

Érdemes tehát a továbbhaladási minimumot – a tanulási perspektívát is mérlegelve egyedileg meghatározni.

1.6.4. A TANULÓ EGYÉNI HALADÁSA, ÉRTÉKELÉSE

Az interkulturális program azt tartja előnyösnek, ha a tanulót szokásos helyzetéből nem kiemelve értékeljük, ha lehetőleg nem hozunk létre néhány, külön, mesterséges, kizárólag értékelési célú pedagógiai helyzetet, hanem a szokásos tevékenységek, produktumok, hétköznapi helyzetek

sokaságában vizsgáljuk meg, hogy tudásának legtöbb szegmensét elérhessük, hogy teljesítménye a legoptimálisabb legyen.

Előnyös a szóbeli és a szöveges értékelés, amely visszajelez, tájékoztat, és úgy orientál, hogy a fejlődés tendenciáit veszi alapul.

Az interkulturális program az értékelést kommunikációként értelmezi, mely a nevelő, a gyermek és a szülő, illetve a tanár, a tanuló és szülei között zajlik.

Az értékelés meghatározóan a nevelőnek, a tanítónak és tanárnak szól, hiszen a tanuló megismerésének egyik eszköze, s a nevelési, nevelési-oktatási folyamat szabályozását szolgálja. Minden esetben győződjünk meg arról, hogy a tanuló, szülő megértette az értékelést.

1.7. ALKALMAZOTT TANULÓI MÓDSZEREK, MUNKAFORMÁK

Tevékenység	1 tanév I. félév	1. tanév II. félév	2. tanév
1. Kulturális különbségek Előzetes tanulói Szokások felmérése	Tájékozódás a tanulók korábbi kulturális környezetéről, tanulási szokásairól, eredményeiről. (Régi füzetek áttekintése, kedvenc tantárgyak, továbbtanulási tervek, új taneszközök bemutatása)	Az újonnan érkező tanuló folyamatos mérése. (Spontán megfigyelés, jegyzetek készítése, napközis tanulási tevékenység alatti adatgyűjtés, tanulási eredmények elemzése)	A kulturális különbségek, előzetes tudás kezelése, mint pedagógiai szempont a pedagógiai programba kerül

2. Az egyéni haladást segítő differenciált tanulásszervezés	A differenciált foglalkozásokhoz szükséges eszközök listájának összeállítása, a szükséges eszközök biztosításának ütemezése (Differenciálunk a taneszközök alkalmazásakor, például osztálytermi használatba kétnyelvű vagy képes szótárat (gyermek-) enciklopédiát, a tananyagban, például alternatív témaköröknél a neki megfelelőt választjuk, meghatározzuk a félévenkénti minimumkövetelményt, ennek megfelelően készítjük el az értékelő eszközöket.)	Differenciáló Tananyagegységek Igénybevétele	A differenciálás Alkalmazása, beépítése a helyi tantervbe

3. Kooperatív Tanulásszervezés, támogató társak	A kooperáció alkalmazása a tanulás-tanítás folyamatában: eszközei (A kooperatív tanulás szakirodalmának áttekintése, felfrissítése. A tantárgyi tanmenet és a tematikus tervek kidolgozásakor megfogalmazzuk a kooperatív tanulás szervezésének konkrét elemeit, eszközeit: tér(át)alakítás, munkasarkok kialakítása, partnercsoportok, Támogató-párok kiválasztása, ehhez eszközök készítése vagy készíttetése csoportban) Fontos, hogy a támogató pár a feladatot szívesen vállalja, illetve, hogy ne rójon rá indokolatlanul nagy terhet. Egy tanuló mellé több, egymást váltó, kiegészítő támogató társat is kijelölhetünk.	Együttműködési készségeket fejlesztő eszközök folyamatos bővítése (egy-egy tárgy egy-egy témájához egy-egy kooperatív eljárás alkalmazása. tapasztalatok gyűjtése.)	A kooperációs tanulási technikák alkalmazása, beépítése a helyi tantervbe (A kooperatív technikák alkalmazása, folyamatos, kidolgozott eszközei, forgatókönyvei munkaközösségenként elhelyezésre kerülnek).

. A projekt módszer, a tanuló különleges ismereteinek, tudásának beépítése a pedagógiai folyamatokba	A módszer helyének, szerepének pontos meghatározása, a tanulás-tanítás folyamatában, a szervezeti keretek és feltételek biztosítása (A projekt eddigi alkalmazásának vizsgálata, esetleg hiányának elemzése. A projektmódszer szakirodalmi áttekintése, frissítése. Új tervek elkészítése, felelős tanárok kiválasztása, eszközök, a működtetéshez, szükséges anyagi, szakértői és kapcsolati tőkék felmérése).	A projektmódszer Alkalmazása, Esetleges kiterjesztése (A tanulót fogadó osztályban a projekt-terv kihirdetése, megvalósítása. Több külföldi tanuló esetén projekt-nap, projekt-hét bevezetése).	A módszer alkalmazása, beépítése a helyi tantervbe. (A projekt tapasztalatainak hasznosítása, beépítési lehetőségei az iskolai pedagógiai programjába, kiterjesztése más osztályokra.)

1.8. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

1.8.1. EGYÉNI TANULÁSI ÚTVONAL BIZTOSÍTÁSA

Az egy csoportba, osztályba sorolás mellett törekedni kell arra, hogy a külföldi állampolgár, nem magyar ajkú tanuló külön, egyéni fejlődési, haladási terv, személyre szóló követelményrendszer szerint haladjon és kerüljön értékelésre, akkor is, ha a csoport, osztály többi tagja más tanterv szerint tanul.

A tanulmányokban való haladást egyéni követelményrendszer összeállításával és a tanulás fokozott követelésével és segítésével úgy kell biztosítani, hogy a tanuló sikerélményhez jusson, és a felmenő rendszer szerint eredményes évet zárjon.

A tanulás segítése a pedagógus feladata, a tanulás tanítása az interkulturális program alapkérdése, beleértve a magyar nyelvű tanulás tanítását is.

Ha a zavartalan fejlődéshez átmenetileg szükséges, akkor a külföldi tanulót fel kell menteni a követelmények teljesítésének írásbeli eljárásai alól, helyette egyénre szabott módon, szóban teljesíthet.

Az egyéni haladási ütemet úgy kell fokozatosan gyorsítani, hogy mihamarabb elérhető

legyen az osztályban elvárt követelményszint. Azonban minden esetben figyelembe kell venni, hogy az anyanyelvi szintű nyelvi kompetenciák kialakítása a magyar nyelvben is egy körülbelül két éves folyamat.

A külföldi tanuló érdeke, hogy ne kapjon csökkent értékű oktatást, a tudás megszerzésére és a továbbtanulásra ne legyenek kisebb esélyei, mint amilyenek magyar társainak vannak.

Az érdemjegyek, osztályzatok megállapításainak alapja tehát az osztályra érvényes tantárgyi tantervi követelmények teljesítése, átmenetileg egyénre szabott követelményeket, időtartamot szem előtt tartva.

A továbbhaladási minimumot – a tanulási perspektívát is mérlegelve – egyedileg érdemes meghatározni.

1.9. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK RENDSZERE, SZERVEZETI FORMÁI

Az interkulturális program alapelve, hogy a magyar állampolgárságú és anyanyelvű, illetve külföldi tanulók együtt nevelődjenek, együtt tanuljanak, a lehető legtöbb időt együtt töltsék.

1.9.1. AZ OSZTÁLYFŐNÖK SZEMÉLYE, KIVÁLASZTÁSA

Külföldi tanuló iskolai felvételekor fontos az osztályfőnök kiválasztása. Véleménye meghatározó, hiszen:

- neki kell felkészítenie osztályát és az osztályban tanító tanárokat az új tanuló fogadására,
- neki kell figyelemmel kísérnie a tanuló iskolai helyzetének, tanulmányainak alakulását,
- neki kell a gyermek érdekeit képviselnie iskolán belül és – ha szükséges – iskolán kívül.

Természetesen minden esetben fontos pedagógusi személyiségvonás az empátia, a feltétel nélküli elfogadás és a szakmai hitelesség. Külföldi tanuló esetén e vonások megléte az egyik alapfeltétele annak, hogy a migrációval traumatizált gyermekek személyisége az iskolai környezetben egészségesen fejlődjön.

1.9.2. A FOGADÓ OSZTÁLY ÉS AZ ISKOLAKÖZÖSSÉG FELKÉSZÍTÉSE

Célszerű az osztályba járó gyerekeket tájékoztatni az új tanuló(k) érkezéséről. Az eltérő szokások és viselkedési módok elfogadtatása, értékként való bemutatása szükséges a

gyerekek számára. A más kultúráktól, a vallásokról, a bőrszínről, az etnikai különbségekről szóló ismeretek bevezetése, ismertetése apró lépésekben, mindenekelőtt a tanulók főbb érdeklődési körét (zene, tánc, filmek) figyelembe véve valósítható meg. Így lehet elkerülni a kötelező jelleget és az ebből fakadó szembehelyezkedést.

1.9.3. HASZNOS MEGOLDÁSOK KELLÉKTÁRA

Ha az iskolában több, különböző országból való tanuló tanul, akkor válasszunk ki egy falat, a világtérképpel számukra, s azon helyezzük el tanítványaink fényképét az iskolába érkezés dátumával. Ennek változata, ha valamennyi tanulónk fényképéből készítünk montázst a falra, majd arra minden új tanuló fényképét – egy kedves forgatókönyv szerint – elhelyezzük.
Új tanítványaink osztályba fogadását készítsük elő. Ez lehet kis ajándékcsomag vagy egyéni kedves gesztusok (pl. ha a megérkezés reggelén mindenkitől valami kis ajándékot, hegyezőt, ceruzát, kis matricát kap). Magyarországot gyakran átmeneti országnak tekintik, nem szeretnének letelepedni, nem tartják fontosnak gyerekeik iskolai előmenetelét.

1.10. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉST SEGÍTŐ PROGRAMOK

Intézményeinkben a migráns gyermekek integrációjának elősegítésére az alábbi programsorozatot dolgoztuk ki. A programok segítik a szűkebb régió és az ott élők életének megismerését, valamint kiváló lehetőséget biztosítanak a migráns és nem migráns gyermekek és szüleik közti szorosabb kötődés kialakítására.

- A KUL-TÚRA elnevezésű programsorozat során a migráns tanulók és osztálytársaik tanáraikkal együtt látogathatják meg Gyula város történelmi, irodalmi, kulturális emlékeit. Így a várat, ahol jelmezes tárlatvezetésen vehetnek részt, az Erkel-emlékházat, a Ladics-házat, a városi könyvtárat, művelődési központot, a honvédtiszti emlékhelyet, a gyulavári kastélyt és a Várfürdőt.
- A POLI-TÚRA elnevezésű „túra" során a migráns tanulók és szüleik a polgármesteri hivatalt ismerhetik meg azzal a céllal, hogy a hivatalos ügyeiket minél előbb önállóan intézhessék.
- A GASZTRO-TÚRA elnevezésű programsorozatot civil szervezetek támogatásával valósítjuk meg. Városunk országosan elismert termékekkel büszkélkedhet, ezek közül a gyulai kolbászt a Gyulai Hentesek Hagyományőrző Egyesületének segítségével ismertetjük meg a migráns tanulókkal és szüleikkel a Húsipari Történeti Múzeumban.

A Százéves és a Kis kézműves cukrászdákban közösen a helyi specialitásokat, kézzel készített bonbonokat kóstoljuk meg. A

- programsorozat részeként egy szabadtéri bográcsozós-főzős program nyújt keretet a különböző népek szokásainak megismeréséhez és a migránsok és a többségi társadalom tagjai közti kapcsolatteremtéshez.
- A játszóházi foglalkozások bemutatják a migráns hátterű tanulóknak a magyar kézművesség ma is élő hagyományait, lehetőséget teremtenek ezek kipróbálására is (szövés, agyagozás, gyöngyfűzés, mézeskalács-készítés). Ugyanakkor a bevándorló tanulók is ízelítőt adnak saját népi kultúrájukból, kézműves hagyományaikból.
- A népszokások, népi hagyományok megismertetésére is törekszünk oktatási tevékenységgel kiegészítve. Mindezek az ismeretek „élőben" is megtapasztalhatóvá, „felismerhetővé", megélhetővé válnak a migráns tanulók számára, a tagintézmények programjaiban szereplő népszokások kivitelezése során. Ezek között a népszokások között minden esetben megjelenhet a farsangolás, álarckészítés és tojásfestés, más egyéb szokásokkal kiegészítve.
- Intézményeink fontosnak tartják a tágabb régió, Magyarország tájainak megismerését is. Fontosnak tartjuk, hogy a migráns tanulók is részt vehessenek országjárásokon, és megismerjék Budapestet is.

1.11. SZEMÉLYI FELTÉTELEK, HUMÁN ERŐFORRÁS BIZTOSÍTÁSA

1.11.1. PEDAGÓGIAI INTÉZETEK

A pedagógiai-szakmai szolgáltatók feladata az iskolai munka segítése, beleértve azokat a feladatokat is, amelyek a migráns tanulók nevelésével-oktatásával összefüggésben keletkeznek. Ennek során kérhető szaktanácsadás, pedagógiai tájékoztatás, igazgatási szolgáltatás, részt vállalnak a pedagógusok képzésében, továbbképzésében, önképzésében.

- Hívjuk fel új tanítványunk figyelmét arra, hogy – kedves gesztusként – írjon levelet korábbi osztályfőnökének és mutassa be neki új iskoláját, osztályfőnökét, osztálytársait. (kivéve menedékkérők, elismert menekültek) Készítsünk ehhez közös osztályképet (esetleg írjuk mindannyian alá, üzenjünk a „régieknek")!
- A tanuló osztályába – még megérkezése előtt – helyezzünk el képeket, eszközöket származási országáról, készítsünk tablót a két kultúráról. (Ez utóbb lehet egy közös

projekt anyag is!)

- A nem magyar anyanyelvű tanítványunk mellé – önként jelentkezés alapján – tanulópárt vagy tanulótársakat állítsunk. Készítsenek közösen tematikus képes, kétnyelvű vagy egynyelvű szótárt egy-egy tantárgyban használatos szavakból. Ehhez jól használható segítség az Európai Nyelvi Portfolió anyaga.
- Kérjük meg a tanulót, hogy mutassa be az osztálynak az az iskolát, ahol eddig tanult, amennyiben van ilyen.
- Válasszunk '"titkos segítőt", akinek az a dolga, hogy a külföldi tanítványunk mellett álljon minden olyan helyzetben, amikor segítségre szorul. Ha az osztály kitalálta, hogy ki a „titkos segítő", akkor újat választunk.
- Készítsünk „anamnézist" új tanítványunkról, melyben tanulási múltját, korábbi iskolai sikereit gyűjtjük össze. Az egyéni fejlesztési tervet ennek alapján készítsük el! A magyar mint idegen nyelvi foglalkozásokról – a szülő beleegyezésével készítsünk video-felvételt, s folyamatosan elemezzük a haladást. Tartsunk bemutatót a szülőnek is.
- Ha külföldi növendékünknek jelentős vallási vagy nemzeti ünnepe van, akkor engedjük otthon ünnepelni. Előtte való nap az iskolarádió vagy faliújság útján tájékoztassuk a többieket is.

1.12. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A migráns gyermekben más iskolakép él, mások a tanulási tapasztalataik. Más a tanár-diák viszony, mások a kortársi kapcsolatok, más a nemek közötti viszony, mások a nemi szerepek, mint Magyarországon.

1.12.1. A SZÜLŐ, A TANULÓ, AZ ISKOLA ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

A migráns gyerekek esetében a személyes kapcsolatoknak az átlagosnál nagyobb a jelentőségük. A pedagógusoknak az átlagosnál több időt kell fordítaniuk és a lehető legjobb technikákat kell alkalmazniuk a gyerekekkel és a szülőkkel való kommunikáció során. Az iskola és a szülő közötti egészséges partnerkapcsolat kialakítása ösztönzően hathat az egyébként hátránnyal induló gyerekek iskolai teljesítményére.

Sok esetben a szülők nem ismerik a magyar iskolarendszert, a tanítási tervet, az értékelési módot, iskolai jogaikat és kötelességeiket. Ha ezeket a tanár nem csupán ismereti a szülőkkel és a gyerekkel, hanem el is magyarázza, akkor a szülők nagyobb valószínűséggel támogatják és ösztönzik tanulásra a gyereket. Az ismeretlentől, a változástól való félelem, a bizonytalanság különösen a migráció első időszakában hatja át a migráns gyermek életét. Ha az iskola is bizonytalansági forrásként jelenik meg, akkor gátolja, de legalábbis hátráltatja a beilleszkedés folyamatát. Ha a gyerek tudja, hogy „mi vár rá", ha közösen tűzik ki a nem elérhetetlen célokat, akkor várhatóan sokkal könnyebb lesz beilleszkednie és tanulnia. Ez nem könnyű feladat, mert a tapasztalatok szerint a szülők látszólag nem érdeklődők.

Magyar mint idegen nyelv szakos vagy e téren továbbképzésben részesülő/részesült pedagógus, aki ellátja a magyar mint idegen nyelv tanítását, és segíti a tanítókat, a magyar nyelv és irodalom szakos pedagógusokat, felhívja a figyelmet, tanácsot és segítséget ad a magyar nyelv idegen nyelvként való szemlélésére, tanítására. (amennyiben lehetséges.)

1.12.2. A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOK

A Pedagógiai Szakszolgálatban dolgozó pszichológusok, szakpszichológusok feladata, hogy a területi illetékességükbe tartozó közoktatási intézmények munkáját akadályozó problémákat azonosítsa, diagnózist állítson fel, terápiás foglalkozásokat szervezzen, szaktanácsadást folytasson. A migráns tanulók problémáit – amennyiben a nyelvi kommunikáció akadályozott - helyszíni megfigyeléssel, a pedagógus kikérdezésével lehet azonosítani. A Pedagógiai Szakszolgálatok rendszerint családterápiát is folytatnak és utazó pszichológust is alkalmaznak. A Pedagógiai Szakszolgálat kérhető fel az iskolaérettséggel kapcsolatos vizsgálatokra is.

Fejlesztő pedagógus, aki egyrészt segíti a tanulókat a képességeik fejlesztésében, e téren tanácsot ad a pedagógusoknak.

Az iskolapszichológus a tanulási, magatartási problémák azonosításában, kezelésében is részt vesz.

A tanulást segítő tanár olyan pedagógus, aki nem tanít az osztályban, de vállalja, hogy a tanulással kapcsolatos problémákban segítséget nyújt a tanulónak, szüleinek. Ez lehet fogadóóra keretében, de szervezhető szakkör, délutáni foglalkozás is.

Praktikus, ha a migráns tanulók problémáival mindig ugyanaz a pedagógus foglalkozik, így az évek során nagy tapasztalatra tehet szer.

Logopédiai ellátás: Sok külföldi gyermek, tanuló beszédproblémája abból fakad, hogy anyanyelve jelentősen eltér a magyartól. Megfelelő kezeléssel segítséget kaphat a gyermek a problémái leküzdésében, orvoslásában.

Országos hálózatunk internetes elérhetősége: www.logopedia.freeweb.hu

Tárgyi feltétek

A Tárgyi, dologi feltételek között a rendelkezésre álló iskolai kínálatból és fejlesztési lehetőségekből kell kiindulni.

Tantervek (magyar mint idegen nyelv, szükség esetén származási ország nyelve, a kultúrával, civilizációval való foglalkozás iskolai terve).

Taneszközök, adaptált tankönyvek, segédanyagok. Mivel az iskolai igények még csak most körvonalazódnak, ezért a tankönyv- és taneszköz-piac – kifejezetten a migráns tanulóknak szóló – kínálatára az interkulturális program bevezetésekor csak korlátozottan lehet számítani, az alapeszközök még csak a tervezés vagy a kidolgozás stádiumában vannak. Nagy jelentősége van az iskolai innovációnak.

Taneszköz- és könyvtárfejlesztés a származási országokról szóló vagy a migrációval kapcsolatos szakirodalmi anyagok beszerzésével, a magyarországi piacok mellett az érintett országok magyarországi képviselete is számításba vehető. (*Különleges körülményt jelent, ha iskolánkban menekült gyermekek tanulnak, az érintett külképviselettel való kapcsolatfelvétel ilyenkor kerülendő.)*

2. KERETRENDSZER AZ INFORMÁLIS ÉS NEM FORMÁLIS TANULÁSI LEHETŐSÉGEK KIALAKÍTÁSÁHOZ A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

2.1. BEVEZETÉS

A tanulmány az EFOP-3.3.7-17-2017-00024 azonosítószámú projekthez kapcsolódó keretrendszert tartalmazza az informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakításához a Gyulai Dürer Albert Általános Iskolában.

Jelen pályázati konstrukció az *Európa 2020 Stratégia* mindhárom céljához: az intelligens, a fenntartható és a befogadó növekedéshez egyaránt képes hozzájárulni. Ebben Magyarország vállalta, hogy 2020-ig 10 %-ra csökkenti a végzettség nélküli iskolaelhagyók arányát. Ehhez szükséges az esélyteremtő és hátránykompenzációs beavatkozások javítása, a lemorzsolódást megelőző iskolai pedagógiai folyamatok fejlesztése és a pedagógusok szakmai felkészítése, valamint ehhez járul hozzá az egész életen át tartó tanulás keretstratégiájában foglaltak szerint a köznevelésen kívüli nem formális és informális tanulást megvalósító intézményrendszer fejlesztése is.

Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra rögzíti, hogy az eddigi pályázati forrásfelhasználást hosszú távú fejlesztési programokkal célszerű felváltani. A megállapodásban külön említést nyer az in- és nem formális eszközök bevezetésének fontossága, illetve azok megfelelő egyensúlyának megtalálása a hagyományos oktatási keretekkel.

Cél a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a formális, informális és nem formális tanulási formák alkalmazásával.

A tanulmány kapcsolódása az EFOP-3.3.7-17-2017-00024 azonosítószámú projekthez:

Pályázati felhívás pontja	Tartalma	Megvalósító intézmény	Felelős személy

3.1.1. I.a 2	a problémamegoldó gondolkodás és a kreatív készségek fejlesztése, pl. „szabaduló szoba" logikai-, társas- és táblajáték tematikák elkészítése;	Gyulai Albert Iskola	Dürer Általános

A Köznevelés-fejlesztési Stratégiában szereplő oktatásfejlesztési célkitűzések egy minőségi és méltányos, az állam által garantált közszolgálatként megvalósuló köznevelési rendszer kialakítását jelölik meg célként, amely az európai és globális társadalmi, gazdasági térben sikeresen alkalmazkodni képes fiatalokat készít fel a munkaerőpiacon és az egész életen át tartó tanulásban (a továbbiakban: LLL) való sikeres részvételre.

A Köznevelés-fejlesztési stratégia helyzetértékelésében tett megállapításokra épülve azonosításra került a stratégia célrendszerének általános céljai között a „Minden gyermek, tanuló sikeres felnőtté válásának feltételeit elősegítő, méltányos köznevelés" megteremtésének fontossága, valamint „A minden gyermek, tanuló optimális fejlődését biztosítani képes, minőségi, fenntartható és hatékony köznevelés" kialakítása. Az utóbbi átfogó, stratégiai célhoz kapcsolódó „A tanulói ismeretek és attitűdök szintjének emelése, fejlesztése" beavatkozási terület kiemeli a tudásalapú társadalom munkaerő-piaci elvárásainak, az adekvát kulcskompetenciák fejlesztésének fontosságát, amelyek fejlesztéséhez hozzájárul a konstrukció.

A pályázat fenntartási ideje lejárt, de a program elemeit továbbra is alkalmazzuk.

2.2. AZ INTÉZMÉNY ÉS KÖRNYEZETE A FENNTARTÓ: GYULAI TANKERÜLETI KÖZPONT

A Tankerületi Központ 10 456 gyermek nevelését – oktatását látja el 25 településen, 28 intézményben költségvetési szervként. A tankerület dolgozói létszáma 31 fő.

A fenntartó a pályázati lehetőségek széles tárházát támogatva lehetőséget biztosít az intézmények szakmai fejlődésére, a térség tanulóinak fejlesztésére.

2.2.1. GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS BAY ZOLTÁN TAGINTÉZMÉNY

A köznevelésért felelős államtitkár a Gyulai Tankerület előterjesztése alapján a 2007-től működő Gyulai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola átszervezését támogatta. Így a Gyulai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola különválással három önálló intézményre bomlott. 2014. szeptember 1-jei hatállyal Gyulai Dürer Albert Általános Iskola néven folytatja az oktatást a tagintézménnyel a Bay Zoltán Általános Iskolával.

Személyi feltételek:

Az alábbi táblázatban látható iskolai végzettségű és szakképzettségű pedagógusok nevelik és oktatják az intézmény tanulóit.

Kategória		
	2025.01.01-2025.12.31-ig	2026.01.01-től
Gyakornok	2	2
Pedagógus I.-ben lévők száma:	12	12
Pedagógus II.-ben lévők száma:	25	25
Mesterpedagógus:	5	5
Egyéb	1	1

Az intézmény szakos ellátottsága jó, a pedagógusok megfelelő pedagógiai végzettséggel rendelkeznek. A tantestületben nyolc egyetemi végzettségű pedagógus tanít.

Tárgyi feltételek:

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola székhelyintézményének infrastrukturális adottságai biztosítják, hogy a tanulók nyugodt légkörben, a kor elvárásainak megfelelő környezetben tanuljanak.

A tizenhét osztályterem mellett két fejlesztőszoba, négy szaktanterem, egy tornaszoba, egy tágas tornaterem és egy jól felszerelt könyvtár biztosítja a helyszínt a tanítási órákhoz és a szabadidős foglakozásokhoz.

Az EFOP–4.1.3-17 Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése pályázat keretein belül, valamint a Gyulai Tankerületi Központ és Gyula Város Önkormányzata összefogásának köszönhetően az intézmény külső és belső felújítás előtt áll.

A tantermek berendezései lehetőséget biztosítanak a kooperatív tanulási technika alkalmazásához és a tanulók egyéni foglakoztatásához.

A TIOP 1.1.1/07 pályázatnak köszönhetően kilenc tanteremben található digitális tábla, és a HEFOP 3.1.3/B projekt fejlesztésének köszönhetően harminc darab tanulói laptoppal és

komplex digitális tananyagcsomaggal gazdagodott az intézmény. A modern taneszközök nemcsak a tanítási órákat teszik színesebbé, de kiválóan alkalmazhatók a tanórai differenciálás, a tehetséges tanulók fejlesztése és a lemaradó diákok felzárkóztatása során.

Pedagógiai tevékenység:

Nevelő-oktató munkájuk személyiségfejlesztési célja, hogy tanulóik problémaérzékeny, rugalmas gondolkodású, nyitott, érdeklődő emberekké váljanak. Ismerjék és alkalmazni tudják a hatékony tanulás módszereit, képesek legyenek igazodni a változásokhoz.

Az intézmény pedagógiai programjában rögzített tanórán kívüli programok:

- Aszfaltrajz készítése a névadó Dürer Albert tiszteletére,
- Dürer-nap: mely rendezvényt segíti a gyulai Tűzoltóság, az Országos Mentőszolgálat, a Gyulai Vöröskeresztes Csoport, a Gyula Városi Rendőrség, az Agility Kutyás Klub tagjai, a Mi Egymásért Alapítvány,
- Sárgulási bállal ünnepelik meg, az 5. osztályosok felső tagozatba lépését
- Egészségnap
- Adventi projekthét, projekthónap
- Dürer-színpad
- Családi nap
- Dürer tábor
- Suli - disco
- Osztálykirándulások
- Színházlátogatások
- Papírgyűjtés – évente kétszer

Megvalósult pályázatok

- HEFOP 3.1.2 „Érték és innováció a térségi közoktatásban" - A kompetencia alapú oktatás bevezetése, a programcsomagok tesztelése
- HEFOP 3.1.3/B Korszerű módszerekkel és eszközökkel a GYAKI Dürer Albert Általános Iskola Tagintézményében"
- TÁMOP 3.4.3 „Géniusz-palánta program"
- TÁMOP 3.1.5 „Pedagógusok az oktató-nevelő munka megújításáért"
- TÁMOP 6.1.2 „Összefogással az egészségért"
- TIOP 1.1.1 „Az oktatási informatikai infrastruktúra fejlesztése Gyulán"

- TÁMOP 3.1.7 „Referenciaintézmények országos hálózatának kialakítása"
- A TÁMOP-3.4.1 „A migráns hátterű tanulók nevelésének és oktatásának segítése",
- COMENIUS Iskolai együttműködések pályázati rendszer,
- GA-11-HA-01 Határtalanul! –pályázati rendszer.

A székhelyintézményben 2013 óta az induló első osztályok egyikében megszervezik az úszásoktatást a mindennapos testnevelés keretein belül (3 testnevelés óra+2 úszás óra), a párhuzamos osztályokban néptánc oktatás és kosárpalánta program(3 testnevelés óra+1 néptánc+ 1 kosárpalánta óra) működik.
Az iskola és szülők kapcsolaterősítésére 2016 óta megszervezik a nyitott iskola hetét, ahol a szülők betekintést nyerhetnek az iskolában folyó munkába. Szintén 2016-ban kezdeményezték az óvoda-iskola kapcsolatának erősítése, az átmenet megkönnyítése érdekében a nagycsoportos óvodások számára szervezett idegen nyelvi és sportfoglalkozásokat.
2016 óta rendszeresen megrendezésre kerül a Fenntarthatósági témahét, a Természettudományos témahéttel egybekötve.

A Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézmény Gyulavári ban, az 1977 óta közigazgatásilag Gyulához tartozó településrészen található. Korábban önálló község, viszonylag zárt közösség volt, de az idők folyamán egybeépült Gyulával. Falusi jellegét máig megőrizte. A szabadidő kulturált eltöltésére a településrészen nincs lehetőség a létesítmények hiánya miatt. Kivételt képez az iskola tornaterme.
Lehetőségek többnyire csak Gyulán vannak, de az utaztatás, a kisebb gyerekek szülői kísérése korlátot szab ezeknek a lehetőségeknek. Ez az objektív tényező megnöveli az iskola értékét az itt lakó emberek szemében.
Az oktató-nevelő munka jelenleg 2 épületben folyik:

- központi épület (Illyés Gyula u. 1-3.): felső tagozat,
- új épület (Illyés Gyula u. 2.): alsó tagozat.

Az Illyés Gyula u. 2. alatti épületben a 6 alsó tagozatos tanterem mellett technika-, és számítástechnika szaktanterem található.
Az alsó tagozatos udvar jó lehetőséget ad az iskolaotthonos oktatás keretein belül szervezett programokhoz, a szabadidő kellemes eltöltéséhez.
A mindennapos testnevelést az alapvető sporteszközökkel felszerelt tornaterem és egy tornaszoba biztosítja.

Az iskolai könyvtár folyamatosan bővülő állománnyal segíti az oktató-nevelő munkát.
A tanulók étkeztetésével kapcsolatos feladatok ellátását melegítőkonyha, igényesen felújított ebédlő biztosítja.

Pedagógiai munka:

A Bay Zoltán Általános Iskola hosszú múltra tekint vissza, s ez alatt sikerült kialakítania arculatát, hagyományait.

Az iskola körzeti feladatokat ellátó, zöldövezeti iskola. Nevelésük alapja az emberi értékek megbecsülése, a tanulók személyiségének ápolása, az egyéni adottságok kibontakoztatása és jó közösségi élet kialakítása. Cél, hogy a felnövekvő nemzedéknek legyen erkölcsi tartása, és fel legyen vértezve az őket körülvevő negatív hatásokkal szemben.

A tanórai és tanórán kívüli iskolai tevékenység alapja a személyiségfejlesztő, tudatos, tervszerű, következetes gyermekközpontú nevelő-oktató munka. A projekt tervezett tevékenységeinek ellátáshoz szükséges szakmai tapasztalatot, hozzáértést, a fentiekben foglalt korábbi projektek megvalósítása, a nevelési-oktatási munkát végző pedagógusok szakmai tapasztalata, tudása, az intézményekben eddig is megvalósult informális tanulási tevékenységek alapozzák meg.

A minőségi oktatás mellett cél a tanórán kívüli programok széles palettájának kínálata:

A szakköri igények felmérése tanévenként történik, a szülői igényeket (pl. tanulószobára vonatkozóan) igyekeznek figyelembe venni.

2.3.AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁBAN MEGHATÁROZOTT, A PÁLYÁZATHOZ KAPCSOLÓDÓ CÉLOK, FELADATOK

A Pedagógiai Programban meghatározott, a pályázathoz kapcsolódó célok, feladatok az alábbiak:

- értékátadó tevékenység,
- módszertani változatosság,
- életkori sajátosságokat figyelembe vevő tartalmak és eszközök,
- tanulói aktivitás, tanulói projektek,
- kompetenciafejlesztés, személyiségfejlesztés,
- önálló ismeretszerzés, önművelési igény kialakítása,
- hatékony tanulási technikák átadása,
- A célok szolgálatába állított alkalmazott módszerek, eljárások:

- Kooperatív tanulásszervezés – kooperatív módszerek alkalmazása
- Differenciált rétegmunka - egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- Hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetén
- Digitális eszközök, módszerek tanórai és tanórán kívüli használata
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- Az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében.

A mai kor igényei a tananyagon túlmutató, tantárgyakon átívelő tudást, hatékony problémamegoldó gondolkodás meglétét várják el a tanulóktól. Egyre több, komplexebb alkalmat kell teremteni a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a formális és informális tanulás keretein belül, amelyek megoldása alkalmazható tudást igényel.

A pályázathoz kötődő programelemek segítenek a pedagógusok szemléletváltásában is. Ezt támogatják a pályázatba beépülő továbbképzések, és az ezt követő tudásmegosztás, ami a pedagógusok körében működő horizontális tanulás keretében valósul meg.

Távlati célok: Az egész életen át való tanulás megalapozása, a munkaerő piaci kompetenciák erősítése, támogatása, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, harmonikus személyiség kialakítása.

Hosszú távú célok: Informális tanulási lehetőségek kialakításán keresztül a neveléshez és a képzéshez való hozzáférés biztosítása és hatékonyságának növelése, a tanulók számára önmaguk, motivációk, képességek mélyebb megismerését lehetővé tevő, átfogó kompetencia és képességfejlesztés. Az átfogó kompetencia és készségfejlesztés érdekében az iskolai oktatást kiegészítő, ahhoz illeszkedő tanórán kívüli programok fejlesztése, kiemelten a problémamegoldó gondolkodás, az idegen nyelv területén.

2.4. FEJLESZTÉSI FELADATOK, IRÁNYOK

A pályázatban az informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a cél, mely különböző pedagógiai módszerek megismerésével egyértelműen bővíti az intézmény tantestületének pedagógiai eszköztárát, hatékonyabbá és eredményesebbé teszi nevelő-oktató munkájukat.

A pályázat lezárását követően az abban kialakított új tevékenységeket, a tapasztalataikat beépítettük a pedagógiai programunkba, helyi tantervükbe, összhangot teremtve az új NAT előírásaival. Így a megalkotott tárház segítségével pedagógiai gyakorlatuk színesebbé, színvonalasabbá vált.

A módszertani fejlesztés, ezen belül az iskolán belüli informális tanulás olyan állandó tematikájának és tartalmainak kidolgozása a cél, amely illeszkedik a köznevelési intézmény pedagógiai, szocioökonómiai, kulturális adottságaihoz, lehetőségeihez és környezetéhez, és amely több éven át keretet biztosít a Nemzeti Alaptantervhez és a köznevelési intézmény pedagógiai programjához kapcsolódó, tanórán kívüli, élménypedagógiai módszerekkel támogatott, tanulási alkalmak lebonyolításához.

Ennek érdekében tematikus keretrendszer kifejlesztése történik a projektben az alábbi területen.

2.4.1. FORMÁLIS TANULÁS

A formális tanulás az oktatási rendszer keretein belül történik, az erre a célra létrehozott intézményekben. A formális tanulás jellemzője a curriculáris vagy tantervi tervezettség. Alapvető jellemzője az ellenőrzés, értékelés. A tudás megszerzését széles körben elismert végzettségek, bizonyítványok, tanúsítványok (iskolai végzettség, államilag elismert szakképesítés, jogosítvány, nyelvvizsga) elismerő hivatalos elismeréssel zárul, valamilyen végzettséget ad. Ide soroljuk: az általános iskolát, a középiskolát, a főiskolát, egyetemet. A formális tanulás jellemzője a meghatározott tanulási cél. A formális oktatásban való részvétel általában huzamosabb ideig tart és rendszerességet követel. A szervezettség és az irányítottság jellemzi. A formális tanulás életünk során vissza – vissza térhet, akár munka mellett, akár munka helyett. Alapvető jellemzője az ellenőrzés, értékelés.

2.4.2. INFORMÁLIS TANULÁS

"Tanulásra, tudásra ismeretek szerzésére és alkalmazására irányuló, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló tevékenység. A családban és kortárscsoportokban, valamint

infokommunikációs eszközök segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a képességek alakításának, a személyiségfejlődésnek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze. Jellemzője a tanulásban résztvevők életkori sajátosságainak, egyéni különbségeinek differenciáltsága, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző színterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az informatika térhódításával, a szélessávú Internet és mobil hálózatokhoz való hozzáférés bővülésével folyamatosan átalakul. A számítógép segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett egyre nagyobb szerepet kap a mobil telekommunikációs eszközökkel, s a vizualitás új technológiáival (vizualitás az oktatásban) történő kognitív megismerés"

(Baja András: Magyar Virtuális Enciklopédia)

Az informális tanulás egész életünk során jelen van, jelen lehet: mindennapi tevékenységeink során különféle tapasztalatokat, értékeket és tudásokat sajátíthatunk el. Egyik megközelítés szerint „a tanulásnak ez a formája nem szükségszerűen tudatos, illetve szándékos, az elsajátított tudás gyakran nem elismert tevékenységek „melléktermékeként (byproduct)" alakul ki. Aki ilyen módon tanul, gyakran észre sem veszi, hogy tanul, hogy megszerzett valamilyen tudást vagy kompetenciát. Az egyénben ugyanis sok esetben nem is tudatosul, hogy akár a szabadidő eltöltése közben is gazdagíthatja személyiségét, megszerezhet valamilyen tudást, bővítheti kompetenciáit, erősítheti készségeit, aminek hatásai főként a mindennapi élethez és a műveltséghez kapcsolódnak.

A cél elérésének eszközei:

- tanulási motiváció felkeltése
- szükségleteknek és életkori sajátosságoknak megfelelő készség- és képességfejlesztés
- tanórán kívüli tanulási lehetőségek teremtése
- új tanulási és innovatív pedagógiai kultúra elterjesztése
- a formális tanulás mellett nem formális és informális ismeretszerzési formák alkalmazása: tanórán kívüli programok, szakkörök, kulturális programok, kirándulások, túrák, melyek a tanulók személyiségfejlődését, kreatív képességeinek kibontakoztatását, hátrányainak kompenzálását segítik elő, miközben hatékonyan segítik a kompetenciafejlesztést is.
- multikulturális nevelés megalapozása

Várható eredmények:

- új innovatív tanulási lehetőségek és formák fejlesztése és elterjesztése

- nyelvi kompetenciák fejlődése, anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák fejlődése, hatékony kommunikáció
- hatékony, önálló tanulás kialakulása
- állampolgári kompetencia, kulturális kifejezőkészség fejlődése
- kreativitás fejlődése
- digitális készségek fejlődése
- kultúrák közötti párbeszéd (tolerancia, befogadás),
- közösségi életben való aktív részvétel erősítése (gyerekek és fiatalok részvételének erősítése).

2.4.3. NONFORMÁLIS (NEM FORMÁLIS) TANULÁS

Napjainkban a nem-formális és az informális módon történő tanulás szerepe is egyre inkább elismert. A nem-formális tanulás az iskolarendszeren kívüli vagy a tanórán kívüli oktatást-képzést foglalja magában, amely képzettséget nyújthat, és általában nem zárul végzettséggel. Általában nem ismerik el hivatalos bizonyítvánnyal. A nem formális tanulás lehetséges színtere a munkahely, civil társadalmi szervezetek és csoportok (pl. ifjúsági szervezetek, szakszervezet, politikai pártok) tevékenysége keretében is. Megvalósulhat a formális rendszert kiegészítő szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. művészeti, zenei kurzusok, sportoktatás vagy vizsgára felkészítő magánoktatás). Ide sorolhatjuk a különböző művelődési alkalmakat is. Beletartoznak a kulturális intézmények ismeretbővítő és személyiségfejlesztő foglalkozásai is. A szervezettség és az irányítottság a nem-formális tanulásra is jellemző. A formálisnál kötetlenebb tanulási forma mind folyamatát, mind célját, mind jellegét tekintve. A résztvevők motivációit általában a személyes érdeklődés, a személyiségfejlesztés, vagy az önkifejezés igénye adja.

Így a nonformális tanulási szituációk a praktikus ismeretek, a mindennapi tudás megszerzésének színterei. A nonformális tanulás szinte észrevétlenül tesz minket nyitottabbakká, kreatívabbakká és műveltebbekké. Rugalmas jellegéből adódóan a nonformális oktatási rendszerek a formálisnál sikeresebben tudnak igazodni a résztvevők előzetes tudásához.

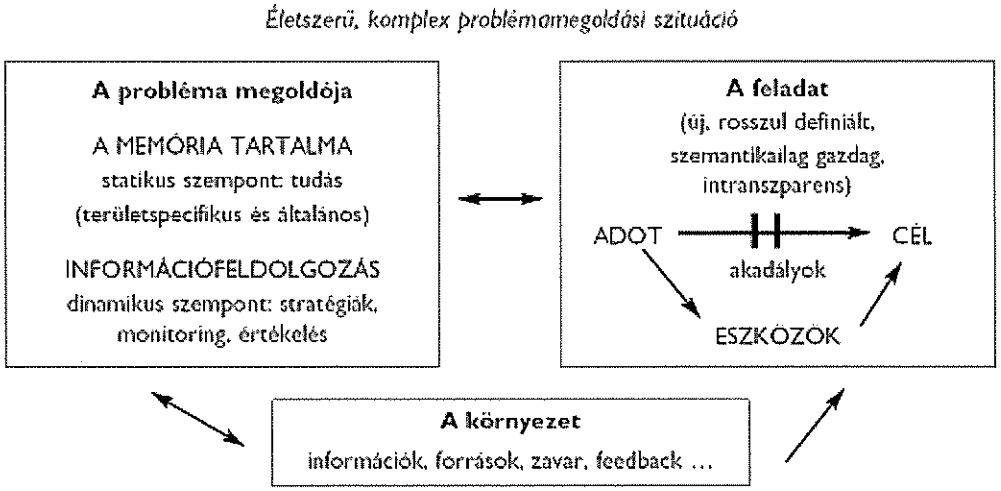
Indokoltság: A tanulás a tudásalapú társadalom kulcstényezője, mivel döntően meghatározza mind a versenyképességet, mind a foglalkoztathatóságot és ezekkel párhuzamosan az életminőséget is. Ebből adódóan a tanulás, mint tevékenység, és mint folyamat, nemcsak az

egyén, hanem a társadalom és a gazdaság szempontjából is alapvető. Ahhoz, hogy az egyén számára a tanulás az élet bármelyik szakaszában és pillanatában, bármelyik élethelyzetben valós és elérhető lehetőség legyen, elengedhetetlen az oktatás és képzés, illetve az intézményes kereteken kívül zajló tanulás rendszerként való értelmezése. Ez egyebek mellett azt igényli, hogy a különböző tanulási alkalmak olyan készségek és tartalmak elsajátítását biztosítsák, amelyek az egyént problémamegoldásra, önálló tanulásra alkalmassá teszik és biztosítják a különböző tanulási formák közötti rugalmas átjárást.

2.4.4. A PROBLÉMAMEGOLDÓ GONDOLKODÁS ÉS A KREATÍV KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE

Lipman (1991) a magasabb rendű gondolkodás kontextusában értelmezi a kritikai és a kreatív gondolkodást. Szerinte a gondolkodás e két típusa hasonló elemekből áll, csak ezek másként szerveződnek: a kreatív gondolkodást az értelmi összefüggések irányítják, önmagát meghaladni igyekszik, érzékeny az egymásnak ellentmondó kritériumokra, és ítélethez vezet; a kritikai gondolkodás viszont az ismeretek közötti összefüggésekre fogékony, és mindenekfelett olyan szempontok foglalkoztatják, mint az igazság keresése, a tévedések, valótlanságok elkerülése. A kritikai gondolkodás egy önmegfigyelésen alapuló, önmagát javító, tökéletesítő kognitív folyamat.

Komplex problémamegoldás, mint a probléma és megoldója közötti interakció

Forrás: Frensch és Funke, 1995, 22. o.

Az eredményes problémamegoldáshoz a következő folyamatoknak kell a tevékenységben megjelenniük:

- a probléma megértése (az információk adekvát kezelése),
- hipotézis megfogalmazása a probléma megoldásával kapcsolatban,
- a probléma reprezentálása (táblázatos, grafikus eszközökkel, szimbólumokkal),
- a megoldás,
- a megoldás vizsgálata,
- a megoldás közvetítése.

A problémamegoldást gyakorolni kell, mert ez által fejlődik a kompetencia. Az élet számos területén használható. A probléma megoldása kihívást és motivációt jelent. Fejleszti a megfigyelőképességet, elősegíti a gondolkodást. A tanulásban is motivál, célt fogalmaz meg. A gondolkodás által élményt adhat, a sikeres megoldások fejlesztik az önértékelés képességét. Fejleszti az önbizalmat, a hozzáértést, kapcsolatban a tudás és a készségek alkalmazásával. Része az önálló gondolkodás, de a csoportmunka és az interaktivitás is.

Ha a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését tűzzük ki célul, akkor a felmerülő problémákat az osztályközösség aktív közreműködésével kell megoldani, amely ben a tanulók között kialakuló párbeszédnek (érvelés, kérdés, cáfolat, vita) nagy jelentősége van.

Mindezek eredményesen járulhatnak hozzá a tanulók kognitív képességeinek fejlődéséhez, valamint az egyszerű kognitív képességek és kognitívkompo nensek is alapját képezik a magasabb rendű gondolkodás fejlődésének.

2.4.5. A KREATIVITÁS

Kreativitás alatt szűkebb értelemben alkotó gondolkodást, tehát kifejezetten intellektuális kognitív folyamatot értünk, tágabb értelemben azonban magában foglalja mindazokat a tényezőket, amelyek képessé teszik az embert arra, hogy rugalmasan gondolkodjon, értékes produktumot hozzon létre, és megoldja a kihívásokat, amelyekkel napról napra szembesül. Minden ember válhat alkotóvá, és minden élethelyzetben létezik kreativitás.

A kreativitás merészséget jelent: minden új, bizonytalan, szokatlan. Az egyén belső szabadsága és környezetének biztonsága szükséges ahhoz, hogy az ember a biztos, ismert világból a bizonytalanba merészkedjen. Amikor tehát nem lehetünk kreatívak, akkor vagy a belső szabadság felismerésének hiánya, vagy a külső viszonyok biztonsága hiányzik. A külvilág iránti

kíváncsiság, a megismerés vágya nyitottá tesz, a belső szabadság pedig megteremti a tapasztalatok élménnyé szervezését.

A kreativitásra nevelő pedagógus feladatának egy jelentős részét már azzal megoldja, hogy megteremti azokat a feltételeket, amelyek fejlesztik a kreativitást. Dicséri a saját kezdeményezésű, kreatív megoldásokat, a problémák több szempontú megközelítését, a tárgyakkal és gondolatokkal való folyamatos manipulációt. Önálló és nem kötött gondolkodásra, az új gondolatokkal szembeni toleranciára, a problémák meglátására, kalandkeresésre, a megoldások kidolgozására és a konstruktív kritikára nevel. Tudatosítja a gyerekekben, hogy önállóságot, kreativitást vár el tőlük.

2.4.6. A KREATIVITÁS TECHNIKÁI

2.4.6.1. ÖTLETBÖRZE

A legelterjedtebb kreativitás-technika a *brainstorming*, azaz „ötletbörze", amelyet éppúgy használhat egy felnőtt problémamegoldó munkacsoport, mint az óvodások egy csoportja vagy egy osztály. Ebben a módszerben a kreativitást fejlesztő feltételek maximálisan jelen vannak. Az ötletbörze technikájának kialakításában a problémamegoldás fázisai köszönnek vissza.

2.4.6.2. AZ ANALÓGIÁK HASZNÁLATA

Míg a brainstorming direkt technika a kreatív produktum létrehozására, addig az analógiák használata inkább a kreativitás általános szinten tartását célozza. Az analógiák használata azért fontos a kreatív folyamatokban, mert az új megoldások gyakran korábbi sikerekre vagy figyelmen kívül hagyott, más területeken már megfogalmazott eredményekre épülnek. A gyerekeket képessé kell tenni a szerkezeti, funkcionális, formabeli hasonlóságok megragadására!

2.4.6.3. A RENDELLENESSÉGEK MEGFIGYELÉSE

A kreativitás fejlesztéséhez fontos feladat az anomáliák, a szabályszerűtől való eltérések, rendellenességek megfigyelése. Az anomáliák a megszokott megoldásoknak ellentmondó utakat jelölnek ki. Sokszor azt sem könnyű eldönteni, hogy egyszerűen egy hibával állunk szemben, vagy nagyszerű, új megoldást sikerült találnunk. Előfordul, hogy új utakat nyit meg

a gondolkodásunkban, ha kiderül, hogy a megbízhatónak tartott szabály bizonyos esetekben nem működik.

2.4.6.4. A BEFOGADÓ KREATIVITÁS

A befogadói kreativitás során valamilyen mű élvezete közben az egyén belső élményvilágában játszódik le a kreatív folyamat. Amikor a gyerek mesét, színdarabot néz, verset hallgat, kiállításon szemlélődik, éppúgy kreatív folyamatok zajlanak benne, mint amikor maga hoz létre mesét, verset, képet vagy színházi előadást, hiszen új élményre tesz szert, a tapasztalatot önmagára vonatkoztatja, élményvilága, belső univerzuma épül.
A kisgyermek expresszív befogadói hozzáállásában saját tapasztalatai, asszociációi, érzelmei és gondolatai gátlástalanul törnek a felszínre, és kapcsolódnak a műalkotáshoz. A kreativitás megőrzésének egyik kulcsa ennek az expresszív, nyers hozzáállásnak a megtartása az információk megtanulása mellett.

2.4.7. TÉMANAPOK, TÉMAHETEK

A témanapok, témahetek alapvetően gyakorlatorientált, tapasztalatszerzésre építő, életszerű, természet közeli közegben megvalósuló nonformális oktatási foglalkozások, amelyek elősegítik a munkaerőpiacon is alkalmazható személyi kompetenciák fejlődését, és minden abban részt vevő tanuló számára sikerélményt biztosít.
A témanap szakaszai:

- Előkészítési szakasz – feladatok, tevékenységek előkészítése, összeállítása.
- A programokhoz szükséges humán és infrastrukturális feltételek felmérése.
- Felelősök választása a programok sikeres kivitelezése érdekében.
- A programok ütemtervének kidolgozása
- Forgatókönyv készítése a program megvalósításához.
- A programokhoz szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése.
- Megvalósítás (korosztályonként javasolt programok)
- Szakemberek, szakértők felkérése adott témával kapcsolatban kisebb előadások megtartására korcsoportoknak megfelelően

A tervezés, kivitelezés során *többféle segítő ábra készíthető* szabadon. Vizuálisan megjeleníthetők a következők: a téma problémaköréhez kapcsolható fogalmak együttese; az

egyes tevékenységek és ezek sorrendje, összefüggésük, a témához kapcsolódó tudás besorolása tudományos vagy művészeti ágazatokba, ágakba vagy más egységekbe. Az ábrák tipologizálhatók.

Az ábra lehet gondolattérkép, tevékenységháló, folyamatábra, diszciplínatérkép vagy háló, és vegyes, szabad forma.

Az ábrákat elkészíthetik a résztvevők közösen is elsősorban a tervezés, szervezés szakaszában az együttgondolkodás során. Az ábrák főként a vezető(k)nek szóló vizualizált lenyomatok, amelyek egyszeri átfogó pillantásra közlik a folyamat egészét. Ábra több helyre is kerülhet a tervbe.

A gondolattérkép a téma problémaköréhez kapcsolható fogalmak együttesének vizuális, ábraszerű megjelenítése. Sokszor gondolatfirkából vagy a problématérképből indul ki, amikor is egy lapra, szabad asszociációk segítségével felírjuk azokat a szavakat, gondolatokat, amelyek az adott témakörről eszünkbe jutnak. A téma megközelítése, tagolása, a projektkérdéshez kapcsolódó összefüggések feltárása ezzel, a fogalmak kusza, összefüggéstelennek tűnő hálózatának felvázolásával kezdődik.

Ezekből a rendszertelen, de szükséges elemekből születik meg a gondolatok térképe, amely már egy tudatosan megalkotott szerkezetben mutatja be a részeket és azok viszonyát. A gondolattérkép elkészítésekor a téma kerül a középpontba, és innen ágaznak el a hozzá kapcsolódó altémák. Ezekhez újabb elágazások csatlakozhatnak tetszés szerint bővítve. Végül a gondolatok egy fakoronaszerű elágazó rendszerben, vagy másképpen szólva, térképszerűen jelennek meg. A gondolattérkép szabadon használhatja a kulcsszavak kiemelése mellett, a színeket, a beragasztott képeket, a megrajzolt kis piktogramokat, ikonokat, nyilakat vagy más vizuális jeleket.

A tevékenységháló a téma problémaköréhez illeszkedő egyes tevékenységek és azok egymáshoz kapcsolódó rendszerének vizuális, ábraszerű megjelenítése, amely esetleg az alkalmazható technikát, kifejezési eszközt is jelöli. A tevékenységháló a legegyszerűbben ábrázol: az egymással (akár többszörösen, áttételesen) összefüggő tevékenységeket jelölő szavakat vonalakkal összeköti.

A folyamatábra a téma feladatköreihez kapcsolható egyes tevékenységek időrendi sorrendiségét mutatja meg. Megjelenítheti a megvalósítás ideális útvonalát, illetve a különféle feladatcsoportok szimultaneitását és ezek találkozási pontjait. Jelölhető rajta a minimális és az ideális megvalósítás is, vagy a várható akadályok színek alkalmazásával. A folyamatábra ikonokat, jeleket, nyilakat, különféle vonalakat, színeket, feliratokat szabadon használhat.

A diszciplínatérkép / diszciplínaháló a projekthez kapcsolódó tudás (ismeret, képesség) besorolása valamilyen rendszer szerint. Ez általában az alaptudományokat, vagy az elsődleges művészeti ágazatokat jelöli, vagy sajátos fogalmi körökre (például kompetenciaterületek) alapozódhat. A diszciplínatérkép / vagy diszciplínaháló a fogalmi körök viszonyrendszerét tipografikusan megmutatja, a felsorolt szavakat térkép- vagy hálószerűen különíti el.
A témanap, témahét várható pedagógiai eredményei:

- Kialakul és növekszik a tanulók motiváltsága.
- Kölcsönösen pozitív irányba változik a diák-tanár, gyerek-felnőtt viszony.
- Növekszik az önbizalom, magabiztosság, amely újabb cselekvésre ösztönöz.
- Csökkennek a magatartási problémák.
- Fejlődik a cselekvő- és szervezőképesség és az önálló ismeretszerzés képessége.
- Az azonos cél elérésének tudata biztosítja a magas fokú szocializációt.
- A csoportmunkák során erősödik az egymásra figyelés, az esetleg periférián lévő tanulók is bekapcsolódhatnak a közös tevékenységbe.

2.4.8. PROJEKTEK – PROJEKTOKTATÁS

A projekt tervezése projektsablonnal nem más, mint a projektsablon részletes kidolgozása, azaz feltöltése tartalommal.
"A különböző szakirodalmak közlései alapján áttekinthető több pedagógiai projektterv és ebből több projekttervező formula létezésére következtethetünk. Mindezek áttekintése igen hasznos, mert többféle jó megoldás létezik, hiszen a pedagógiai projekt tervezésének, szervezésének több verziója, fokozata is lehetséges. Ennek ellenére szükséges egy olyan strukturáló sablon kidolgozása, amely alapján egy projekt (bonyolultsága ellenére) szisztematikusan áttekinthető, és követhető. Kellően részletező ahhoz, hogy könnyen módosítható, illetve kényelmesen adaptálható legyen, és mindezekkel együtt nem üt el élesen a pedagógusok által megszokott iskolai tervkészítő szempontoktól (helyi tantervek, tanmenet, tanítási program, szakköri tematika stb.). Felépítése pedig, elég inspiráló ahhoz, hogy alkotó viselkedést provokáljon a pedagógusok részéről.
A komplett áttekintő projekttervre azért is van szükség, mert a kivitelezés során többször módosulhat a tevékenységsor. Újra kezdődhet a tervezés, majd ebből következően módosulhat a szervezés, és minden más. Ezért célravezető egy átlátható tervező-vezető struktúra, amelyben könnyen lehet mozogni." (Deszpot, 2007, 3)

A projektsablon felépítése:

- cím: a projekt címe, esetleg munkacíme, ahogyan a résztvevők használják.
- szerző(k): azoknak a neve, akik leírták, megfogalmazták a projekttervet. Közreműködő szerzőként fel lehet tüntetni adott esetben a gyerekeket, külső ötletadó felnőtteket is.
- a projekt jellege: itt jelölhetjük a projekt tudományos vagy művészeti besorolását, valamint típusát (Például komplex művészeti projekt, multikulturális projekt, globális projekt, interdiszciplináris művészeti projekt, multidiszciplináris természettudományos projekt stb.)
- ajánlás: a projektben résztvevők életkora, évfolyama, esetleg más fontos, különös sajátosságai, tulajdonságai (vagyis az, hogy kik azok, akiknek a leginkább ajánlott a projekt).
- a projektben résztvevők: az ajánlott minimális és maximális létszám - összesen vagy csoportonként. Itt esetleg felsorolható a projektben résztvevők neve. Itt lehet jelölni, ha a projekt egyéni projekt.
- időtartam: a projekt „vezetett", „megszervezett" összes időtartama percben (vagy szükség esetén 45 perces tanórában) megadva. Tehát az önálló, iskolán kívüli, otthoni feladatokra szánt időt nem számítjuk bele az időtartamba.
- tanulásszervezési formák:
  - tantárgyi keretben tanórákon, órarend szerint
  - tantárgyi keretben „témahéten"
  - epochálisan vagy
  - „projektsávban" vagy „projekt napokon" órarend szerint
  - szakköri keretben,
  - iskolai szervezéssel szabadidőben a tanéven belül
- időszakasz: a projekt teljes kiterjedő időtartamának jelölése dátumokkal vagy szükség szerinti időegységben megadva. Ha lényeges az évszak vagy a kezdő hónap megadása is, az itt lehetséges.
- besorolható a projekt: rövid távú (kb. 1-5 nap), középtávú (kb. 1-12 hét) vagy hosszú távú (3-9 hónap) tulajdonságai alapján is, de ez nagyon függ az adott projekt jellegétől, összes óraszámától és az alkalmak sűrűségétől, a résztvevők életkorától.

- indoklás: itt írható le a témaválasztás oka - a problémakör, amelynek megoldására a projektfeladatok irányulnak. Szó eshet arról, hogy ki és miért hozta a témát, és hogyan fogalmazódott meg a tényfeltárás során a kérdéskör.

Itt sorolandók fel az előkészítés során felmerült, a megválaszolásra kerülő konkrét kérdések: az úgy nevezett projektkérdések. Ide írható le vázlatosan, hogy a projekt során mik a megcélzott kompetenciák vagy a beépíthető nevelési-oktatási célok, feladatok.

- Projekt-ábra :

  A tervezés, kivitelezés során többféle segítő ábra készíthető szabadon. Vizuálisan megjeleníthetők a következők: a projekt problémaköréhez kapcsolható fogalmak együttese; a projekt egyes tevékenységei és ezek sorrendje, összefüggésük a projekthez kapcsolódó tudás besorolása tudományos vagy művészeti ágazatokba, ágakba vagy más egységekbe. A projekt-ábra sokszor egyéni - szubjektíven keverheti a fogalmakat a tevékenységekkel, tehát szabad műfaj. Ennek ellenére az ábrák tipologizálhatók. A projekt-ábra lehet: a) gondolattérkép, b) tevékenységháló, c) folyamatábra, d) diszciplínatérkép vagy-háló, és e) vegyes, szabad forma.
  A projekt-ábrákat elkészíthetik a résztvevők közösen is elsősorban a tervezés, szervezés szakaszában az együttgondolkodás során.

A projekt megvalósításának lépései:

A projektfeladatok leírása: ide a projektfeladat és/vagy a részfeladatok kiadásának, felvezetésének konkrét szövegét kell leírni, úgy ahogyan a résztvevőknek elmondanánk. (Például felszólítva, tegezéssel, egyes szám 2. személyben.) Ez helyettesíthető a konkrét megválaszolandó kérdések felsorolásával is.

A projekt eredményeinek bemutatási módja: itt lehet megnevezni a projekt „produktumának" („végső termékének") jellegét. Ez lehet egynemű (például egy tárgy, írásmű, képsorozat stb.) vagy komplex (például rendezvény, színi előadás, film stb.). Ide kell írni a bemutatás ajánlatos műfaja(i)t /például bábjáték, kiállítás, album, filmetűd, drámajáték, színdarab, performansz; animációs film; videofilm; ünnepi szertartás; táncjáték; művészkönyv stb./ és valószínű lehetőségeit. (Kinek, mikor, hol mutatnák be?) Mivel a produktumkép a projekt közben módosulhat ezért érdemes több lehetőséget számba venni, felsorolni.

A projekt főbb részei és munkaformái: ez a rész tulajdonképpen a projekt részletes menetrendje, foglalkozási terve, amely a programkészítő(k) módszertani elveiből, tanítási szokásaiból következően változatos részletezettséggel dolgozható ki.

Ajánlatos a résztémák, altémák megnevezése és fontos a tartalmuk rövid leírása. Ezek mellé rendelődik: a munkaforma és a tevékenység, valamint az ehhez szükséges idő. Ez jól áttekinthető módon megmutatja, hogy a különféle szakaszokban mi és hogyan történik.

A tervnek ebben a pontjában is használható projekt-ábra: például folyamatábra, illetve tevékenységháló.

A munkaformák, tevékenységek alatt ebben az összefüggésben a következőket kell érteni, például előadás, beszélgetés, vita, gyűjtőmunka, tervezés, értékelés, játék, alkotás, stb., amely párosítható (jelzőként) a következő kategóriákkal: együttes vagy frontális; csoport (állandó összetételű vagy változó, feladatra szerveződött, véletlenszerűen alakított stb.); páros; egyéni (individuális) munkaformák. Itt kell kiemelni, ha differenciálás, kooperáció történik (például gyerek-tanár, gyerek - gyerek, tanár - tanár, tanár - szülő, szülő-gyerek, szülő-szülő és ezek csoportjai között).

A projekthez kapcsolódó tevékenységek és technikák: ebben a pontban kerülhet sor praktikus módon a tevékenységekhez kapcsolódó technikák felsorolására, és az ahhoz szükséges anyagok és eszközök konkrét és részletes megadására. (Javasolt például tíz főre vetíteni a mennyiségeket, de a résztvevők létszámától függően más egység is lehetséges.) A listázás lényegesen megkönnyíti a beszerzést, a szervezést - az egész projekt kivitelezését és költségvetésének elkészítését.

A tervnek ebben a pontjában is használható projekt-ábra: például folyamatábra, illetve tevékenységháló.

A projektrészek besorolása, kapcsolódásaik: ebben a pontban kerül sor a résztémák, altémák tartalmának vonatkoztatására, hogy milyen diszciplínába sorolva értelmezzük azokat, és ezek viszonyát mutatjuk be. A rendszerbesorolás tartalmazhatja a kapcsolatos tudásanyag vázlatos ismertetését is, így segítve a kutatást, az ellenőrzést, értékelést. A problémakör, a témafeldolgozás tartalma itt strukturálódik.

Tulajdonképpen a gondolattérképhez közelítünk belső lényegi úton, mert az ott látható fogalmak jelentését konkretizáljuk azzal, hogy valamelyik tudományágba vagy művészeti ágazatba soroljuk. A legegyszerűbb esetben a hagyományos iskolai tantárgyakba történik a besorolás, egyeztetve annak követelményeivel. (Ez arra is jó lehet, hogy bemutassuk a kétkedőknek - az előírt tanagyagot „ki lehet váltani" élvezetes, életszerű tanítási programokkal is.) Ez a pont tulajdonképpen a diszciplínaháló ábrája.

Egyéb fontos kiegészítés: szükség szerint itt lehet jelölni a helyszínt, a térigényt, bármely előzetes feltételt. (Például kiegészítő előadást, projekten kívüli megelőző programot; a dokumentálás anyagi feltételeit külső személy által stb.)

Értékelés: ebben a pontban kerül ismertetésre az, hogy mik a projekt egészének és részeinek értékelési módszerei, szempontja és formái. Konkrétan felsorolható az, hogy ki és mikor, minek alapján és mit értékel?

Az értékelés „ellenőrzés" alapján történik, ami ebben az esetben nem más, mint a tanulási folyamat ellenőrzése oly módon, hogy megfigyeljük, nyomon követjük (jegyzetelés, memorizálás, esetleg film vagy fotó, és a személyes érintettség segítségével) a gyerekek egyéni vagy csoportban végzett munkáját. A tanulási eredményeket általában produktív helyzetben – szinte a gyermek számára észrevétlenül – vizsgáljuk a projekt folyamán úgy, hogy az ismereteket, készségeket egy újabb (esetleg nehezebb) feladat megoldásakor, vagy önálló alkotás létrehozásakor „spontán" aktivizáljuk. (Természetesen az ellenőrzés hagyományos reproduktív módszerei is alkalmazhatók a kellő helyen, ha azt tartjuk célravezetőbbnek.)

Értékelésen az ellenőrzéskor megállapított következtetést értjük. Ekkor a tényeket összevetjük a tervezett célokkal, illetve bizonyos szempontból elemezzük azokat. Ugyanazokból az adatokból többféle értékelés következhet attól függően, hogy az adott személyhez viszonyított egyéni értékelést, vagy a csoporthoz, adott környezethez viszonyított normafüggő; illetve a különféle külső követelményekhez viszonyított kritériumfüggő értékelést alkalmazzuk-e. Ezekkel összefüggésben itt írható le, hogy az értékelés formái közül a szöveges, vagy más módon számszerűsített, vagy bármi mással fejezzük ki a „teljesítmény" alakulását. A projekt értékelésében a legjellemzőbb a segítő célú, fejlesztő, folyamatosan formáló, formatív értékelés, amelyből magától értetődően következik a szövegszerűség.

A projekt egészének értékeléséhez a levezető(k)nek segít, ha portfoliót, vagy dokumentációt gyűjt(enek) össze saját maguk számára is. Ez elsősorban a (munka) naplót foglalja magában, de mindenféle olyan írást, képeket is, amelyek emlékeztetnek a folyamatra, annak fontosabb mérföldköveire. Ebből nem csupán a végeredmény, de a folyamat is felidézhető, elemezhető, értékelhető.

A tanári portfolió alapja a reális értékelésnek. Ugyanígy portfolió (folyamatmappa) összeállítását kérhetjük a gyerekektől. A tanulói portfolió képet adhat a gyermek tudáskonstruálásáról. Ebben a dokumentumtárban nemcsak a tanulók kész művei találhatók, de feltétlenül benne vannak időrendi sorrendben az ötletek, vázlatok, a próbálkozások, a később

hibásnak vélt, túlhaladott megoldások is, mert ekkor látjuk igazán, hogy ki hogyan és mennyit dolgozott, milyen változáson ment át a különféle kompetenciák tekintetében (ismeretszerzés, döntőképesség, problémamegoldó képesség, önértékelés, önszabályozás) stb. A portfolió a tanuló számára is igen fontos objektiváció. Segíti önismeretét, tanulási stílusának felismerését, kézzelfoghatóvá teszi eredményeit. Az értékelés időbeli ütemezését a munkaformáknál is leírhatjuk, vagy a folyamatábrán jelölhetjük be.

A projektfoglalkozásokat levezető(k) neve(i), szakterülete(i), munkamegosztása: ide kell leírni azt név szerint, hogy ki milyen szakterület vagy részegység vezetéséért a felelős, és mik az illető szakmai kompetenciái.

A projekt során felhasznált forrásanyag, taneszközök a résztvevők számára: itt kell felsorolni egy konkrét, részletes listán azokat a beszerzett vagy kidolgozott „taneszközöket", információs anyagokat, amelyeknek a résztvevők rendelkezésére kell állniuk ahhoz, hogy a projektkérdésre válaszoljanak, vagyis hogy megszülessen a megoldás. Bizonyos kulcsfontosságú kérdéssorok, munkakártyák, dokumentumok stb. közvetlen mellékletként csatolhatók a tervhez.

A projekt során felhasznált szakirodalom, forrásanyag, eszközök a levezetők számára: itt kell felsorolni egy konkrét, részletes listán a bibliográfiát, filmográfiát, linkgyűjteményt, illetve azokat használatos információs anyagokat, kapcsolatokat, infokommunikációs eszközöket, amelyekkel a levezetőknek rendelkeznie kell ahhoz, hogy a projektet eredményesen kalauzolják végig. Bizonyos kulcsfontosságú kérdéssorok, munkakártyák, alapdokumentumok stb. közvetlen mellékletként csatolhatók a tervhez." (Deszpot, 2007, 2-8)

2.5 FELHASZNÁLT IRODALOM

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Házirendje

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Munkaterve a 2017-2018. tanévre

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Pedagógiai Programja

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Szervezeti és Működési Szabályzata

Csapó Benő (szerk.): Az iskolai tudás. Budapest, 1998, Osiris Kiadó.

Csapó Benő: A formális és nem-formális tanulás során szerzett tudás integrálása. Iskolakultúra. 2006. 2. sz.

Dr. Obermayer-Kovács Nóra Magyar Dániel: Korszerű probléma-megoldási módszerek

Dr. Tóth Ákos: Táborozási ismeretek

Hegedűs Gábor (szerk.): Projektpedagógia. KF, TFK, Kecskemét, 69–135. [

Hegedűs Gábor és Szécsi Gábor (2002): A projektmódszer elmélete és gyakorlata.
http://folyoiratok.ofi.hu/konyv-es-neveles/fejlesztesi-lehetosegek-nem-formalis-tanulasi-kornyezetben
Kaszás, György: Gondolkodjunk, mert vagyunk! 12 kreatív problémamegoldó módszer, HVG Kiadó, 2011.
Molnár Gyöngyvér (2001a): A tudás alkalmazása új helyzetben. Iskolakultúra, 10. 15–25.
Molnár Gyöngyvér (2001b): Az életszerű feladat-helyzetekben történő problémamegoldás vizsgálata. Magyar Pedagógia, 3. sz. 347-373.
Molnár Gyöngyvér (2004a): Problémamegoldás és probléma alapú tanítás. Iskolakultúra, 2. 12–19.
Molnár Gyöngyvér (2004b): Az iskolai és az alkalmazható tudás kettőssége. Iskolakultúra, 8. 21–31
Nagy Lászlóné (2007b): Környezeti nevelés a tanulás iskolán kívüli színterein
Somfai Zsuzsa: A problémamegoldó kompetencia fejlesztése
Váczy Zsuzsa: Fejlesztési lehetőségek nem formális tanulási környezetben
Varga Tamás: Tanítási stílusok. Előadás vázlata, kézirat. In Varga Tamás szellemi hagyatéka (szerk.: Pálfalvy Józsefné).

VII. FEJEZET - FÜGGELÉK

1. számú függelék

1. SZ. FÜGGELÉK: TANTERVEK

A helyi tanterv részét képező helyi tantárgyi programok külön dokumentumban találhatóak.

2. számú függelék

2. SZ. FÜGGELÉK: LÁZÁR ERVIN PROGRAM

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítés az állam kiemelt felelőssége. Ennek jegyében a Kormány 2019-ben életre hívta a Lázár Ervin Programot.

A Lázár Ervin Program alapvető célja, hogy az előadó-művészeti előadások által kínált gazdag élmények és inspirációk elérhetővé váljanak minden 6-14 éves korosztályú - 1-8. évfolyamos - diák számára, szociális helyzettől és területi elhelyezkedéstől függetlenül. A cél az, hogy a művészeti élmény ne legyen kiváltság, hanem egyenlő feltételek mellett minden általános iskolás korú tanuló számára hozzáférhető legyen.

Ezen a nemes küldetésen keresztül a program igyekszik felvenni a harcot a társadalmi egyenlőtlenségekkel, amelyek sok gyermeket megfosztanak az előadó-művészeti kulturális élményektől. Nem számít, hogy egy diák milyen családi vagy gazdasági háttérrel rendelkezik, vagy hogy milyen körülmények között él. A program célja az, hogy minden gyermek ugyanolyan lehetőségeket kapjon az előadó-művészeti produkciók megismerésére és az élmény átélésére.

Ezzel a kezdeményezéssel a program azt hirdeti, hogy a művészetnek és a kultúrának mindenki számára elérhetővé kell válnia, és amely elősegíti, hogy a diákok a tanórákon kívül játszva, szórakozva is kulturális élményeket és ismereteket szerezhessenek. A Lázár Ervin Program által teremtett lehetőségek segíthetnek a diákokban felébreszteni a művészet iránti szeretetet és

érdeklődést, valamint ösztönözhetik őket a kreativitás kibontakozására és az önkifejezés fejlesztésére. Ezáltal nem csak egy művészeti kezdeményezés, hanem egy olyan eszköz is, amely hozzájárulhat a társadalmi és kulturális sokszínűség előmozdításához, de egyben a nemzeti identitás erősítéséhez a szülőföldhöz és a helyi közösségekhez való szorosabb ragaszkodáshoz, a jövő generációinak szellemi és érzelmi fejlődéséhez.
A Lázár Ervin Programra a jelentkezés és az adminisztráció a KRÉTA felületen történik.

3. SZ. FÜGGELÉK: A LÉGY EGÉSZSÉGES! LÉGY TUDATOS! LÉGY EGÉSZSÉGTUDATOS! PROGRAM

A Gyulai Tankerületi Központ s a Gál Ferenc Egyetem együttműködésének középpontjában az egészségfejlesztés és egészségnevelés áll, a 2022/2023. tanévben életre hívott, az egészségtudatos magatartás fejlesztését középpontba állító Légy egészséges! Légy tudatos! Légy egészségtudatos! program megvalósításával.

A program célkitűzése a Gyulai Tankerületi Központ fenntartásában működő köznevelési intézmények tanulóinak testi-lelki-értelmi egészségének támogatása, egészségtudatos magatartásának fejlesztése. A program az egészséggel, egészségmegőrzéssel kapcsolatos jógyakorlatok bemutatására, megosztására invitálja az iskolákat, amelyek által a tanulók képesek az egészség személyes, intézményi és közösségi értékként történő értelmezésére. Az élményalapú tanulást középpontba helyező projekt hozzájárul a nevelési-oktatási intézmények közötti horizontális tudásmegosztáshoz is. A példaértékű jógyakorlatok továbbfejlesztése az egyetem mentori támogatásával történik, a diákok jógyakorlatukat népszerűsítik a köznevelési intézmények körében, s egyúttal kortárs segítő-multiplikátorként erősítik az iskolákban az egészségtudatos magatartást. A program keretében minden esztendőben a tankerületi szintű verseny, s annak döntője, az Élménynap állítja fókuszba az adott tanévben kiemelt egészségtémakört, az Egészségtudatos Mentoriskolák vezetésével az intézményi közösségek az általános és középiskolások köréből választott Egészségőrzők segítségével teljesítik a versenyfeladatokat, építve Egészségtudatos Iskola portfóliójukat.
A program fővédnökei: Hajnal Gabriella elnök, Klebelsberg Központ és Prof. Dr. Szökő Éva elnök, „21 Nő az Egészségügyért" Alapítvány.

A Légy egészséges! Légy tudatos! Légy egészségtudatos! program részeként (első alkalommal a 2024/2025. tanév) működik a Gyulai Tankerületi Központ Légy egészséges! Légy tudatos!

Légy egészségtudatos! iskolai napközis tábor keretében megvalósítandó tematikus tanulási alkalmak programja a köznevelési intézmények körében, a nyári szünet meghatározott időszakában, időszakaiban.

A Légy egészséges! Légy tudatos! Légy egészségtudatos! program keretében a 2025-ös esztendőben komplex mozgásszervi szűrőprogram indult a Gyulai Tankerületi Központ fenntartásában működő köznevelési intézmények tanulói körében.

A Gyulai Tankerületi Központ Egészségtudatos Program Tanácsa és a 2025/2026. tanévben megalakult Egészségtudatos Munkacsoportja irányításával és koordinálásával készül a Gyulai Tankerületi Központ fenntartásában működő köznevelési intézmények Egészségtudatos iskola portfóliója.

4. SZ. FÜGGELÉK: DARTS MATEK PROGRAM A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁBAN

A Darts Matek program célja az interaktív alapú oktatás, egy játékos, szabad tanulási környezetben egy népszerű és izgalmas sport által. Széles körben, hatékonyan alkalmazható különböző tudásszinttel rendelkező gyerekeknél. Sokrétű beállításainak köszönhetően könnyedén személyre szabható, így biztosítja mindenkinek az egyéni fejlődési utat, élmény alapú oktatást.

A program célja továbbá a diákok motivációjának növelése, a matematikai készségeinek fejlesztése.
A program által a tanulók hatékonyabban oldják meg az összetettebb matematikai feladatokat, különösen a fejben számolás, kombinatorika és geometria témakörökben. Emellett kiválóan fejleszti a gyermekek szövegértési, problémamegoldási és koncentrációs képességeit. Továbbá hatékonyan fejleszti a koncentrációt, memóriát, szem-kéz koordinációt, kombinációs logikát, valamint a kombinatorikai alapokat is.

A Darts Matek segítségével a tanórák és a tanórán kívüli foglalkozások is sokszínűen és izgalmasan építhetőek fel, innovatív módszertana segítségével.

5.SZ. FÜGGELÉK: A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA BAY ZOLTÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA TAGINTÉZMÉNYE ILMT ALAPÚ TANULÓI LEMORZSOLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT INTÉZMÉNYEK TÁMOGATÁSA CÍMŰ EFOP-3.1.5-16-2016-00001 PÁLYÁZAT

OM azonosító	**202987**	**Feladatellátási hely sorszáma**	**002, 003**
Feladatellátási hely neve	**Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézménye és Telephelye**		
Feladatellátási hely címe	**5700 Gyula, Illyés Gyula utca u. 1-3., 2.**		
FEH azonosító	**1202987002, 1202987003**		
ILMT szolgáltatási csomag megnevezése	**Belépő Szervezetfejlesztés Egyedi ILMT szolgáltatási csomag**		

	Intézményfejlesztési terület	**Beépítendő indikátor**	**Beépítendő konkrét tevékenységek**	**Érintett intézményi alapdokumentum és annak módosításra javasolt része (fejezet)**
1.	**SZERVEZETFEJLESZTÉS TERÜLET**	1. Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség	1. Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületen, illetve feladatellátási helyen belül	Pedagógiai Program

		kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére	a partneri, szakmai együttműködések, valamint az ezeket támogató gyakorlatok feltárására és rögzítésére. - Belső hospitálás rendszerének továbbgondolása, fejlesztése. - Hospitálások előkészítése, módszerének megbeszélése, felkészülés, nevelőtestület bevonása. - A hospitálások megszervezése, előkészítése, résztvevők bevonása, időpontok egyeztetése. 2. Külön anyagi ráfordítást nem igénylő közösségfejlesztést és közvetve a lemorzsolódás megelőzését is szolgáló tevékenységeket tervezünk, a módszereket leírjuk és a mindennapi gyakorlatba ültetjük. Például mikrocsoportokat működtetünk, akiknek dedikált feladata a közösségfejlesztés, mind humán, mind szakmai oldalról. - Belső hospitálási rendszer működtetése. - Havonta 1 fő pedagógus tart 1 tanórát, bemutató jelleggel a tantestület tagjainak.	2.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai Pedagógiai Program 2.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok. 2.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai. Éves munkaterv: 2. Az előre tervezhető nevelőtestületi értekezletek időpontja. Szervezeti és Működési Szabályzat: 2. A szakmai munkaközösségek együttműködése, kapcsolattartásának rendje, részvétele a pedagógusok munkájának segítésében

			- Félévente 1 fő pedagógus tart 1 KAP-os bemutató órát a munkaközösség tagjainak. Beszámolók elkészítése a látottakról. Leírásra kerül a hospitálás protokollja.	
		2. A befogadó és támogató munkakörnyezet kialakításához, fejlesztéséhez szükséges szervezet- és közösségfejlesztési beavatkozásokat valósítunk meg	1.Feladatellátási helyünk rendszeresen (pl. félévente) tart nevelőtestületi közösségfejlesztő napokat, melyeket az előre kidolgozott tervek szerint valósítunk meg, a megvalósítás sikerét értékeljük és dokumentáljuk. - A munkatársak közötti együttműködés, kommunikáció fejlesztése, a közösségfejlesztő programok tervezése, lebonyolítása és értékelése. 2. A nevelőtestületi közösségfejlesztő napokat az ILMT alapú komplex intézményfejlesztésünk fő célkitűzéseihez igazodóan valósítjuk meg (pl. a nevelőtestületi napok keretében áttekintjük és egyeztetjük fejlesztési elképzeléseinket). - félévzáró, csapatépítő programok	Pedagógiai Program: 2.2 Az iskolában folyó nevelőoktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai. 2.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok Éves munkaterv: 2. Az előre tervezhető nevelőtestületi értekezletek időpontja. Szervezeti és Működési Szabályzat: 2. A szakmai munkaközösségek

			Félévzáró, csapatépítő programok forgatókönyve 3. Nevelőtestületi együttműködést fejlesztő gyakorlatokat alkalmazunk, hálózati tanulási formákat vezetünk be a mindennapi gyakorlatba (például hospitálás, esetmegbeszélések - programok értékelése - tapasztalataink összegzése	együttműködése, kapcsolattartásának rendje, részvétele a pedagógusok munkájának segítésében.
2.	**1. ESÉLYEGYENLŐSÉG / MÉLTÁNYOS OKTATÁSSZERVEZÉS TERÜLET**	1. **Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést,** kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozás, a szakkörök és a diákkörök, a szervezett kulturális / szabadidős és szülői programok, könyvtár/ informatikai eszközök használata esetében.	1. A tanév elején tájékoztatjuk a szülőket, diákokat az iskolai könyvtárból kölcsönözhető, illetve ott megtekinthető könyvek, egyéb ismeretterjesztő lapok, kiadványok – az iskolában biztosított internet-hozzáférés, –, az iskola által szervezett kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb. látogatása) lehetőségeiről és feltételeiről.	Pedagógiai program: - 2.8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 2. 13. A szülő, a tanuló, az iskola és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei
		2. **Minden dolgozónk, pedagógusunk elkötelezett az**	1. A hátrányos helyzetű és a nem hátrányos helyzetű tanulókkal egyenrangúan törődünk	Pedagógiai program: - 2. Az intézményben folyó nevelő-

		egyéni fejlesztésen alapuló, a gyerekek egyéni képességeit figyelembe vevő **inkluzív nevelés, oktatás iránt**		oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai. - 2. 7. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai - 2. 8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység
3.	**PARTNERKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE TERÜLET**	1.Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében 2.Kiemelt figyelmet fordítunk az ágazati és ágazatközi partnerekkel való együttműködés kialakítására, fejlesztésére a korai	1.Feladatellátási helyünk rendszeresen szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat 1.Kiemelt figyelmet fordítunk FEH-ünk partnerkapcsolati hálójának fejlesztésére	**<u>Pedagógiai program:</u>** 2.5.2. Tanórán kívüli egyéb foglalkozások, tevékenységek közösségfejlesztési színterei/ Alkalmanként szervezett foglalkozások/ Intézményben megtartott ünnepeink, megemlékezéseink, rendezvényeink: -Adventi időszak ünnepköre – Mikulás – karácsony **(Családi nap)** **Pedagógiai program/ Helyi tanterv/** 6.2. Egyéb foglalkozások szervezése/ b,Szabadidős foglalkozások: -kirándulások, táborok, színház-, múzeumlátogatás, könyvtári órák, **<u>SZMSZ:</u>** **XI V. Az intézmény külső kapcsolatának rendszere, formája, módja, beleértve a pedagógiai**

		iskolaelhagyás megelőzése érdekében.		**szakszolgálatokkal, a pedagógiai szakmai szolgálatokkal, a gyermekjóléti szolgálattal, valamint az iskola-egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartást** Szakmai, intézményi kapcsolatok: (kiegészítés)

6. SZ. FÜGGELÉK: A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA BOLDOG ISKOLA PROGRAMJA

A Boldog Óvoda és Iskola programjának fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és a tanulásban egy optimista hozzáállást kialakítani a diákok körében. Az ELTE PPK által tudományosan is igazolt programot iskolánk a 2020/2021-es tanévtől vezeti be.

A pályázaton elnyerhető Boldog Iskola címmel intézményünk vállalja, hogy a:

- 2020/2021-es tanévtől minden hónapban legalább egy csoportnak tart boldogságórát a központilag kidolgozott oktatási csomag használatával, a kiadott tematika mentén.
- Tanévente összefoglaló beszámolót készít, mely tartalmazza az elvégzett havi feladatokat és azok fotódokumentációit.
- Az intézmény pedagógusai közül legalább egy fő elvégzi a Boldogságóra akkreditált pedagógusképzést, melyről tanúsítványt kap. A képzésen a pedagógusok szakmai segítséget kapnak a Boldogságóra program hatékony alkalmazásához, elsajátítják a pozitív pedagógiai szemlélet alapelveit, illetve saját élmény tapasztalatot szereznek a boldogságórás módszertanból, miközben szakmai tudatosságuk is erősödik.
- A boldogságóra programot a bevont pedagógusok megismertetik a tantestülettel értekezlet keretein belül, ehhez az alapítvány bemutató prezentációt használja.
- Egy-egy szülői értekezlet megtartása minden olyan csoportban, ahol elindulnak a boldogságórák. Az értekezlet megtartásához a Jobb Veled a Világ Alapítvány bemutató prezentációt biztosít.

Pedagógusaink gyermekközpontú szemlélete, a Pedagógiai Programunkban meghatározott céljaink összhangban állnak a Boldog Iskola program törekvéseivel.

A 2025/2026-os tanév már a második tanév volt, hogy Örökös Boldog Iskolaként működtünk, megvalósítva a minimum három osztályközösségben működő programot. Tantestületünkből eddig nyolc kolléga végezte el a módszertani képzést, egy fő pedig a Boldogságóra program mentora. További terveink között szerepel az Örökös Boldog Iskola cím megtartása a következő tanévben is.

7. SZ. FÜGGELÉK: A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA SZÉKHELYINTÉZMÉNYÉNEK ÉS TAGINTÉZMÉNYÉNEK TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMJA

1. INTÉZMÉNYI TEHETSÉGGONDOZÁS

A köznevelési rendszer működését szabályozó 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről jelentős figyelmet fordít a tehetséggondozással kapcsolatos célok, feladatok és elvárások leírására. Meghatározza a gyermekek jogait, (46. § (3)), valamint a pedagógusok tehetséggondozással kapcsolatos feladatait is. Leírja, hogy az intézményben a nevelő és oktató munka pedagógiai program szerint folyik. (26. §). Az intézmény pedagógiai programja meghatározza annak nevelési programját, és ennek keretén belül a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységet is. Intézményünk pedagógusai elkötelezettek a szakmai minőség mellett, a tehetséggondozó tevékenységük nagy múltra tekint vissza, az intézmény 2013 óta regisztrált tehetségpont.

2. TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMUNK CÉLJAI, ÉRTÉKEI, ALAPELVEI

Célunk, hogy lehetőség szerint minden intézményünkbe járó tehetséges tanuló - az adott feltételek figyelembe vételével - igényeinek, képességeinek legjobban megfelelő fejlesztésben részesüljön. Az intézmény célja a tehetségazonosító és fejlesztő programok megvalósítása, az egyénre szabott személyiségfejlesztés. Tehetséggondozó tevékenységeink által biztosítjuk a tehetséges tanulók számára:

- az általános- és a gardneri képességterületek fejlesztését
- a tehetséges tanulók motivációjának és személyes érzelmi jólétének gondozását,
- az intézményi profilnak megfelelő tehetséggondozó programok megvalósítását.
  Ennek érdekében folyamatosan biztosítjuk a következő tevékenységeket:
  tehetségszűrés, -azonosítás, beválogatás az életkori jellemzők figyelembe vételével, tehetséggondozó programok megvalósítása; kontroll/nyomon követés; tehetség-tanácsadás, szakmai konzultáció biztosítása a szülők, a pedagógusok számára; jó gyakorlatok gyűjtése, intézményi jó gyakorlatok kidolgozása, hálózati együttműködés más tehetséggondozást végző szervezetekkel, közoktatási intézményekkel.

Konkrét rövid távú céljaink:

- Hagyományokra épülő tehetséggondozó programok kidolgozása
- Egységes tehetségazonosítás
- Partneri kapcsolatok kiépítése, gondozása
- Szülők bevonása fejlesztő programok megvalósításába, támogatására
- Tapasztalatok, jó gyakorlatok megismerése, kidolgozása, megosztása

Alapelveink

A tehetséges tanuló az a tanuló, aki kiváló adottságai alapján magas szintű teljesítményre képes az élet valamely tevékenységi területén.

A tehetség négy fő összetevője:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség, motiváció.

Célcsoport:

Elsődleges célcsoport: Az intézmény tehetséges tanulói (alsó tagozat: általános tehetséggondozás, felső tagozat: nyelvi/természettudományos tehetséggondozó tevékenység, szakkörök, sportkörök résztvevői, versenyző tanulók, a tanulmányi és sport területek mellett a művészetek terén is tevékenykedő tanulók)

Másodlagos célcsoport:

- a térségben működő, a tehetséggondozás területén velünk együttműködő szervezetek, iskolák tanulói, pedagógusai– számukra szervezett eseményeken (pl. verseny, közös program);
- A tehetséggondozó programokba beválogatott tanulók szülei;
- Az együttműködésben résztvevő szervezetek tehetséggondozó szakemberei, dolgozói

3. FELADATAINK A TEHETSÉGGONDOZÁSBAN

Alapfeladatok: Az intézmény feladatai kiterjednek a tehetséggondozó tevékenység teljes folyamatára az alábbiak szerint:

- tehetségszűrés, -azonosítás, beválogatás, amelynek során figyelembe kell venni a tehetség életkori megjelenését;
- tehetséggondozó programok megvalósítása;
- kontroll vagy nyomon követés, szakmai konzultáció a szülők, a pedagógusok, a tehetségekkel foglalkozó szakemberek bevonásával;
- jó gyakorlatok megismerése, kidolgozása;
- hálózati együttműködés.

Kiegészítő feladatok: rendezvények/versenyek szervezése, lebonyolítása, amelyen a tehetségek lehetőséget kapnak a bemutatkozásra

4. ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

Eszközök:

Intézményünk infrastrukturális adottságai biztosítják, hogy tanulóink nyugodt légkörben, a kor elvárásainak megfelelő környezetben tanuljanak. A tantermek berendezései lehetőséget biztosítanak a kooperatív tanulási technika alkalmazásához és a tanulók egyéni foglakoztatásához. A korábbi pályázatoknak köszönhetően valamennyi tantermünkben található digitális tábla vagy digitális panel, rendelkezünk 66 db tanulói laptoppal, 40 tablettel és 2020/2021-ben berendeztünk egy idegennyelvi termet, ahol modern audio eszközökkel és komplex digitális tananyagcsomagokkal támogatott nyelvoktatás zajlik. A modern taneszközök nemcsak a tanítási órákat teszik színesebbé, de kiválóan alkalmazhatók a tanórai differenciálás, a tehetséges tanulók fejlesztése, és a lemaradó diákok felzárkóztatása során.

Humánerőforrás

Humánerőforrás tekintetében az alábbi területeken képzett szakemberekkel rendelkezünk:

- A tehetséggondozás elmélete és gyakorlata az általános és középiskolai pedagógiai munkában

- Tehetségbarát tanítási módszerek
- Felkészítés tehetségsegítő tutori feladatok elvégzésére
- Tehetségfejlesztő sakk, mint oktatási eszköz:
- Tehetséggondozás szakvizsga:

Módszerek:

1. A gazdagítás
2. Mélyítés
3. Differenciálás, egyéni képességek figyelembe vételével történő fejlesztés

A tehetséggondozás színterei:

- tanórai foglalkozások
- tanórán kívüli foglalkozások: fejlesztő/differenciáló foglalkozások, napközi, szakkörök, sportkörök
- rendezvények, versenyek
- kirándulások/táborok

5. DOKUMENTÁCIÓ

A tehetséggondozó foglalkozások dokumentumai:

- Tervezési dokumentumok: (tematika, tanmenet, egyéni fejlesztési terv)
- Munkanapló/haladási napló
- Tanulói produktumok

6. A NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA

A tehetséggondozó programok indítását, a beválogatás feltételeit az intézmény nyilvánosságra hozza, ezáltal is biztosítva a programokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés, és a beválogatás folyamatának ellenőrizhetőségét is. A tehetséggondozó programokban való részvétel

lehetősége, a kiemelkedő képességeknek megfelelő oktatás-nevelés minden iskolánkba járó, tehetséges tanulót megilleti.

7. KONTROLL, NYOMON KÖVETÉS

A tehetséggondozásba került gyermek/tanuló fejlődésének figyelemmel kísérését jelenti a nyomon követés. Ennek egyik eszközét a tehetséges tanuló dokumentumai/eredményei jelentik, (versenyeredmények, egyéni fejlesztési tervek, évenkénti értékelések, további fejlesztés iránya, kimeneti mérések eredményei.) A szülők számára egyénre szabott tanácsadást, konzultációs lehetőséget biztosítunk fogadóóra formájában. Az intézmény támogatja a tehetséggondozás témájú továbbképzéseken való részvételt, más tehetséggondozó műhelyek által szervezett tapasztalatcseréken való részvételt.

8. HÁLÓZATI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az intézmény támogatja a tehetséggondozás témájú továbbképzéseken való részvételt, más tehetséggondozó műhelyek által szervezett tapasztalatcseréken való részvételt.

Intézményen belül meghatározó a tehetséggel foglalkozó szakemberek közötti együttműködés, valamint az tehetség-szülő-szakember-intézmény közti együttműködés. Az intézményen kívüli együttműködés formái kiterjednek a más a térségben működő köznevelési intézményekre, szervezetekre (Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, POK, tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok, civil szervezetek.)

9. A BAY ZOLTÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA TAGINTÉZMÉNY TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ARCULATÁNAK PROGRAMJA

Természettudományos arculatunk céljai:

- kisgyermekkorban felkelteni ill. megtartani az érdeklődést a természeti jelenségek vizsgálata iránt,
- a tanuló a tudományos megismerés módszereinek alkalmazásával keresse kérdéseire a választ,

- gyűjtsön élményeket az anyagi világról, és tapasztalásaira magyarázatot találjon,
- ösztönözzön az élethosszig tartó tanulásra,
- a szorobánnal végzett gondolkodtató feladatok megoldásával a divergens gondolkodás fejlesztése,
- gondolkodtató feladatok alkotásával a kreativitás fejlesztése,
- a logikus gondolkodás, koncentrációs készség, memória fejlesztése.

Feladatok, módszerek:

- gyakorlatias ismeretszerzés,
- megfigyelés,
- kísérletezés,
- a kíváncsiság, mint attitűd megalapozása,
- a gyakorlatias tudásalkalmazás megismerése,
- ember és természet közötti kölcsönhatás megértése, felelősségvállalás.

Célcsoport:

2021/2022-es tanévtől kezdődően az 1. évfolyamtól felmenő rendszerben.

A természettudományos arculat színterei:

- a matematika tantárgy meglévő órakeretében (induktív gondolkodást fejlesztő program),
- szorobán oktatása a matematika órákba ágyazottan és tehetséggondozó foglalkozás keretében,
- természettudományos alapok megszerzése differenciált órakeretben.

8. SZ. FÜGGELÉK: KOSÁRPALÁNTA PROGRAM A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskolában a 2022/2023. tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerül a Magyar Országos Kosárlabda Szövetség által támogatott „Kosárpalánta" program. Az 1-2. osztályosok heti egy testnevelés órán vesznek részt a programban.

A kosárpalánta kerettanterv célja

A tanterv célja, hogy átfogó, egységes sportszakmai koncepciót kínáljon az 1-2. évfolyamos tanulók számára. A kerettanterv alapja a korosztálynak megfelelő széleskörű képességfejlesztés, mely megalapozza akár a későbbi versenyszerű sportolást, de hasznos hátteret ad a mindennapi élethez is. Cél, hogy megteremtse a lehetőséget arra, hogy a későbbiekben, a programban résztvevő gyerekek képesek legyenek a fizikai képességeik maximális kiaknázására, és ezt ne korlátozza semmilyen a múltból eredő hiányosság. A több éves tapasztalat mutatja, hogy a mozgásminőség megfelelő fejlesztését a széleskörű képességfejlesztéssel ötvözve sokkal stabilabb, felhasználhatóbb alapot kapnak az esetleges későbbi sportágspecifikus célok eléréséhez. Ennek érdekében a kosárpalánta kerettanterv ötvözi az atlétika, a gimnasztika és a küzdősportok hasznos alapmozgás anyagát a kosárlabda megalapozó gyakorlat anyagával együtt.

Kapcsolódás a testnevelés kerettantervhez

A kosárpalánta kerettanterv célkitűzései, szemlélete és szellemisége számos ponton kapcsolódik a testnevelés kerettantervben meghatározott irányelvekhez. A tantervben deklarált célok elérése döntően a kerettanterv szakmai anyagának felhasználásával, arra ráépítve valósul meg.

A kosárpalánta kerettanterv a kosárlabda mellett három bázis sportágra épít kifejezetten azért, mert ezen sportágak megalapozó mozgás- és gyakorlatanyaga megfelelő alapot képez arra, hogy a kerettanterv legfontosabb célkitűzései (mozgáskultúra megalapozása, széleskörű képességfejlesztés) megvalósuljanak. A kosárpalánta kerettanterv szellemisége mellett mozgás és gyakorlatanyaga is rengeteg ponton kapcsolódik a testnevelés kerettantervhez, nem elsősorban teljesen új és eltérő szakmai tartalma határozza meg. A két óra időkeret adta lehetőséget kihasználva a testnevelés kerettantervben meglévő szakmai tartalmat felhasználja,

a benne foglalt alapvető mozgáshoz kapcsolódó ismereteket megerősíti és kiegészíti. A képzési arányokat korban felfelé haladva folyamatosan eltolja, döntően a labdás ügyességfejlesztés irányába.

Mindezek mellett viszont világosan meghatározza a kerettantervhez kapcsolódó szakmai, módszertani javaslatokat, óravezetési tanácsokat, mert ezek használata elengedhetetlen a kosárpalánta kerettanterv megvalósításához. A szakmai tartalom úgy került összeállításra, hogy az órák akár kisméretű tornateremben, normál általános iskolai felszereltség mellett is megtarthatóak legyenek.

A kerettanterv részletes programját a helyi tanterv tartalmazza.

9. SZ. FÜGGELÉK: A GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁINAK SZABÁLYZATA

I. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- a 2011. évi CXC. törvény

II. VIZSGAIDŐSZAKOK

A vizsganapot/vizsganapokat az aktuális tanév munkaterve határozza meg.

1. A VIZSGASZABÁLYZAT CÉLJA

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64-74.§-ban foglaltak alapján a tanulók tanulmányok alatti vizsgáit szabályozza.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsgák követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja: azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni vagy rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

2. A VIZSGASZABÁLYZAT HATÁLYA

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- pótló vizsgákra
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,

- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek
- feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
- Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság

megbízott tagjaira.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető!

Az egyes tantárgyak évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv tartalmazza. A követelményrendszer tantárgyankénti, félévenkénti bontásban jelen dokumentum mellékletét képezi.

3. AZ INTÉZMÉNYBEN SZERVEZETT TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve (pl.: egyéni tanrend),
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben
- vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát,
- a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát.

Amennyiben a tanuló mulasztásainak száma az első félév végére meghaladja a megengedett mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozó vizsgát a félév zárása hetében a zárást megelőzően, illetve az adott tanév június 15-ig kell megszervezni.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsgát az igazgató által meghatározott időpontban, augusztus 15. és augusztus 31. között kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Amennyiben mulasztások miatt kell osztályozó vizsgát tenni, a vizsga időpontjáról a tájékoztatást legkésőbb a vizsga napja előtt 8 nappal meg kell adni a szülőnek.

A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló, a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb július 5-ig írásbeli tájékoztatást kap.

A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.

A tanuló bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt, a vizsga előtt legalább 30 perccel.

Különbözeti vizsgát abban az esetben kell tennie a második-nyolcadik évfolyamra jelentkező tanulónak, amennyiben előző iskolájában nem tanult olyan tantárgyat, amely szerepel az iskola helyi tantervében.

4. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZERVEZÉSE

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt is le lehet tenni. A tanulmányok alatti vizsgák követelményei megegyeznek az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelményekkel. A vizsgákat háromtagú bizottság előtt kell letenni, melyben két olyan pedagógusnak kell részt venni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. Az intézmény vezetője/tagintézmény-vezető felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása megteremtéséért. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga jogszerűségéért és szakszerűségéért.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

Alsó tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Élő idegen nyelv	x csak 4.évfolyamon	x 1-4. évfolyamon	
Matematika	x		
Etika		x	
Környezetismeret	x		
Ének-zene		x	x
Digitális kultúra (3.4.évf.)		x	x
Vizuális kultúra			x
Technika és tervezés			x
Testnevelés			x

Felső tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Idegen nyelv	x	x	
Matematika	x	x	
Történelem, állampolgári ismeretek	x	x	
Etika		x	
Természettudomány	x	x	
Biológia	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Földrajz	x	x	
Ének-zene	x	x	x
Vizuális kultúra			x
Dráma és színház			x
Digitális kultúra		x	x
Technika és tervezés	x		
Testnevelés			x

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vagy gyakorlati vizsgát tehet. Az írásbeli feladatok megválaszolásához tantárgyanként maximálisan hatvan perc

vehető igénybe. A szóbeli vizsgánál tantárgyanként harminc perc felkészülési idő áll a vizsgázó rendelkezésére.

Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára a szakvéleményben foglaltak alapján az igazgató/tagintézmény- igazgató engedélyével:

- az írásbeli feladatok megválaszolására szánt időt legfeljebb harminc perccel lehet megnövelni,
- a szóbeli felkészülési idő legfeljebb tíz perccel növelhető,
- az iskolai tanulmányok alatt megengedett segédeszközök használatát lehetővé kell tenni,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vagy szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga tehető.

A mulasztó tanulók és egyéni tanrenddel rendelkező tanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-4. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret

5-6. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, természetismeret

7-8. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, fizika, kémia, biológia-egészségtan, földrajz.

Idegen nyelvből való vizsgáztatásról a nevelőtestület egyéni döntést hoz.

A helyi tantervben nem szabályozott esetekben a köznevelési törvény és a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló rendelet előírásait kell alkalmazni.

5. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK DOKUMENTÁLÁSA

A tanulmányok alatti vizsgákról valamennyi esetben jegyzőkönyv készül, mely az esetleg előforduló rendkívüli eseményeket is tartalmazza. A vizsgáztatás végén az elnök rávezeti a javasolt értékelést a jegyzőkönyvre.

A vizsgáról kiállított jegyzőkönyvet aláírja a vizsgabizottság minden tagja, mely azután az irattári dokumentációban kerül elhelyezésre.

Az érintett tanuló félévi értékelése dokumentálásra kerül a KRÉTA elektronikus naplóban, az év végi értékelése a KRÉTA elektronikus naplóban, továbbá anyakönyvben és a bizonyítványban.

A vizsgáztató pedagógusoknak külön figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy – írásbeli vizsga esetén – a vizsgadolgozatot a szaktanár kijavítsa, azon a pontozást feltüntesse, az összes pontszámot rávezesse. A szóbeli vizsga alkalmával a tanuló felkészülési lapját, esetleges vizsgalapját a vizsga iratai között meg kell őrizni, és ezen a lapon kell rögzíteni a szóbeli felelet értékelését. Arra is figyelmet kell fordítani, hogy osztályozó vizsga esetében a tanuló tanév közben szerzett esetleges osztályzatait semmilyen formában nem lehet figyelembe venni, hiszen a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet már korábban is idézett szakasza világosan elrendeli az alábbiakat.

6. FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT TETT VIZSGA

A független vizsgabizottság előtti vizsgáztatás esetében a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 73.§-a alapján járunk el.

7. EGYÉNI MUNKARENDŰ TANULÓ ESETÉN

a 2011. évi CXC. törvény 45. §, 54. § és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 75.§ (2) bekezdései az irányadók.

8. A VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI ÉS KÖVETELMÉNYEI

A vizsgatárgyak részei és követelményei az 1-4.évfolyamon

A vizsgatárgyak részei és követelményei az 5-8.évfolyamon

Külön melléklet tartalmazza.

10.SZ. FÜGGELÉK NEMZETI EMLÉKPEDAGÓGIAI PROGRAM

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program célja, hogy a fiatalok élményszerű módon ismerkedjenek meg Magyarország történelmével és kulturális örökségével. A program a köznevelésben és a szakképzésben tanuló diákokat szólítja meg, akik szervezett keretek között, pedagógus kíséretével látogatnak el nemzeti és történelmi emlékhelyekre, magyar emlékpontokra.

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program az alábbi évfolyamokat érinti:

- Köznevelésben: a 7–11. évfolyamos diákok.
- Szakképzésben: a 9–12. évfolyamos tanulók

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program folytatását és támogatását jelenleg az 1218/2025. (VI. 23.) Korm. határozat szabályozza, míg a program alapjait és kereteit az 1050/2024. (III. 7.) Korm. határozat és a 740/2021. (XII. 21.) Korm. rendelet fekteti le.

A program során a résztvevők háromlépcsős tanulási folyamaton mennek végig: előzetes iskolai felkészítés, helyszíni foglalkozás, majd utófeldolgozás. Az emlékhelyekhez kapcsolódó szakmódszertani anyagok lehetővé teszik, hogy a tanárok differenciáltan készítsék fel a diákokat, és a látogatás szervesen illeszkedjen az oktatási folyamatba.

A program a Nemzeti Örökség Intézete és a Klebelsberg Központ együttműködésében valósul meg, a tankerületi központok koordinálásával.

Az emlékezetpedagógia lényege, hogy összekapcsolja az iskolai tananyaghoz tartozó történelmi ismereteket, a nemzeti emlékhelyek szemléletes bemutatását és a közösségi élményszerzést. Így a diákok nemcsak megtanulják, hanem személyesen is átélhetik a múlt értékeit, ami erősíti identitásukat és a közösséghez tartozás élményét.

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Programra a jelentkezés és az adminisztráció a KRÉTA felületen történik.

11.SZ. FÜGGELÉK FENNTARTÓI JÓVÁHAGYÁS

Fenntartó felé történő felterjesztés dátuma: 2026. június 30.

Fenntartói jóváhagyás:

Kelt: .....

.....

Teleki Szávai Krisztina

Tankerületi Igazgató

12.SZ. ELJÁRÁSREND – BÁNTALMAZÁSMEGELŐZÉSI ÉS – KEZELÉSI PROTOKOLL

GYULAI DÜRER ALBERT ÁLTALÁNOS ISKOLA

ELJÁRÁSREND

Bántalmazásmegelőzési és -kezelési protokoll

Dátum: 2026. szeptember 10.

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET **170**

1. Általános rendelkezések 170

1.1. Az eljárásrend célja:..... 170

1.2. Az eljárásrend hatálya:..... 170

1.3. Értelmező rendelkezések: 170

1.4. Jelzés, a jelzést követő esetkezelés menete 172

1.5. Után követés 173

II. FEJEZET **173**

I. FEJEZET

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.1. AZ ELJÁRÁSREND CÉLJA:

A tudatos bántalmazó cselekvéssor, legyen szó fizikai, verbális, pszichológiai vagy online formáiról, komoly hatással van a tanulók mentális, érzelmi és fizikai jólétére. A Gyulai Dürer Albert Általános Iskolának kiemelt szerepe van abban, hogy megvédje tanulóit a bántalmazástól, elősegítse a biztonságos, támogató környezetet, és kezelje a bántalmazás minden formáját. E protokoll célja, hogy iránymutatást adjon az iskola pedagógusainak a bántalmazás felismerésére, kezelésére és megelőzésére.

1.2. AZ ELJÁRÁSREND HATÁLYA:

Az eljárásrend személyi hatálya a igazgatóra, az intézmény munkavállalóira és egyéb foglalkoztatottaira, valamint a bántalmazó és a bántalmazott tanulóra terjed ki.

1.3. ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK:

A bántalmazás különböző formákban jelentkezhet, mind fizikai, mind pszichikai vagy érzelmi szinten. A bántalmazás lehet eseti vagy rendszeres.

A bántalmazás eredete:

Egyenlőtlen erőviszonyok: a bántalmazó nagyobb erővel bír (idősebb, fizikailag erősebb, népszerűbb, többségben vannak), mint az áldozat, és ezzel visszaél. Az áldozat nem tudja magát megvédeni az erősebbel/túlerővel szemben.

Rendszeresség: a bántalmazás ismétlődik. Az áldozatra „rászállnak", folyamatosan ki van téve a bántalmazás veszélyének.

Szándékosság: Az áldozatot nem konkrét ok miatt bántják, nincs előzménye a bántalmazásnak, direkt akarják bántani, lejáratni, megalázni.

Az iskolai bántalmazás szereplői:

- Bántalmazott(ak)
- Bántalmazó(k)
- Szemlélő(k)

A bullying formái

1. Fizikai bántalmazás: erőszakos cselekedet az áldozat irányába (megrúgás, megütés stb.), a személyes tulajdon megkárosítása, szándékos lopás
2. Szóbeli bántalmazás: nyílt (kinevetés, megalázás, leértékelés, kritizálás, vádolás stb.), vagy rejtett (hamis pletykák, pletykák terjesztése, provokáció)
3. Érzelmi bántalmazás: kapcsolati/társas (kirekesztés, kiközösítés a csoportból, cyber zaklatás stb.), vagy manipulatív akciók (beavatkozás olyan barátságokba, amelyben az áldozat érintett – pl. „Vele nem barátkozhatsz többé.")
4. Cyber bullying: ez egy új típusa az iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, pletykákból és fenyegetésekből álló, az áldozathoz - vagy áldozatról szóló - elektronikus úton eljutó üzenetek, képek, vagy videók sorozatát jelenti, melyet egyetlen, vagy több felhasználó visz véghez.

Intézményes bullying ellenes szabályok:

1. Ne bántsd a másikat sem érzelmileg, sem szavakkal, sem fizikailag!
2. Fogadd el, hogy mindenki más, nem vagyunk egyformák!
3. A szabályokat egymással szemben az online térben is tartsd be
4. Ne utasítsd, ne kényszeríts másokat olyanra, amit nem szeretnének!
5. Ne rekessz ki senkit a közös programból!
6. Tartsd tiszteletben mások magánéletét!
7. Kérj segítséget, ha nem elfogadható viselkedést látsz!

Bántalmazások megelőzése

A megelőzés érdekében a diákok számára különböző programok, oktatóanyagok, előadások biztosítása.

A tevékenységek színterei lehetnek:

- DADA program órái
- iskolai szociális segítő bevonása csoportfoglalkozások megtartására
- osztályfőnöki órák keretében bántalmazás elkerülésére irányuló előadások tartása
- a mindennapi osztályfőnöki munka során, biztonságos iskolai környezet biztosítása a házirendbe foglalt magatartási szabályok betartatásával
- pozitív viselkedésformák megerősítése a pedagógiai munka során

1.4. JELZÉS, A JELZÉST KÖVETŐ ESETKEZELÉS MENETE

Csak akkor tudjuk kezelni a bullyingot és a fizikai bántalmazást, ha tudunk róla. Ezért fontos a jelzés. A gyermekeket arra bátorítják pedagógusaik, hogy ha bántják őket – vagy tudnak olyanról, akit bántanak – szóljanak a legközelebbi pedagógusnak, tanítóiknak, osztályfőnökeiknek az iskolában. Természetesen a szülő is jelezhet, ha bántalmazásról van tudomása. A jelzés minden esetben az osztálytanítókhoz, felső tagozaton az osztályfőnökökhöz, illetve az osztályban tanító pedagógushoz érkezik be.

Az osztályfőnök a jelzés súlyosságától függően kétféle módon dönthet:

- Kezeli a problémát osztályfőnöki hatáskörben, meghallgatja a bántalmazott, a bántalmazó tanulókat és a szemlélőket is külön-külön, értesíti, tájékoztatja az érintett szülőket a történtekről.

A nem egyértelmű helyzetek személyes megbeszélését kezdeményezheti, időpontot egyeztethet és a szülőt a tanulóval együtt behívathatja a körülmények tisztázása végett. Az eset kivizsgálásának lépéseiről folyamatosan tájékoztatja az igazgatót, gyermekvédelmi felelőst.

- Osztályfőnöki hatáskört meghaladó esetekben, jelez az iskolai gyermekvédelmi felelős, szükség esetén az igazgató felé. Az igazgató amennyiben megkapja a jelzést, felkéri a nevelési munkacsoport tagjait - ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnöki munkaközösség-vezető vagy alsós munkaközösség-vezető, osztályfőnök - az esetkezelésre. Az igazgató személyes megbeszélést kezdeményez az érintett szülők és tanulók felé, melyen ő is részt vesz. Abban az esetben, amennyiben indokoltnak látja és a veszélyeztetettség fennáll jelzést küld az illetékes hatóság felé.

Az áldozatsegítés alapelveinek alkalmazásával, a beszélgetést vezető pedagógusok kifejezik, hogy az áldozat mellett állnak, elutasítják a bántalmazást, hogy senki nem érdemli meg, hogy megalázzák vagy bántsák. Megbeszélik az áldozattal, hogy mit fog tenni az iskola a védelmében.

Konfrontáló beszélgetésre kerül sor a bántalmazóval. Ennek a beszélgetésnek a célja a bántalmazás leállítása.

Az osztályfőnök az áldozat biztonsága érdekében tájékoztatja az osztályban tanító pedagógusokat és kéri fokozott figyelmüket.

A közösséget, az osztályt tájékoztatják a történtekről az áldozattal egyeztetve, hogy mi hangozhat el és mi nem.

A körülmények tisztázását követően, az igazgató dönt a fegyelmezés módjáról az iskolai házirendben rögzítettek alapján és amennyiben fennáll a bántalmazás esete, eleget tesz az

intézmény jelzőrendszeri kötelezettségének, tájékoztatja a szülőt és tanulót, hogy jelzéssel él a hatóságok felé.

A jelzéssel egyidejűleg kérheti az iskolapszichológus és az iskolai szociális segítő munkatárs bevonását.

1.5. UTÁN KÖVETÉS

1-2 hét múlva az osztályfőnök sort kerít az áldozattal és a bántalmazóval történő beszélgetésre, tájékozódik arról, hogy abbamaradt-e a bántalmazás, nem történt-e visszaesés, nem alakult-e ki újabb probléma vagy szükséges-e további lépések megtétele

ÉRTÉKELÉS

Kontroll alapján, esetmegbeszélés keretében

Szülőket értesítjük az eredményről írásban vagy szóban

Résztvevők: Osztályfőnök, iskolapszichológus

Ha folytatódik a bántalmazás: folytatni kell az eljárást, illetve újabb kontrollokat tartani 2-3 hetente bántalmazó és áldozattal kapcsolatban.

Ekkor életbe lépnek a szankciólépcsők, melyek a következők:

1. Iskolapszichológus bevonása vagy külső szakértő bevonása
2. Bántalmazó és bántalmazott szüleinek bevonása az eljárásba
3. Igazgató bevonása az eljárásba: iskolai fegyelmezési lépések betartása a házirend szerint
4. Ha indokolt, Nevelési tanácsadó bevonása szükséges
5. Ha indokolt, gyermekvédelmi jelzőrendszer felé jelzést kell tenni

Ha megoldódni látszott a probléma: továbbra is oda kell figyelni az osztályra

II. FEJEZET

Dokumentáció

- Mindezeket írásban rögzíteni kell

  Ezek formái: feljegyzések ill. hatóságok formanyomtatványai, melyek segítik a folyamatot (nyomon követhető, súlya van).
- A későbbiekben is elővehető egy - egy eset kapcsán (pl. volt-e a gyereknek korábban bántalmazási ügye).

A protokoll csak iránymutatás, az aktuális eseteket figyelembe véve módosíthatók az eljárás lépései.